

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ**

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**

Ειδικότητα :

ΒΟΗΘΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4
Αθήνα 2007

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α4

ΕΠΑ.Σ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Ειδικότητα : **ΒΟΗΘΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ**

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Α/Α	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α' ΕΤΟΣ				Β' ΕΤΟΣ			
		α'εξ		β'εξ		α'εξ		β'εξ	
		Θ	Ε	Θ	Ε	Θ	Ε	Θ	Ε
1	Νοσηλευτική	3	8	3	8	3	8	3	8
2	Στοιχεία Ανατομίας-Φυσιολογίας	2		2		1		1	
3	Στοιχεία Μικροβιολογίας-Υγιεινή	1	1	1	1				
4	Στοιχεία Βιολογίας-Βιοχημείας	1	1	1	1				
5	Στοιχεία Φαρμακολογίας	1		1					
6	Στοιχεία Διατροφής	1		1					
7	Αγγλική Ορολογία Ειδικότητας					1		1	
8	Εφαρμογές Η/Υ στην Ιατρική						2		2
9	Στοιχεία Παθολογίας					2		2	
10	Στοιχεία Νευρολογίας-Ψυχιατρικής	1		1					
11	Στοιχεία Γυναικολογίας-Μαιευτικής					1		1	
12	Στοιχεία Παιδιατρικής					1		1	
13	Χειρουργική-Τεχνική Χειρουργείου					1		1	
14	Πρώτες Βοήθειες	1		1					
15	Περιβάλλον Εργασίας-Επιχειρηματικότητα					1		1	
	ΣΥΝΟΛΟ	11	10	11	10	11	10	11	10
	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ	21		21		21		21	

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α4

ΕΠΑ.Σ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Ειδικότητα : **ΒΟΗΘΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A/A	ΜΑΘΗΜΑ	ΤΑΞΗ	ΣΕΛΙΔΑ
1	Νοσηλευτική	A+B	4
2	Στοιχεία Ανατομίας-Φυσιολογίας	A+B	27
3	Στοιχεία Μικροβιολογίας-Υγιεινή	A	37
4	Στοιχεία Βιολογίας-Βιοχημείας	A	46
5	Στοιχεία Φαρμακολογίας	A	58
6	Στοιχεία Διατροφής	A	82
7	Αγγλική Ορολογία Ειδικότητας	B	92
8	Εφαρμογές Η/Υ στην Ιατρική	B	96
9	Στοιχεία Παθολογίας	B	103
10	Στοιχεία Νευρολογίας-Ψυχιατρικής	A	113
11	Στοιχεία Γυναικολογίας-Μαιευτικής	B	121
12	Στοιχεία Παιδιατρικής	B	137
13	Χειρουργική-Τεχνική Χειρουργείου	B	151
14	Πρώτες Βοήθειες	A	164
15	Περιβάλλον Εργασίας-Επιχειρηματικότητα	B	176

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

ΤΑΞΗ Α' & Β'

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 3Θ + 8Ε

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

ΩΡΕΣ: 3 (Θ)+8 (Ε)

ΤΑΞΗ: Α΄+Β΄

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Νοσηλευτική αποτελεί επιστημονικό, επαγγελματικό κλάδο μέσα στα επαγγέλματα υγείας. Νοσηλευτική είναι το έργο, που ασχολείται με τη φροντίδα του ασθενούς και του υγιούς ανθρώπου. Αποτελεί σύνθεση επιστημονικών γνώσεων, τεχνικών εφαρμογών και ανθρωπιστικής συμπεριφοράς.

Η Νοσηλευτική αποβλέπει στο να βοηθήσει τον άρρωστο, να βελτιώσει ή ν' αποκαταστήσει την υγεία του, να ακολουθήσει τη θεραπευτική αγωγή, όπως έχει καθοριστεί, να τον ανακουφίσει από τα συμπτώματα της νόσου και να βοηθήσει στην πρόληψη της αρρώστιας.

Η νοσηλεύτρια ασκεί τη Νοσηλευτική στο χώρο της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης.

Ειδικότερα αποσκοπεί ...

- ✚ στην προσφορά Νοσηλευτικής Φροντίδας πρωτίστως στον άρρωστο άνθρωπο και δευτερευόντως στον υγιή.
- ✚ να ανακαλύψει και να ικανοποιήσει τις φυσικές, ψυχολογικές και κοινωνικές ανάγκες του αρρώστου, που έχει ανάγκη νοσηλευτικής φροντίδας.
- ✚ να συμβάλλει στη διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση του αρρώστου, παρέχοντας νοσηλευτική φροντίδα σε όλα τα στάδια της αρρώστιας.
- ✚ στην πρόληψη της αρρώστιας και προαγωγή της υγείας.

Η Νοσηλευτική είναι προσφορά υπηρεσίας από άνθρωπο σε άνθρωπο και προσφέρεται πάντοτε μέσα σε κλίμα διαλόγου, συνεργασίας και διαπροσωπικών σχέσεων με απεριόριστες δυνατότητες επίδρασης στον χαρακτήρα και στην ψυχολογία του αρρώστου.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α΄ ΤΑΞΗ

ΠΡΩΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις για την ιστορική εξέλιξη του Νοσηλευτικού επαγγέλματος, ώστε να κατανοήσουν καλύτερα το επάγγελμα-λειτουργήμα του Νοσηλευτή και να το αγαπήσουν περισσότερο. Να διδαχθούν από τα παραδείγματα των ατόμων, που διέπρεψαν στην Ιστορία της Νοσηλευτικής και να νιώσουν μέλη ενός συνόλου με κοινό σκοπό, και να συνεχίσουν το έργο τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> Η Νοσηλευτική κατά την προχριστιανική εποχή. Η Νοσηλευτική κατά την πρώτη χριστιανική εποχή. Η Νοσηλευτική κατά τους Βυζαντινούς χρόνους. Η Νοσηλευτική κατά τους νεότερους χρόνους μέχρι σήμερα. Η εξέλιξη της Νοσηλευτικής στην Νεότερη και Νεότερη Ελλάδα. 	<ul style="list-style-type: none"> Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσουν γνώσεις για τις Νοσηλευτικές εφαρμογές στην Αρχαία Ελλάδα του Ιπποκράτη, στην Ινδία, στην Κίνα, στους πρώτους χριστιανικούς χρόνους, στους Βυζαντινούς, στην νεότερη εποχή και ειδικότερα τη Νοσηλευτική στην Ελλάδα, ώστε να υπάρξει μια συνέχεια του Νοσηλευτικού επαγγέλματος. 	<ul style="list-style-type: none"> Συνιστάται η χρήση Εποπτικών μέσων. Εκπαιδευτικές επισκέψεις στο Εθνικό Μουσείο Αθηνών και στα Ασκληπιεία της χώρας. Ανάθεση εργασιών με σκοπό την παραπάνω εμπάθυνση στην Ιστορία της Νοσηλευτικής. Σύγκριση των αρχαίων Ασκληπιείων με τα σημερινά νοσοκομεία. Προβολή VIDEO με τη ζωή σημαντικών ανθρώπων του Νοσηλευτικού επαγγέλματος. Ο Καθηγητής μπορεί να κάνει κάποιες ερωτήσεις πριν αρχίσει την παράδοση του μαθήματος και τις ίδιες ερωτήσεις να τις επαναλάβει μετά το τέλος με σκοπό τον έλεγχο της κατανόησης του μαθήματος. Η δραστηριότητα αυτή είναι κοινή και μπορεί να εφαρμοστεί σ' όλα τα μαθήματα με πολύ καλά αποτελέσματα.

\

ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις Δεοντολογίας με σκοπό τη βελτίωση της προσωπικότητάς τους και να συνειδητοποιήσουν ακόμα περισσότερο, ότι κάθε πράξη που κάνουν, ωφελεί ή βλάπτει τους αρρώστους και τον ίδιο τον εαυτόν τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Έννοια της Δεοντολογίας ✚ Προσόντα Νοσηλευτή ... <ul style="list-style-type: none"> ➤ Φυσικά - Ψυχικά - Πνευματικά. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι μαθητές τα προσόντα, που πρέπει να έχουν και να καλλιεργήσουν, ώστε να αποκτήσουν την κατάλληλη συμπεριφορά ως 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να ελέγξουν τη συμπεριφορά, που θα ήθελαν να βελτιώσουν.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Δικαιώματα και υποχρεώσεις του Νοσηλευτή. ✚ Όρκος του Νοσηλευτή. ✚ Επαγγελματικές σχέσεις. ✚ Ο Νοσηλευτής και ο άρρωστος. ✚ Ο Νοσηλευτής και ο γιατρός. ✚ Σχέσεις με ιεραρχία. ✚ Στολή. 	<p>προς τον άρρωστο, τον γιατρό, τους συναδέλφους, τους προϊσταμένους, τους συνεργάτες και τους υφισταμένους.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν οι μαθητές τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους, ώστε να μη βλάψουν ούτε τον άρρωστο ούτε τον εαυτόν τους. ■ Ο Νοσηλευτής Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επιβάλλεται να κατανοήσει, ότι πρέπει να έχει καλή συνεργασία με τον άρρωστο, τον γιατρό, την προϊσταμένη, την υπεύθυνο και τους υπολοίπους συνεργάτες, γιατί συμβάλλει στην καλύτερη διαγνωστική και θεραπευτική διαδικασία. ■ Ακόμη να κατανοήσει την αναγκαιότητα της Στολής στην εκτέλεση του Νοσηλευτικού έργου. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Προσωπικές εμπειρίες των μαθητών. ■ Ερωτήσεις. ■ Απαντήσεις πριν και μετά το τέλος του μαθήματος. ■ Να υπάρξει αντιστοιχία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ερωτήσεις-απαντήσεις πριν και μετά το μάθημα.

ΤΡΙΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις Νοσηλευτικής, ώστε να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στη σύγχρονη παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στον 21ο Αιώνα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Εισαγωγή στη νοσηλευτική. Ορισμός Νοσηλευτικής. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Υγεία, ασθένεια, Υγειονομική περίθαλψη ✚ Νοσοκομεία ... <ul style="list-style-type: none"> ➤ Σκοπός και διαίρεση των Νοσοκομείων. ➤ Οργάνωση και διοίκηση Νοσοκομείων. ➤ Εσωτερική διαίρεση Νοσοκομείων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές επιβάλλεται να κατανοήσουν, τι είναι Νοσηλευτική και τη σχέση της με την υγεία και ασθένεια. ■ Να γνωρίσουν το υγειονομικό σύστημα της χώρας μας, μέσα στο οποίο θα εκπαιδευτούν και θα εργαστούν ως μελλοντικοί Νοσηλευτές. ■ Οι μαθητές πρέπει να γνωρίσουν το σκοπό, τη διαίρεση, την οργάνωση και διοίκηση των Νοσοκομείων για καλύτερη απόδοση στην εργασία τους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές μπορούν να σχεδιάσουν το Ε.Σ.Υ. ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ίδιες ερωτήσεις πριν και μετά το μάθημα. ■ Οι μαθητές μπορούν να φτιάξουν το δικό τους οργανόγραμμα. ■ Να κατατάξουν τα Νοσοκομεία ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να σημειώσουν σε χάρτη τα κυριότερα Νοσοκομεία.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Νοσηλευτικό τμήμα ... <ul style="list-style-type: none"> ➤ Εσωτερική διαίρεση Νοσηλευτικού τμήματος. ➤ Θάλαμος αρρώστου. ➤ Επίπλωση θαλάμου. ➤ Εξαρτήματα κρεβατιού. ➤ Φροντίδα ιματισμού. ➤ Βασικές αρχές για κάθε νοσηλεία. ✚ Ο άρρωστος στο Νοσοκομείο. ✚ Εισαγωγή του αρρώστου στο Νοσοκομείο. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές τους σκοπούς των εξωτερικών ιατρείων, τη μεγάλη σημασία της υποδοχής με κατανόηση, ενδιαφέρον, προσοχή, προθυμία και πάνω απ' όλα αγάπη γι' αυτό, που κάνει ο Νοσηλευτής. Τότε ο άρρωστος θα νιώσει ασφάλεια και εμπιστοσύνη. ■ Οι μαθητές ως αυριανοί Νοσηλευτές να γνωρίσουν, τι πρέπει να κάνουν με τον ερχομό του αρρώστου στα Εξωτερικά Ιατρεία και τη διαδικασία εισόδου. ■ Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές τους σκοπούς των εξωτερικών ιατρείων, τη 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές να σχεδιάσουν την οργάνωση του νοσηλευτικού τμήματος. ■ Χρήση εποπτικών μέσων, κομπιούτερ. ■ Να σχεδιάσουν από την εμπειρία τους ένα θάλαμο Νοσοκομείου. ■ Να συγκρίνουν τα κρεβάτια των σπιτιών τους με τα του Νοσοκομείου. ■ Τι πρέπει και τι δεν πρέπει να έχει το κομοδίνο ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Roll playing με σκοπό την κατανόηση της συμπεριφοράς του

<ul style="list-style-type: none"> ✚ Εξωτερικά Ιατρεία. ✚ Ρόλος του Νοσηλευτή. 	<p>μεγάλη σημασία της υποδοχής με κατανόηση, ενδιαφέρον, προσοχή, προθυμία και πάνω απ' όλα αγάπη γι' αυτό, που κάνει ο Νοσηλευτής. Τότε ο άρρωστος θα νιώσει ασφάλεια και εμπιστοσύνη.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές ως αυριανοί Νοσηλευτές να γνωρίσουν, τι πρέπει να κάνουν με τον ερχομό του αρρώστου στα Εξωτερικά Ιατρεία και τη διαδικασία εισόδου. 	<p>Νοσηλευτή (Νοσηλεύτριας).</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Η γλώσσα του σώματος με διαφάνειες και slides. ■ Ζητάμε να μας περιγράψουν μια δικιά τους εμπειρία από τα Εξωτερικά Ιατρεία ως άρρωστοι οι ίδιοι ή κάποιο συγγενικό τους πρόσωπο. ■ Ίδιες ερωτήσεις πριν και μετά το μάθημα.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ιατρική εξέταση. ✚ Ρόλος του Νοσηλευτή. ✚ Βασικές θέσεις του αρρώστου κατά την ιατρική εξέταση και βοήθεια. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές τους τύπους ιατρικών εξετάσεων και τις θέσεις κατά σύστημα και όργανο. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Αντιστοιχία ιατρικής εξέτασης και θέσης. ■ Ίδιες ερωτήσεις πριν και μετά το μάθημα.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Εφαρμογές Ασηψίας - Αντισηψίας, αποστείρωσης στην Νοσηλευτική. ✚ Μέθοδοι αποστείρωσης. ✚ Κανόνες χρήσης αποστειρωμένου υλικού. ✚ Ενδονοσοκομειακές λοιμώξεις. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Είναι να κατανοήσουν οι μαθητές τις εφαρμογές της ασηψίας, αντισηψίας, αποστείρωσης στη Νοσηλευτική και τους κανόνες χρήσης αποστειρωμένου υλικού με σκοπό την πρόληψη λοιμωδών Νοσημάτων και την επιμόλυνση των τραυμάτων, αλλά και άλλων καταστάσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων, Video. ■ Ζητάμε από τους μαθητές να μας αναφέρουν τους κανόνες υγιεινής, που εφαρμόζουν σε προσωπικό επίπεδο. ■ Αποσπάσματα από εφημερίδες ή περιοδικά για περιπτώσεις, που, ενώ έγινε η εισαγωγή στο Νοσοκομείο για άλλη αιτία, εκδήλωσαν λοίμωξη. Μπορεί να είναι και προσωπική τους περίπτωση. ■ Να κάνει ο καθηγητής ίδιες ερωτήσεις πριν και μετά το μάθημα.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ο Νοσηλευτής και ο άρρωστος ... <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική διεργασία. ➢ Νοσηλευτικό ιστορικό. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν οι μαθητές το νοσηλευτικό ιστορικό και τη Νοσηλευτική διεργασία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ζητάμε από τους μαθητές να πάρουν Νοσηλευτικό ιστορικό και να χρησιμοποιήσουν κομπιούτερ.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Κάλυψη συναισθηματικών και φυσικών αναγκών του αρρώστου. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Επιβάλλεται να γνωρίζουν τις ανάγκες του αρρώστου, γιατί σύμφωνα με τις ανάγκες θα παρέχει και νοσηλευτική φροντίδα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ζητάμε από τους μαθητές να καταγράψουν τις δικές τους ανάγκες σύμφωνα με την κλίμακα Maslow.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ζωτικά σημεία. ✚ Θερμοκρασία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές πρέπει να κατανοήσουν τη σημασία της 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Χρήση κομπιούτερ.

<ul style="list-style-type: none"> Αρτηριακός σφυγμός. Αναπνοή. Αρτηριακή πίεση. Καθημερινή φροντίδα αρρώστου... Πρωινή φροντίδα. Μεσημβρινή. Απογευματινή Νυχτερινή Ατομική καθαριότητα αρρώστου. Διατροφή Ετοιμασία και βοήθεια του αρρώστου για φαγητό. Διατροφή με ρινογαστρικό καθετήρα ή από γαστροστομία. Χορήγηση φαρμάκων. Φαρμακείο Νοσηλευτικού τμήματος. Βασικές αρχές χορήγησης φαρμάκων. Χορήγηση φαρμάκων από το στόμα. 	<p>σταθερότητας των ζωτικών σημείων, την ακριβή μέτρησή των, στην διάγνωση και εκτίμηση της κατάστασης του αρρώστου, τα αίτια διαταραχής και τους τύπους.</p> <ul style="list-style-type: none"> Οι μαθητές του τμήματος νοσηλευτικής πρέπει να γνωρίζουν τη σειρά εργασίας όλο το 24ωρο, ώστε να επιτευχθεί καλύτερος συντονισμός στην ομάδα εργασίας και εξοικονόμηση χρόνου. Να γνωρίσουν την ατομική καθαριότητα του αρρώστου. Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να κατανοήσουν τη σημασία της διατροφής στη θεραπεία του αρρώστου και να βοηθήσουν σ' αυτό με την ετοιμασία και βοήθεια του αρρώστου για φαγητό με τις γνώσεις τους στη διατροφή με ρινογαστρικό καθετήρα ή από γαστροστομία. Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να γνωρίσουν και να 	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση εποπτικών μέσων και κομπιούτερ. Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. Χρήση εποπτικών μέσων και υλικού. Χρήση εποπτικών μέσων, χρήση Η/Υ.
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> Παρεντερική χορήγηση φαρμάκων ... Ενδομυϊκές ενέσεις. Υποδόρια ένεση. Ενδοφλέβιες ενέσεις. Επιπλοκές. Ενδοφλέβια χορήγηση ορού. Νοσηλευτικές αρχές. Μετάγγιση αίματος. Καθήκοντα Νοσηλευτή πριν 	<p>κατανοήσουν τη σημασία του φαρμάκου στη θεραπεία, τη δόση, τον τρόπο χορήγησης και τα χρονικά διαστήματα, τη σημασία της χορήγησης ορών και τον τρόπο χορήγησης των φαρμάκων και γιατί.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ο μαθητής του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να 	<ul style="list-style-type: none"> Συνιστάται στους μαθητές να συμπληρώσουν το φαρμακείο του σχολείου και του σπιτιού τους ή και να διαμορφώσουν εξ αρχής ένα φαρμακείο. Roll-Playing στη χορήγηση φαρμάκων. Συμμετοχή σε προ-γράμματα υγείας. Χρήση εποπτικών μέσων, Η/Υ.
---	--	--

<p>και μετά την μετάγγιση.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Αντιδράσεις από την μετάγγιση. <ul style="list-style-type: none"> ✚ Ανωμαλίες απεκκριτικής λειτουργίας εντέρου. ✚ Νοσηλευτικά μέτρα στην εφαρμογή υπόθετου, σωλήνα αερίων, υποκλυσμών. <ul style="list-style-type: none"> ✚ Ανωμαλίες ούρησης και λαμβανόμενα Νοσηλευτικά μέτρα. ✚ Βασικές αρχές απομάκρυνσης αχρήστων και βλαβερών ουσιών. ✚ Προβλήματα Ουροποιητικού καθετηριασμού. <ul style="list-style-type: none"> ✚ Κατακλίσεις. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Αίτια. ➤ Προφύλαξη. 	<p>κατανοήσει τη χρησιμότητα της μετάγγισης στη θεραπευτική αντιμετώπιση κυρίως χειρουργικών περιστατικών και άλλων ζωτικής σημασίας, και τις αντιδράσεις, που μπορούν να εμφανιστούν κατά τη μετάγγιση ή αμέσως μετά ή και αυτές, που εμφανίζονται μετά από ένα χρονικό διάστημα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να κατανοήσουν τη φυσιολογία του πεπτικού και τις ανωμαλίες της απεκκριτικής λειτουργίας του εντέρου και τη συμβολή του στη διάγνωση της αρρώστιας και στον καθορισμό της θεραπευτικής αγωγής. ■ Να γνωρίζουν τα νοσηλευτικά μέτρα στη εφαρμογή υπόθετου, σωλήνα αερίων, υποκλυσμών. ■ Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τα προβλήματα του Ουροποιητικού. ■ Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος να γνωρίσουν τη φυσιολογία του δέρματος, να 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Αντιστοιχία ομάδων αίματος στην μετάγγιση δότου - δέκτου. ■ Αντιστοιχία αντιδράσεων και συμπτωμάτων. ■ Συμμετοχή σε προγράμματα Αγωγής Υγείας. ■ Εθελοντική αιμοδοσία. <ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων, Η/Υ. <ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικού υλικού και μέσων. ■ Να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες. <ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικού υλικού και μέσων, Η/Υ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Συμπτώματα. ➤ Θεραπεία. 	<p>κατανοήσουν, πως δημιουργείται η κατάκλιση, τα αίτια, τα προφυλακτικά μέτρα και τη θεραπευτική αγωγή, για να μπορέσουν να τα εφαρμόσουν.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Αντιστοιχία συμπτωμάτων θεραπευτικής αγωγής.

<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ραδιοϊσότοπα ... <ul style="list-style-type: none"> ➤ Χρήση τους. ➤ Νοσηλευτικά μέτρα. ➤ Προφύλαξη. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Η ευρεία εφαρμογή των ραδιοϊσοτόπων στην Ιατρική για διαγνωστικό και θεραπευτικό σκοπό επιβάλλεται να γνωρίζουν τη φύση και επίδρασή τους, ώστε να τηρούν με αυστηρότητα τα λαμβανόμενα νοσηλευτικά μέτρα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικού υλικού και μέσων, Η/Υ.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Πόνος. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτικές παρεμβάσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τον πόνο, τα είδη και τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες. ■ Χρήση Η/Υ.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Προεγχειρητική - μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα του αρρώστου. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Γενική προεγχειρητική ετοιμασία του αρρώστου. ➤ Τοπική και τελική προεγχειρητική ετοιμασία. ➤ Μετεγχειρητική φροντίδα αρρώστου. ➤ Μετεγχειρητικές δυσχέρειες και επιπλοκές. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να γνωρίζουν, ότι ο άρρωστος, που προετοιμάζεται για χειρουργική επέμβαση ή νοσηλεύεται μετά απ' αυτή, έχει ιδιαίτερα νοσηλευτικά προ-βλήματα και εμφανίζει πολλές νοσηλευτικές ανάγκες, τις οποίες αποκλειστικά η νοσηλευτική ομάδα έχει την ευθύνη να ικανοποιήσει. Έτσι επιβάλλεται να γνωρίζουν τόσο την προεγχειρητική και μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα, όσο και τις μετεγχειρητικές επιπλοκές. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικού υλικού και μέσων. ■ Να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Χειρουργικό τραύμα. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Περιποίηση τραύματος. ➤ Πρόληψη μολύνσεων. ➤ Νοσηλευτική φροντίδα εγκαυμάτων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές του Νοσηλευτικού τμήματος επιβάλλεται να γνωρίζουν τις νοσηλευτικές αρχές περιποίησης του χειρουργικού τραύματος και εγκαυμάτων. ■ Τήρηση των κανόνων, που αφορούν τον χειρισμό αποστειρωμένων ειδών για την αποφυγή μολύνσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων και υλικού. ■ Να ζωγραφίσουν τα τραύματα γενικώς ■ Να αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες.

<ul style="list-style-type: none"> ✚ Νοσηλευτική φροντίδα αρρώστων με στομία του πεπτικού συστήματος. ✚ Γενικά και ειδικά μέτρα προστασίας από τα λοιμώδη νοσήματα. ✚ Νοσηλευτική φροντίδα αρρώστου στο τελικό στάδιο της ζωής του. ✚ Έξοδος του αρρώστου από το Νοσοκομείο. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τα είδη της προεγχειρητικής και μετεγχειρητικής φροντίδας και για τα νοσηλευτικά προβλήματα. ■ Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τα μέτρα προστασίας από τα λοιμώδη νοσήματα για καλύτερη παροχή νοσηλευτικής φροντίδας και δική τους προστασία. ■ Να κατανοήσουν, όσο μπορούν, τι είναι θάνατος και ποια είναι τα σημεία, που η ζωή πλησιάζει προς το τέλος. Ποια είναι η ψυχολογία του και ποιες οι ανάγκες του. Τον ρόλο τους στην οικογένειά του. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων και υλικού. ■ Να ζωγραφίσουν τις στομίες του πεπτικού συστήματος. ■ Να αναφέρουν τις δια-φορές, που υπάρχουν μεταξύ των διαφόρων ειδών. ■ Χρήση εποπτικών μέσων και υλικού. ■ Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. ■ Να αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες. ■ Να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες.
--	---	---

Β' ΤΑΞΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η νοσηλευτική φροντίδα του αρρώστου πρέπει να είναι εξατομικευμένη και ολοκληρωμένη και να στηρίζεται σε επιστημονικές γνώσεις. Στην ενότητα αυτή περιγράφονται δραστηριότητες στην νοσηλευτική φροντίδα, του εργαστηριακού ελέγχου, των παθολογικών και χειρουργικών παθήσεων του πεπτικού συστήματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ανασκόπηση ανατομίας και φυσιολογίας του πεπτικού συστήματος. ■ Παρακλινικός έλεγχος. ➤ Ενδοσκόπηση έλεγχος του πεπτικού συστήματος.<ul style="list-style-type: none"> ✚ Νοσηλευτική Φροντίδα. ➤ Εξέταση γαστρικού υγρού.<ul style="list-style-type: none"> ✚ Νοσηλευτική Φροντίδα. ➤ Εξέταση κοπράνων ➤ Ακτινολογικός έλεγχος πεπτικού συστήματος,<ul style="list-style-type: none"> ✚ Νοσηλευτική Φροντίδα. ➤ Υπερηχογράφημα,<ul style="list-style-type: none"> ✚ Νοσηλευτική Φροντίδα. ➤ Έλεγχος ήπατος, χοληφόρων, παγκρέατος,<ul style="list-style-type: none"> ✚ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Φλεγμονές στοματικής κοιλότητας.<ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Κιρσοί Οισοφάγου.<ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα.	<p>Στόχος του μαθήματος αυτού είναι οι μαθητές να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις σχετικά με τον έλεγχο του πεπτικού συστήματος για την παροχή Νοσηλευτικής Φροντίδας στον άρρωστο. Η σημασία των εργαστηριακών εξετάσεων είναι σημαντική στη διάγνωση της αρρώστιας και στη θεραπεία. Για την καλύτερη κατανόηση και των εργαστηριακών εξετάσεων αλλά και των νοσημάτων με τη νοσηλευτική φροντίδα, που ακολουθεί, επιβάλλεται να γίνει ανασκόπηση στην ανατομία και φυσιολογία του πεπτικού συστήματος. ■ γνωρίσουν τις φλεγμονές της στοματικής κοιλότητας και τους κιρσούς του οισοφάγου και τη νοσηλευτική φροντίδα, ώστε να συμβάλουν στη θεραπεία	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να ζωγραφίσουν κάποιες εξετάσεις. ■ Να αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες. ■ Επίσκεψη στα εργαστήρια του Νοσοκομείου (ακτινολογικό, μικροβιολογικό, ενδοσκοπικό κ.ά.). ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. ■ Ίδιες ερωτήσεις πριν και

	<p>τους.</p> <p>■ μάθουν για τη σημασία της καθαριότητας της στοματικής κοιλότητας.</p>	μετά το μάθημα.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Πεπτικό έλκος στομάχου και δωδεκαδάκτυλου. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Επιπλοκές έλκους στομάχου, δωδεκαδάκτυλου. ■ Γαστρορραγία. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Διάτρηση. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Πυλωρική στένωση. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Καρκίνος στομάχου. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. 	<p>αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα του πεπτικού έλκους και των επιπλοκών, που παράλληλα αποτελούν ξεχωριστές νοσολογικές οντότητες με σκοπό τη γρήγορη ανάρρωση του αρρώστου. Έμμεσα μαθαίνονται προληπτικά μέτρα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Να γράψουν Νοσηλευτικό Ιστορικό από κάποιο συγγενικό τους πρόσωπο. ■ Να κάνουν πρωτόκολλο με νοσηλευτικές οδηγίες στα αντίστοιχα νοσήματα.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ελκώδης κολίτιδα. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Όγκοι εντέρου. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. <ul style="list-style-type: none"> ■ Σκωληκοειδίτιδα. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Περιτονίτιδα. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Ειλέος. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. <ul style="list-style-type: none"> ■ Παθήσεις χοληφόρων οδών, ήπατος και παγκρέατος. ■ Χολολιθίαση. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Χολοκυστίτιδα. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. 	<p>■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα της ελκώδους κολίτιδας και των όγκων του εντέρου για γρήγορη ανάρρωση. Έμμεσα μαθαίνουν τα προληπτικά μέτρα των αντιστοιχών νοσημάτων.</p> <p>■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στη σκωληκοειδίτιδα, περιτονίτιδα και ειλεό με σκοπό τη θεραπεία και γρήγορη ανάρρωση. Έμμεσα να μάθουν τα προληπτικά μέτρα των αντιστοιχών νοσημάτων.</p> <p>■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα της χολολιθίασης και της χολοκυστίτιδας.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Να ζωγραφίσουν τα σημεία εμφάνισης του καρκίνου στο έντερο και στις στομίες. ■ Ανάθεση εργασιών. ■ Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. <ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων ■ Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Να ζωγραφίσουν τη σκωληκοειδίτιδα σε κατάσταση φλεγμονής και σε φυσιολογική. <ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Ανάθεση εργασιών.

<ul style="list-style-type: none"> ■ Ηπατίτιδες. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Κίρρωση του ήπατος. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Ηπατική ανεπάρκεια. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική Φροντίδα. <ul style="list-style-type: none"> ■ Εχινόκοκκος ήπατος. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική Φροντίδα. ➢ Προφύλαξη. ■ Παγκρεατίτιδα. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική Φροντίδα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στις ηπατίτιδες, στην κίρρωση και ανεπάρκεια του ήπατος. ■ μάθουν τα προληπτικά μέτρα, που αποτελούν και μέρος της νοσηλευτικής φροντίδας στις ηπατίτιδες. ■ αξιολογούν μηνύματα, που προέρχονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σχετικά με τις ηπατίτιδες και την κίρρωση του ήπατος. <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στον εχινόκοκκο ήπατος και στην παγκρεατίτιδα. ■ μάθουν τα προληπτικά μέτρα και τα εφαρμόζουν σε προσωπικό επίπεδο. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ν' αναφέρουν τα ιαματικά νερά, που είναι κατάλληλα για τα αντίστοιχα νοσήματα. ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. ■ Οι μαθητές ελέγχουν τα βιβλιάρια υγείας, αν έχουν εμβολιαστεί. ■ Μαθαίνουν να παίρνουν σωστές αποφάσεις για τη δική τους υγεία και των άλλων, γιατί η ημιμάθεια είναι χειρότερη της αμάθειας και δημιουργεί πανικό και ρατσισμό. ■ Ανάθεση εργασιών με αντίστοιχα θέματα. <ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες ή συγγενικών προσώπων. ■ Ζωγραφίζουν τον κύκλο του εχινόκοκκου σε χαρτόνι και το τοιχοκολλούν στην αίθουσα. ■ Βρίσκουν επιδημιολογικά στοιχεία του εχινόκοκκου στην Ελλάδα ανά Νομό (χωρίζονται σε ομάδες). ■ Βρίσκουν επιδημιολογικά στοιχεία στη Ευρώπη, Ασία, Αφρική, Αμερική και τα συγκρίνουν μεταξύ τους. ■ Δίδεται στους μαθητές να γράψουν στην καθομιλουμένη ιατρικούς όρους, που έμαθαν στην ενότητα αυτή.
---	--	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ : ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ

ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστων με νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος απαιτεί ειδικές επιστημονικές γνώσεις, για αν συμβάλλει ικανοποιητικά στη διάγνωση, θεραπεία και πρόληψη της αρρώστιας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ανασκόπηση ανατομίας και φυσιολογίας αναπνευστικού συστήματος. ■ Ειδικές διαγνωστικές εξετάσεις. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Προετοιμασία αρρώστου. ➢ Καθήκοντα Νοσηλεύτη. 	<p>Στόχος του μαθήματος αυτού είναι οι μαθητές να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τον διαγνωστικό έλεγχο του αναπνευστικού συστήματος, ώστε να συμβάλλουν στη διάγνωση και θεραπεία του αρρώστου. Επιβάλλεται για την καλύτερη κατανόηση του μαθήματος η ανασκόπηση της ανατομίας και φυσιολογίας του αναπνευστικού συστήματος. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να ζωγραφίσουν το αναπνευστικό σύστημα και κάποιες εξετάσεις και να αναρτήσουν πίνακα στην αίθουσα του σχολείου. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Επίσκεψη στα εργαστήρια του Νοσοκομείου και ιδιαίτερα των ειδικών εξετάσεων του αναπνευστικού συστήματος (βρογχοσκόπηση, σπιρομέτρηση κλπ.). ■ Παρακολούθηση εγχειρήσεων θώρακα στο χειρουργείο κατά την πρακτική εξάσκηση.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Συμπτώματα αναπνευστικών νοσημάτων. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική Φροντίδα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των συμπτωμάτων του αναπνευστικού συστήματος. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Οξυγονοθεραπεία. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Τρόποι χορήγησης. ➢ Νοσηλευτική Φροντίδα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για την σημασία της Οξυγονοθεραπείας, τους τρόπους και τη νοσηλευτική Φροντίδα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Τραχειοτομή. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστου με τραχειοτομή. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για την τραχειοτομή και για τη νοσηλευτική φροντίδα της. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.

<ul style="list-style-type: none"> ■ Ρινίτις. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Αμυγδαλίτις - Αμυγδαλεκτομή. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Λοιμώξεις του αναπνευστικού συστήματος. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Οξεία τραχειοβρογχίτιδα. ➤ Χρόνια βρογχίτιδα. ➤ Πνευμονία. ➤ Πλευρίτιδα <ul style="list-style-type: none"> □ Νοσηλευτική Φροντίδα όλων αυτών των νοσημάτων. ■ Άλλες παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Βρογχεκτασία. ➤ Ατελεκτασία. ➤ Πνευμονοθώρακας. ➤ Πνευμονικό εμφύσημα. ➤ Καρκίνος λάρυγγα. ➤ Καρκίνος πνεύμονα. <ul style="list-style-type: none"> □ Νοσηλευτική Φροντίδα των νοσημάτων αυτών. ■ Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστου με εγχείρηση θώρακα. ■ Θωρακική παροχέτευση. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των νοσημάτων αυτών. ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα, στην οξεία τραχειοβρογχίτιδα, χρόνια βρογχίτιδα, πνευμονία, πλευρίτιδα. ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των παθήσεων ... <ul style="list-style-type: none"> ➤ Βρογχεκτασία ➤ Ατελεκτασία ➤ Πνευμονοθώρακας ➤ Πνευμονικό εμφύσημα ➤ Καρκίνος λάρυγγα και πνεύμονα. ■ Να αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα αρρώστου με εγχείρηση θώρακα και για τη θωρακική παροχέτευση, γιατί η προεγχειρητική και μετεγχειρητική φροντίδα παίζουν σημαντικό ρόλο στη γρήγορη αποκατάστασή του. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. ■ Ανάθεση εργασιών. ■ Ν' αναφέρουν τις ομοιότητες και διαφορές των νοσημάτων και της νοσηλευτικής φροντίδας. ■ Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. ■ Χρήση εποπτικών μέσων
---	---	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ : ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ

ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Έργο του νοσηλευτικού προσωπικού είναι η ανακούφιση των συμπτωμάτων, η παροχή ασφαλούς νοσηλευτικής φροντίδας, η πρόληψη εμφάνισης των νοσημάτων αυτών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ανασκόπηση ανατομίας και φυσιολογίας αναπνευστικού συστήματος. ■ Ειδικές διαγνωστικές εξετάσεις. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Προετοιμασία αρρώστου. ➢ Καθήκοντα Νοσηλεύτη. 	<p>Στόχος του μαθήματος αυτού είναι οι μαθητές να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για το διαγνωστικό έλεγχο του κυκλοφορικού συστήματος, ώστε να συμβάλλουν στη διάγνωση και στη θεραπεία του αρρώστου. Επιβάλλεται για την καλύτερη κατανόηση του μαθήματος η ανασκόπηση της ανατομίας και φυσιολογίας του κυκλοφορικού συστήματος. να εφαρμόζουν κάποιες απ' αυτές π.χ. Ηλεκτροκαρδιογράφημα 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να ζωγραφίσουν το κυκλοφορικό σύστημα και κάποιες εξετάσεις, και να αναρτήσουν πίνακα στην αίθουσα του σχολείου. ■ Ν' αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες. ■ Επίσκεψη στα εργαστήρια ειδικών εξετάσεων του κυκλοφορικού συστήματος π.χ. δοκιμασία κόπωσης, στεφανιογραφία, καθετηριασμός κλπ. ■ Παρακολούθηση εγχειρήσεων καρδιάς και αγγείων.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Συμπτώματα καρδιακών νοσημάτων. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική Φροντίδα. ■ Καρδιακή ανεπάρκεια - Οξυπνευμονικό οίδημα. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Νοσηλευτική αντιμετώπιση και Φροντίδα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των συμπτωμάτων του κυκλοφορικού συστήματος. ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική αντιμετώπιση και φροντίδα αρρώστων με καρδιακή ανεπάρκεια και πνευμονικό οίδημα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ισχαιμική καρδιοπάθεια. ■ Στηθάγχη. ■ Έμφραγμα μυοκαρδίου. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική αντιμετώπιση και φροντίδα 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική αντιμετώπιση και Φροντίδα αρρώστου με στηθάγχη - έμφραγμα. ➤ Πρώτες βοήθειες. <p>■ Διαταραχές του καρδιακού ρυθμού.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτικές δραστηριότητες και παρεμβάσεις. <p>■ Υπέρταση.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νοσηλευτική αντιμετώπιση. <p>■ Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστων με εγχειρήσεις καρδιάς και αγγείων.</p>	<p>αρρώστων με στηθάγχη και έμφραγμα, και στις πρώτες βοήθειες.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τις συχνότερες αρρυθμίες και τη νοσηλευτική φροντίδα, την προετοιμασία για εφαρμογή βηματοδότη και τη μετά φροντίδα. ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για την υπέρταση και τη νοσηλευτική αντιμετώπιση. ■ αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική και φροντίδα αρρώστων με εγχειρήσεις καρδιάς και αγγείων. 	<p>δικές τους εμπειρίες.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Παίξιμο ρόλων (Roll playing). <ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. ■ Παίξιμο ρόλων (Roll playing). <ul style="list-style-type: none"> ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. ■ Παίξιμο ρόλων (Roll playing). <ul style="list-style-type: none"> ■ Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες.
---	--	--

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ (ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ)

ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ

- ✚ **Η Νοσηλευτική** είναι επιστήμη και τέχνη, θεωρία και πράξη, γι' αυτό η επιτυχημένη άσκησή της απαιτεί από τον Νοσηλευτή (τη Νοσηλεύτρια) συνδυασμό επιστημονικών γνώσεων, τεχνικών δεξιοτήτων και καλλιεργημένης προσωπικότητας.
- ✚ **Η κύρια ευθύνη** της νοσηλευτικής άσκησης αναπτύσσεται εξαιτίας δευτερογενών προβλημάτων, που προκαλούνται από την μη δυνατότητα του αρρώστου, να εκτελεί τη συνηθισμένη φροντίδα του και την ειδική νοσηλεία, που απαιτείται ανάλογα με την αρρώστια.
- ✚ **Ο (η) Νοσηλευτής (-τρια)** πρέπει να ασκηθεί πολύ στις νοσηλευτικές διαδικασίες, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της Νοσηλευτικής. Το εργαστηριακό μέρος της Νοσηλευτικής είναι μια μηχανική εργασία, που βελτιώνεται συνεχώς με την άσκηση. π.χ. Το στρώσιμο του κρεβατιού γίνεται με ειδικές κινήσεις, που σκοπό έχουν την άνεση, την ασφάλεια του αρρώστου και την οικονομία χρόνου.
- ✚ **Ο σκοπός** είναι πάντα ο ίδιος: να αποκτήσει ο μαθητής του νοσηλευτικού τμήματος επιδεξιότητα στην εφαρμογή των νοσηλευτικών διαδικασιών.
- ✚ **Το επίκεντρο** της διαδικασίας αυτής θα είναι πάντα ο άρρωστος και οι ανάγκες του.
- ✚ **Οι δραστηριότητες είναι ...**
  - η επίδειξη εκ μέρους του καθηγητή και
  - η εξάσκηση εκ μέρους των μαθητών.

Α' ΤΑΞΗ

ΣΤΡΩΣΙΜΟ ΚΡΕΒΑΤΙΟΥ

- ✚ Στρώσιμο απλού κρεβατιού με αλλαγή σεντονιών από δύο (2) Νοσηλευτές.
- ✚ Στρώσιμο απλού κρεβατιού με αερισμό σεντονιών από δύο (2) Νοσηλευτές.
- ✚ Στρώσιμο απλού κρεβατιού με αλλαγή σεντονιών από ένα (1) Νοσηλευτή.
- ✚ Στρώσιμο απλού κρεβατιού με αερισμό σεντονιών από ένα (1) Νοσηλευτή.
- ✚ Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε πλαγία θέση, με αλλαγή σεντονιών από δύο (2) Νοσηλευτές.
- ✚ Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε πλαγία θέση, με αερισμό σεντονιών από δύο (2) Νοσηλευτές.
- ✚ Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε ύπτια θέση, με αλλαγή σεντονιών από δύο (2) Νοσηλευτές.
- ✚ Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε ύπτια θέση, με αερισμό σεντονιών από δύο (2) Νοσηλευτές.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ

- ✚ κρεβάτι νοσοκομείου.
- ✚ τροχήλατος σάκος ακρήστων.
- ✚ στρωματοθήκη.
- ✚ δύο σεντόνια (πανωσέντονο, κατωσέντονο).
- ✚ αδιάβροχο και ημισέντονο (μιας ή πολλαπλών χρήσεων).
- ✚ μια τουλάχιστον (ή δύο) μάλλινη κουβέρτα.
- ✚ κάλυμμα κρεβατιού (πικέ κουβέρτα).
- ✚ μαξιλάρια (ένα ή δύο).
- ✚ μαξιλαροθήκες.
- ✚ πετσέτες προσώπου.
- ✚ υλικά για φροντίδα δέρματος.
- ✚ υλικά για λουτρό καθαριότητας.
- ✚ πιτζάμα ή νυχτικό.

**ΛΗΨΗ ΖΩΤΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΙΚΟΥ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

- ✚ **Θερμομέτρηση**
  - από τη μασχάλη ή τη μηροβουβωνική πτυχή.
  - από το στόμα
  - από το ορθό
- ✚ **Μέτρηση αρτηριακού σφυγμού.**
- ✚ **Μέτρηση αναπνοών.**
- ✚ **Μέτρηση αρτηριακής πίεσης.**

Ενημέρωση θερμομετρικού διαγράμματος.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ

- Δίσκος θερμομέτρησης με ...
- ατομικό θερμόμετρο σε δοχείο με αντισηπτική διάλυση.
- τολύπια ή τεμάχια χαρτοβάμβακα.
- νεφροειδές.
- βαζελίνη και τετράγωνο νοσηλείας μιας χρήσης για θερμομέτρηση από το ορθό.
- μανόμετρο (πιεσόμετρο).
- στηθοσκόπιο.
- διαγράμματα αρρώστου.
- μολύβι μπλε.
- μολύβι κόκκινο.
- μολύβι πράσινο.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥ.

- Πρηνής θέση.
- Ύπτια Θέση.
- Πλάγια θέση.
- Fowler -ΗμιFowler θέση.
- Καταρροπή θέση κεφαλής (Trendelen burg).

ΕΓΕΡΣΗ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΕΒΑΤΙ

ΠΛΥΣΙΜΟ ΚΑΙ ΕΝΤΡΙΒΗ ΡΑΧΗΣ ΚΑΙ ΓΛΟΥΤΩΝ (ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΤΑΚΛΙΣΕΩΝ)

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΣΤΟ ΚΡΕΒΑΤΙ

- Πρωινή φροντίδα αρρώστου.
- Τοπική καθαριότητα γεννητικών οργάνων.
- Λούσιμο αρρώστου.
- Λουτρό καθαριότητας σε άρρωστο στο κρεβάτι.
- Χορήγηση ουροδοχείου σε άρρωστο στο κρεβάτι.
- Χορήγηση σκωραμίδας σε άρρωστο στο κρεβάτι.

ΥΠΟΚΛΥΣΜΟΣ

- Καθαρτικός Υποκλυσμός με συσκευή μιας χρήσης (Fleet enema).
- Καθαρτικός Υποκλυσμός με συσκευή πολλαπλής χρήσης.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΩΛΗΝΑ ΑΕΡΙΩΝ ΣΕ ΑΡΡΩΣΤΟ

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΥΠΟΘΕΤΟΥ ΣΕ ΑΡΡΩΣΤΟ

ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΗ

- ✚ Προετοιμασία υλικών για αποστείρωση.
- ✚ Πλύσιμο χεριών.
- ✚ Τρόπος χρήσης μάσκας, μπλούζας, γαντιών.
- ✚ Τρόπος χρήσης αποστειρωμένου υλικού.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟΝ ΑΡΡΩΣΤΟ ΘΕΡΜΩΝ Η ΨΥΧΡΩΝ ΕΠΙΘΕΜΑΤΩΝ

- ✚ Προετοιμασία και εφαρμογή θερμοφόρας.
- ✚ Προετοιμασία και εφαρμογή ζεστής κομπρέσας.
- ✚ Προετοιμασία και εφαρμογή παγοκύστης.

ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΚΛΙΣΕΩΝ

ΤΕΧΝΗΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΑΡΡΩΣΤΟΥ

- ✚ Εφαρμογή ρινογαστρικού σωλήνα.
- ✚ Σίτιση αρρώστου με ρινογαστρικό σωλήνα.
- ✚ Σίτιση αρρώστου με οισοφαγοστομία, γαστροστομία, νηστιδοστομία.

ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΛΥΣΗ ΣΤΟΜΑΧΟΥ.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

- ✚ Τεχνική ετοιμασία εγχειρητικού πεδίου.
- ✚ Ετοιμασία φορείου.
- ✚ Ετοιμασία αρρώστου για χειρουργείο.
- ✚ Ετοιμασία χειρουργικού κρεβατιού.
- ✚ Παραλαβή χειρουργημένου αρρώστου.

Β' ΤΑΞΗ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΟΝ ΑΡΡΩΣΤΟ.

- + Χορήγηση φαρμάκων από το στόμα.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΟΝ ΑΡΡΩΣΤΟ

- + Τοπική εφαρμογή φαρμάκων.
  - Ενστάλαξη φαρμάκου στο μάτι.
  - Ενστάλαξη φαρμάκου στη μύτη.
  - Ενστάλαξη φαρμάκου στο αυτί.
  - Χορήγηση φαρμάκου με εισπνοές.
  - Τοποθέτηση φαρμάκου στο δέρμα.
  - Χορήγηση υπόθετου από το ορθό ή τον κόλπο.
- + Παρεντερική χορήγηση φαρμάκων και υγρών.
  - Διάλυση φαρμάκων για ένεση.
  - Ενδομυϊκή ένεση.
  - Υποδόρια ένεση.
  - Ενδοδερμική ένεση.
  - Ενδοφλέβια ένεση φαρμάκου ή ορού.
  - Ενδοαρτηριακή χορήγηση φαρμάκων.
  - Μετάγγιση αίματος σε άρρωστο.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΑΡΑΚΕΝΤΗΣΕΩΝ

- + Παρακέντηση οστών (στερνική).
- + Παρακέντηση θώρακα.
- + Βιοψία υπεζωκότα.
- + Ετοιμασία υλικών για κλειστή παροχέτευση με συσκευή Billow.
- + Εφαρμογή κλειστή παροχέτευση Billow.
- + Ετοιμασία συσκευής Billow για αποστείρωση.
- + Αφαίρεση θωρακικής παροχέτευσης.
- + Βιοψία ήπατος.
- + Οσφυονωτιαία παρακέντηση.
- + Παρακέντηση κοιλιάς.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ O₂ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΟΜΙΧΛΟΠΟΙΗΣΗ.

- + Χορήγηση O₂
  - Χορήγηση O₂ με ρινική κάνουλα.
  - Χορήγηση O₂ με μάσκα Venturi.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΤΡΑΧΕΙΟΤΟΜΗ

- + Αποστειρωμένο Set τραχειοτομής.
- + Περιποίηση τραχειοστομίου.
- + Αλλαγή τραχειοσωλήνα.
- + Ετοιμασία τραχειοσωλήνα για αποστείρωση.
- + Υλικά, που πρέπει να υπάρχουν κοντά στον τραχειοτομηθέντα άρρωστο.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΑΡΡΩΣΤΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- + Καθετηριασμός ουροδόχου Κύστης.
- + Αφαίρεση καθετήρα ουροδόχου Κύστης.
- + Τεχνική για λήψη ούρων για γενική εξέταση ούρων ή καλλιέργεια.
- + Τεχνική για λήψη ούρων από ουροκαθετήρα για ουροκαλλιέργεια.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΑΡΡΩΣΤΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- + Λήψη γαστρικού υγρού για εξέταση.
- + Τεχνική φροντίδας ειλεοστομίας - κολοστομίας.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΣΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΑΝΑΓΚΗΣ

- + Τρόλεϊ καρδιακής ανακοπής.
- + Αποστειρωμένο Set διασωλήνωσης θώρακα.
- + Κλειστή παροχέτευση θώρακα με συσκευή Billow.

Ο ΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

- + Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές όλες τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις αλλά και να εφαρμόζουν τις νοσηλευτικές τεχνικές και δεξιότητες που διδάχθηκαν στο εργαστήριο.
- + Για το σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητη η πραγματοποίηση επισκέψεων σε Νοσοκομεία ώστε οι μαθητές να εφαρμόσουν στον πραγματικό χώρο εργασίας όλα όσα διδάχθηκαν.
- + Το προτεινόμενο πρόγραμμα επισκέψεων έχει ως εξής ...
  - τρεις (3) επισκέψεις σε Παθολογικό τμήμα.
  - τρεις (3) επισκέψεις σε Χειρουργικό τμήμα.
  - μια (1) επίσκεψη στα Εξωτερικά Ιατρεία.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΤΟΜΙΑΣ-ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 2Θ

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

Α΄ ΤΑΞΗ

Α. ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να:

- + γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την κατασκευή-δομή και τον τρόπο λειτουργίας του ανθρώπινου οργανισμού.
- + Ειδικότερα να γνωρίσουν τα μέρη και τα όργανα του κάθε συστήματος με απώτερο στόχο την κατανόηση του μηχανισμού λειτουργίας έκαστου των συστημάτων σε επίπεδο φυσιολογίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ : ΚΥΤΤΑΡΟ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα μέρη του κυττάρου και να κατανοήσουν τις λειτουργίες του καθενός από αυτά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Μέρη Κυττάρου - μορφολογία.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Κυτταρική μεμβράνη. ◆ Πυρήνας. ◆ Κυτταρόπλασμα. ■ Ενδοκυττάριο και εξωκυττάριο υγρό. ■ Διάχυση – ώσμωση – ενεργητική μεταφορά.	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τα μέρη από τα οποία αποτελείται ένα κύτταρο. ■ Τη σύσταση του ενδοκυττάρου και εξωκυττάρου υγρού και τη σημασία τους για τις λειτουργίες του ανθρώπινου οργανισμού. ■ Τους μηχανισμούς διάχυσης και ενεργητικής μεταφοράς.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd - roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τα μέρη του κυττάρου. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τη λειτουργία της κυτταρικής μεμβράνης και τη σύσταση του ενδοκυττάρου και εξωκυττάρου υγρού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΑΙΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα συστατικά και τις ομάδες του αίματος, και να κατανοήσουν τον μηχανισμό πήξης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Γενικά για τα συστατικά και τη λειτουργία του αίματος.. ■ Ερυθροκύτταρα.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Λειτουργία. ◆ Τόπος παραγωγής. ■ Λευκοκύτταρα.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Είδη. ◆ Λειτουργίες. ◆ Τόπος παραγωγής. ■ Ομάδες αίματος συστήματος	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τη λειτουργία των ερυθρών και λευκών αιμοσφαιρίων. ■ Τα είδη των λευκών αιμοσφαιρίων και τις διαφορές τους. ■ Τις ομάδες αίματος. ■ Τον μηχανισμό πήξης του αίματος.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τα συστατικά του αίματος (ερυθροκύτταρα, λευκοκύτταρα), τις ομάδες αίματος και τον μηχανισμό πήξης. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τις

ABO. ■ Πήξη του αίματος.		ομάδες και τα συστατικά του αίματος.
---	--	--------------------------------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ : ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την ανατομία της καρδιάς και των αγγείων. Επίσης να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η καρδιά, καθώς και πώς γίνεται η μικρή και η μεγάλη κυκλοφορία του αίματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ανατομία της καρδιάς. ■ Λειτουργία της καρδιάς. ■ Μεγάλη κυκλοφορία του αίματος. ■ Μικρή κυκλοφορία του αίματος. ■ Αρτηρίες και φλέβες. 	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Την ανατομία της καρδιάς. ■ Την λειτουργία της καρδιάς. ■ Πως γίνεται η μικρή και η μεγάλη κυκλοφορία του αίματος. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με την ανατομία της καρδιάς και των αγγείων, καθώς και για την μικρή και μεγάλη κυκλοφορία του αίματος. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τη μικρή και μεγάλη κυκλοφορία του αίματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ : ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τα μέρη και τα όργανα του αναπνευστικού συστήματος και να κατανοήσουν την φυσιολογία της αναπνοής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Αναπνευστική οδός. <ul style="list-style-type: none"> ◆ Μύτη. ◆ Φάρυγγας. ◆ Λάρυγγας. ◆ Τραχεία και βρόγχοι. ◆ Πνεύμονες. ■ Φυσιολογία της αναπνοής. 	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τη δομή και τα μέρη του αναπνευστικού συστήματος. ■ Τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η αναπνοή δια μέσου των πνευμόνων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τα μέρη και τα όργανα του αναπνευστικού συστήματος. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα όργανα του αναπνευστικού συστήματος και την

		φυσιολογία της αναπνοής.
--	--	--------------------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ : ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τα μέρη και τα όργανα του γαστρεντερικού σωλήνα και να κατανοήσουν τον μηχανισμό πέψης των τροφών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Στοματική κοιλότητα. <ul style="list-style-type: none"> ◆ Γλώσσα. ◆ Υπερώα. ◆ Δόντια. ◆ Σιελογόνοι αδένες. ■ Φάρυγγας. ■ Οισοφάγος. ■ Στομάχι. ■ Έντερο. ■ Ήπαρ - σπλήνας - πάγκρεας. ■ Γενικά για την πέψη των τροφών. 	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τη δομή και τον τρόπο με τον οποίο σχηματίζεται ο γαστρεντερικός σωλήνας. ■ Τον τρόπο με τον οποίο τα διάφορα υγρά που παράγουν τα όργανα του πεπτικού συστήματος συμβάλλουν στην πέψη των τροφών. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τα μέρη και τα όργανα του πεπτικού. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα όργανα του πεπτικού συστήματος και τον μηχανισμό πέψης των τροφών.

B. ANATOMIA

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να:

- ✚ γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα βασικά ανατομικά στοιχεία από ορισμένα συστήματα του οργανισμού του ανθρώπου και να κατανοήσουν τις κυριότερες λειτουργίες, που κάνει το καθένα από αυτά.

Β΄ ΤΑΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ : ΕΡΕΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα οστά και τα είδη τους, που σχηματίζουν τον σκελετό του ανθρώπου, και να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο ενώνονται μεταξύ τους για να σχηματίσουν τις αρθρώσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Τύποι οστών.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Μακρά. ◆ Πλατιά. ◆ Βραχέα. ■ Σκελετός.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Οστά κορμού. ◆ Οστά άκρων. ■ Αρθρώσεις<ul style="list-style-type: none"> ◆ Διάρθρωση. ◆ Συνάρθρωση.	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τους τύπους των οστών ανάλογα με το σχήμα τους. ■ Ποιες είναι οι ομάδες των οστών που σχηματίζουν τον σκελετό του ανθρώπου. ■ Τα μέρη από τα οποία αποτελείται μια άρθρωση.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τους τύπους των οστών, των σκελετό του ανθρώπου και τις αρθρώσεις. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τους τύπους των οστών και τα είδη των αρθρώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ : ΜΥΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα είδη των μυών και να κατανοήσουν τις βασικές διαφορές που έχουν. Επίσης να γνωρίσουν τις διάφορες ομάδες μυών από τις οποίες αποτελείται το μυϊκό σύστημα του ανθρώπου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Μυϊκός ιστός. ■ Είδη μυϊκών ινών.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Λείες μυϊκές ίνες. ◆ Γραμμωτές μυϊκές ίνες. ■ Μυϊκό σύστημα.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Μύες της κεφαλής. ◆ Μύες του τραχήλου. ◆ Μύες του κορμού. ◆ Μύες των άκρων.	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τι είναι οι λείες μυϊκές ίνες και ποια η αποστολή τους. ■ Τι είναι οι γραμμωτές μυϊκές ίνες και ποια η αποστολή τους. ■ Ποιες είναι οι ομάδες των μυών που απαρτίζουν το μυϊκό σύστημα του ανθρώπου.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τα είδη των μυϊκών ινών, και τις ομάδες των μυών που απαρτίζουν το μυϊκό σύστημα. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τις λείες και γραμμωτές μυϊκές ίνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ : ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα μέρη και τις μορφές των νευρικών κυττάρων και να κατανοήσουν τον τρόπο λειτουργίας των αισθητικών και κινητικών νευρώνων. Επίσης να γνωρίζουν και να κατανοήσουν το πυραμιδικό και εξωπυραμιδικό σύστημα, καθώς επίσης και τις λειτουργίες της παρεγκεφαλίδας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Νευρικό κύτταρο.<ul style="list-style-type: none"> • Νευρώνας • Μορφές νευρικών κυττάρων • Νευρολογία ■ Αισθητικό και κινητικό σκέλος. ■ Πυραμιδικό και εξωπυραμιδικό σύστημα. ■ Παρεγκεφαλίδα<ul style="list-style-type: none"> ◆ Θέση παρεγκεφαλίδας. ◆ Λειτουργίες παρεγκεφαλίδας.	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τα μέρη και τους τύπους των νευρικών κυττάρων. ■ Τη λειτουργία του αισθητικού και κινητικού σκέλους του νευρικού συστήματος. ■ Τις λειτουργίες της παρεγκεφαλίδας.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με το νευρικό σύστημα και τα μέρη του. ■ Στη συνέχεια θα εκπονήσουν ομαδικές εργασίες σχετικές με το οικείο θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ :ΤΟ ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες το αυτόνομο νευρικό σύστημα και να κατανοήσουν τη δράση- λειτουργία του συμπαθητικού και παρασυμπαθητικού συστήματος. Επίσης να γνωρίζουν και να κατανοήσουν τις νευροδιαβιβαστικές ουσίες του αυτόνομου νευρικού συστήματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Αυτόνομο νευρικό σύστημα.<ul style="list-style-type: none"> • Παρασυμπαθητικό. • Συμπαθητικό ■ Συνάψεις και νευροδιαβιβαστικές ουσίες.	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τη λειτουργική διαφορά ανάμεσα στο συμπαθητικό και το παρασυμπαθητικό σύστημα.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τη δράση του αυτόνομου νευρικού συστήματος και των νευροδιαβιβαστικών ουσιών ■ Στη συνέχεια θα εκπονήσουν ομαδικές εργασίες σχετικές με το προαναφερθέν θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ : ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τα διάφορα αισθητήρια όργανα και τον τρόπο λειτουργίας των αισθήσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ανατομία και λειτουργία του δέρματος. ■ Ανατομία της μύτης και λειτουργία της όσφρησης. ■ Ανατομία της γλώσσας και λειτουργία της γεύσης. ■ Ανατομία του ματιού και λειτουργία της όρασης. ■ Ανατομία και λειτουργία του δέρματος. ■ Ανατομία του αυτιού και λειτουργία της ακοής.	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τη δομή και τα μέρη διαφόρων αισθητηρίων οργάνων. ■ Τον τρόπο λειτουργίας των διαφόρων αισθήσεων.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τη δομή και τα μέρη των διαφόρων αισθητηρίων οργάνων. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα αισθητήρια όργανα και τις λειτουργίες τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ : ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τα μέρη και τα όργανα του ουροποιητικού συστήματος και να κατανοήσουν τον μηχανισμό παραγωγής των ούρων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Νεφροί.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Νεφρικοί κάλυκες. ◆ Νεφρική πύελος. ■ Ουρητήρες. ■ Ουροδόχος κύστη. ■ Ουρήθρα. ■ Μηχανισμός παραγωγής των ούρων.	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τη δομή και τα μέρη του ουροποιητικού συστήματος. ■ Τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η παραγωγή των ούρων από τους νεφρούς.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τα μέρη και τα όργανα του ουροποιητικού συστήματος. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα όργανα του ουροποιητικού συστήματος και τον μηχανισμό παραγωγής των ούρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ : ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΑ – ΓΕΝΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τα μέρη και τα όργανα του γεννητικού συστήματος του άντρα και της γυναίκας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΟΔΗΓΙΕΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ενδοκρινολογία.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Χημική σύσταση των ορμονών ◆ Ενδοκρινείς αδένες και οι εκκρίσεις τους. ■ Γεννητικό σύστημα του άντρα.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Έξω γεννητικά όργανα. ◆ Έσω γεννητικά όργανα. ■ Γεννητικό σύστημα της γυναίκας.<ul style="list-style-type: none"> ◆ Έξω γεννητικά όργανα. ◆ Έσω γεννητικά όργανα.	<p>Οι μαθητές / τριες θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τη σημασία και τη χρησιμότητα των διαφόρων ορμονών για την εύρυθμη λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού. ■ Τη δομή και τα μέρη του γεννητικού συστήματος του άντρα. ■ Τη δομή και τα μέρη του γεννητικού συστήματος της γυναίκας.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τα μέρη και τα όργανα του γεννητικού συστήματος του άντρα και της γυναίκας και σχετική με τους ενδοκρινείς αδένες. ■ Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα όργανα του γεννητικού συστήματος του άντρα και της γυναίκας καθώς επίσης και για τις ορμόνες των αντίστοιχων ενδοκρινών αδένων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών θα γίνει με βάση ...

- το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή στην τάξη καθώς και την επίδοσή τους στην ημερήσια εξέταση.
- τις εργασίες που κατά καιρούς θα παραδίδουν.
- την επίδοσή τους στα γραπτά πρόχειρα (ένα ανά τετράμηνο) διαγωνίσματα.
- την τελική γραπτή εξέταση.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ-ΥΓΙΕΙΝΗ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ + 1Ε

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

A. ΥΓΙΕΙΝΗ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσει ο μαθητής αρχές και μεθόδους της Υγιεινής (ατομικής και δημόσιας) και να συνειδητοποιήσει ότι η Υγεία είναι θεμελιακή υποδομή κάθε δραστηριότητας του ανθρώπου.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ Η ΥΓΙΕΙΝΗ ΩΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

<i>ΕΝΟΤΗΤΕΣ</i>	<i>ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ</i>
<ul style="list-style-type: none"> Ορισμός της Υγιεινής. Αρχές - Σκοποί. Αποτελέσματα. Η έννοια της υγείας. 	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

<i>ΕΝΟΤΗΤΕΣ</i>	<i>ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ</i>
<ul style="list-style-type: none"> Ατομική Υγιεινή. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Συμπεριφορά. ✓ Συνείδηση. ✓ Διαπαιδαγώγηση. Δημόσια Υγιεινή. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Συμπεριφορά. ✓ Συνείδηση. ✓ Διαπαιδαγώγηση. ✓ Δημόσια Υγεία και νόσος. ✓ Προβλήματα Δημόσιας Υγιεινής. ✓ Κοινωνική Υγιεινή. ✓ Ψυχική Υγιεινή. 	<ul style="list-style-type: none"> Video. Φωτογραφίες. Επίδειξη - Slides. Ερωτηματολόγια. Tests. Εργασίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΥΓΕΙΑ

<i>ΕΝΟΤΗΤΕΣ</i>	<i>ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ</i>
<ul style="list-style-type: none"> Έννοια της Υγείας. Εχθροί της Υγείας. Υγιεινή και προληπτική Ιατρική. Προστασία της Υγείας. 	<ul style="list-style-type: none"> Ερωτηματολόγια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΝΟΣΗΜΑΤΑ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Λοιμώδη και Επιδημικά Νοσήματα. ✚ Γένεση και εξέλιξη των επιδημιών. ✚ Χαρακτηριστικά των λοιμωδών νοσημάτων. ✚ Τρόποι μετάδοσης. ✚ Επαγγελματικά νοσήματα. ✚ Πηγές. ✚ Πρόληψη.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Φωτογραφίες. ▶ Slides.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΥΓΙΕΙΝΗ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Περιβάλλοντος. ✚ Τροφίμων. ✚ Σώματος. ✚ Ενδυμασίας. ✚ Εργασίας.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Εκπόνηση εργασιών πάνω στην υγιεινή των τροφίμων και του περιβάλλοντος ▶ Μικροσκόπιο για επίδειξη και καθορισμός μικροβίων.

B. ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να κατανοήσει ο μαθητής το αντικείμενο της Μικροβιολογίας, τις βασικές ιδιότητες των κυττάρων, τα αίτια των νοσημάτων, την παθογένεια, τη διάγνωση αυτών με βάση τις εργαστηριακές εξετάσεις.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΜΙΚΡΟΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ιστορία της Μικροβιολογίας ✚ Αντικείμενο της Μικροβιολογίας ✚ Γενικές γνώσεις ✚ Μικροοργανισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Εμβολιασμός δείγματος σε στερεά και υγρά θρεπτικά υλικά με τη χρήση εργαλείων, συσκευών και υλικών όπως: Κλίβανος επώασης, Τρυβλία, στυλεοί κλπ ▶ Εξέταση καλλιιεργειών, ως προς το σχήμα, τον όγκο, το μέγεθος, τη μορφή, με τη χρήση των συναφών συσκευών και υλικών. ▶ Παρατήρηση των μορφολογικών στοιχείων των μικροβίων στο οπτικό μικροσκόπιο με την τεχνική της κατά Gram χρώσης. ▶ Παρατήρηση μικροβίων στο μικροσκόπιο με εκπαιδευτική απόβλεψη την εξοικείωση των μαθητών ως προς το χειρισμό του μικροσκοπίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ
ΚΥΤΤΑΡΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Κύτταρο (ιδιότητες). ✚ Τρόποι κυτταρικής οργάνωσης και διαίρεσης. ✚ Διαίρεση. ✚ Κατώτερα πρώτιστα – Δομή προκαρυωτικού κυττάρου ✚ Ανώτερα πρώτιστα – Δομή ευκαρυωτικού κυττάρου 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Παρατήρηση κυττάρου και βακίλλων στο μικροσκόπιο με τη χρήση αντικειμενοφόρου πλάκας. ▶ Εκπόνηση εργασιών – και παρουσίασή τους μέσα στην τάξη – σχετικά με τις λειτουργίες του κυττάρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΜΙΚΡΟΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Μικροβιολογία ή Σχιζομύκητες. ✚ Ταξινόμηση. ✚ Παθογόνοι, μη παθογόνοι, σαπρόφυτα, παράσιτα. ✚ Λοιμώξεις που οφείλονται σε σχιζομύκητες. (Σταφυλόκοκκοι, Στρεπτόκοκκοι, Πνευμονιόκοκκοι, Ναϊσσέριες, Μυκοβακτηρίδια κ.ά) 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Καλλιέργεια φαρυγγικού επιχρίσματος με τη χρήση συσκευών, οργάνων και υλικών όπως: επωαστικός κλίβανος, πιπέττα Pasteur, κρίκος καλλιέργειών, λυχνία, βαμβακοφόρος στυλεός και τρυβλία. ▶ Αξιολόγηση της προαναφερθείσας καλλιέργειας με παρατήρηση στο μικροσκόπιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΟΣΙΑ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Αντιγόνα (Αλλεργιογόνα). ✚ Αντισώματα ✚ Αλλεργίες ✚ Ανοσία – Άμυνα του μεγαλοοργανισμού ✚ Εμβόλια – Οροί Εμβολιασμός για μεταδοτικές ασθένειες. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Εκπόνηση εργασιών – ατομικών ή ομαδικών – σχετικών με τη συμπτωματολογία και τη θεραπευτική αντιμετώπιση της αλλεργίας, ▶ Παρουσίαση των παραπάνω εργασιών μέσα στην τάξη και συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΣΧΕΣΕΙΣ ΞΕΝΙΣΤΗ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Σχέσεις μικροβίων με μικροοργανισμούς. ✚ Φυσιολογική χλωρίδα δέρματος, Αναπνευστικής οδού, Γαστρεντολογικού σωλήνα, Υπολοίπων περιοχών του σώματος. ✚ Μηχανισμοί περιοχών του σώματος και μόλυνσης. <ul style="list-style-type: none"> • Άμεση. • Έμμεση. ✚ Είσοδος στον ξενιστή. ✚ Εγκατάσταση του μικροοργανισμού και Ανάπτυξη. ✚ Εξωτοξίνες – εντεροτοξίνες- Ενδοτοξίνες ✚ Αντιδράσεις παθογόνου με τα φαγοκύτταρα ✚ Μόλυνση 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Καλλιέργεια φυσιολογικής χλωρίδας χεριών με τη χρήση επωαστικού κλιβάνου και τρυβλίων. ▶ Αξιολόγηση της σχετικής καλλιέργειας με παρατήρηση στο μικροσκόπιο των μορφολογικών χαρακτηριστικών των μικροβίων

ΟΔΗΓΙΕΣ

- Ο εκπαιδευτικός όπου κρίνει απαραίτητο μπορεί να πραγματοποιήσει και κάποιες εργαστηριακές ασκήσεις, έτσι ώστε ο μαθητής να κατανοήσει καλύτερα τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις, με πρακτικές εφαρμογές για την υγιεινή του χώρου και του εξοπλισμού, προκειμένου να αποφευχθούν ανεπιθύμητες μεταδόσεις νοσημάτων.
- Η διδασκαλία του μαθήματος μπορεί να γίνεται με τη βοήθεια εποπτικών μέσων όπως είναι:
  1. Προβολή ταινιών με θέμα πχ δομή του κυττάρου
  2. Επίδειξη διαφανειών και slides πχ γεν. μικροβίων και πολλαπλασιασμού αυτών
  3. Επίδειξη εικόνων και φωτογραφιών
  4. Επίδοση ερωτηματολογίου για την αξιολόγηση της ικανότητας κριτικής σκέψης των μαθητών.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ-ΒΙΟΧΗΜΕΙΑΣ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ+1Ε

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του μαθήματος ‘ Στοιχεία Βιολογίας - Βιοχημείας επιδιώκεται οι μαθητές να ...

- + γνωρίζουν τη δομή και τη λειτουργία των βιολογικών μορίων.
- + αναγνωρίζουν το κύτταρο ως τη βασική μονάδα της ζωής.
- + μπορούν να περιγράφουν τους τρόπους με τους οποίους τα κύτταρα αναπτύσσονται, διαιρούνται και διαφοροποιούνται.
- + κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούν τα βιολογικά μόρια και σχηματίζουν κύτταρα, ιστούς ή ολόκληρους οργανισμούς.
- + είναι σε θέση να προσδιορίζουν την έννοια του μεταβολισμού και να κατανοούν το ρόλο του στη ζωή του κυττάρου.
- + έχουν αποκτήσει την ικανότητα να συνδέουν όλα τα παραπάνω για να κατανοήσουν τη βασική σύσταση και λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού.
- + είναι σε θέση να συσχετίζουν τα βιολογικά μόρια με τις τροφές και την αξιοποίησή τους από τους οργανισμούς.
- + προσδιορίζουν το ρόλο των γονιδίων και να περιγράφουν τον τρόπο μεταφοράς των γενετικών πληροφοριών.
- + συσχετίζουν τις μεταβολές των γονιδίων με τις μεταβολές στα χαρακτηριστικά των οργανισμών, τις κληρονομικές ασθένειες κλπ.
- + γνωρίζουν το ρόλο των ορμονών και των βιταμινών και τη σημασία τους στην ανθρώπινη υγεία και ισορροπία.
- + αναγνωρίζουν τη συμβολή της Βιολογίας στις προσπάθειες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του ανθρώπου στους τομείς της δια-τροφής και της υγείας.
- + έχουν αποκτήσει ενδιαφέρον για τις εφαρμογές της Βιοχημείας.
- + είναι ικανοί να χρησιμοποιούν σωστά τους επιστημονικούς και τεχνικούς όρους.
- + έχουν προσεγγίσει τις βιολογικές αρχές πάνω στις οποίες στηρίζονται οι εργαστηριακές τεχνικές της βιοχημείας, της μοριακής βιολογίας και της γενετικής μηχανικής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Οι αναφερόμενες στην αρχή κάθε ενότητας ενδεικτικές ώρες διδασκαλίας αφορούν μόνο στη διδασκαλία του θεωρητικού μέρους της ύλης των ενοτήτων αυτών. Για τις ώρες, που θα διατεθούν για την εκτέλεση των εργαστηριακών ασκήσεων, που αναφέρονται στη στήλη “ **ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ** ” βλέπε στη σχετική παράγραφο στο τέλος του παρόντος αναλυτικού προγράμματος.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της εισαγωγής είναι να διαπιστώσουν οι μαθητές, σε σύντομο χρονικό διάστημα, το αντικείμενο του μαθήματος, που θα διδαχθούν, καθώς και να αποκτήσουν ενδιαφέρον και θετική στάση απέναντι σε αυτό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Σύνδεση των Βιολογικών Επιστημών με τις άλλες Θετικές Επιστήμες καθώς και με τις Επιστήμες Υγείας. ■ Κλάδοι της Βιολογίας / Γνωστικό αντικείμενο της Βιοχημείας. ■ Περιγραφή των περιεχομένων του βιβλίου και των όσων θα διδαχθούν οι μαθητές. (Με τη μορφή ενημερωτικού ένθετου ή εισαγωγικών παρατηρήσεων). 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές να είναι σε θέση να: ■ διαπιστώνουν τη σχέση των Βιολογικών Επιστημών με τις άλλες συγγενείς Επιστήμες. ■ απαριθμούν και κατονομάζουν τους κλάδους των Βιολογικών Επιστημών. ■ προσδιορίζουν και περιγράφουν το γνωστικό πεδίο που καλύπτει η Βιοχημεία. <p>Επίσης στους μαθητές θα πρέπει να έχουν δημιουργηθεί ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ η διάθεση για να παρακολουθήσουν με ενδιαφέρον τις επόμενες ενότητες. ■ ερωτήματα που θα απαντηθούν κατά τη διάρκεια της μαθησιακής πορείας. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ανάκληση προηγούμενων εμπειριών, γνώσεων και βιωμάτων. ■ Εργασίες ατομικές ή ομαδικές σχετικές με τη σχέση των Βιολογικών Επιστημών με τη Χημεία, την Ιατρική, την Φαρμακευτική κλπ.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ : Η ΧΗΜΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ Ο ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές να γνωρίζουν και να περιγράφουν την αρχιτεκτονική του κυττάρου. Επίσης να κατονομάζουν και να απαριθμούν τόσο τα κυτταρικά οργανίδια όσο και τα χημικά μόρια. Ιδιαίτερα θα πρέπει να μπορούν διακρίνουν τα πρώτα από τα δεύτερα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>→ Βιομόρια: Τι είναι, από ποια χημικά στοιχεία αποτελούνται.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Πρωτεΐνες. ■ Υδατάνθρακες. ■ Λίπη. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ γνωρίζουν τα βιομόρια από τα οποία αποτελείται το κύτταρο. ■ απαριθμούν τα χημικά στοιχεία που συναντώνται 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Κατασκευή μακρομορίων με απλά υλικά. <p>Εργαστηριακές ασκήσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Παρατήρηση σχηματισμού

<ul style="list-style-type: none"> ■ Νουκλεϊνικά Οξέα. 	<p>στα βιομόρια.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά της δομής των βιομορίων. 	<p>μικυλίων στο νερό ή / και καταστροφής μικυλίων στο γάλα.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Νερό. ■ Ανόργανα συστατικά - Ιχνοστοιχεία. ■ Δομή του κυττάρου. ■ Κυτταρική Μεμβράνη. ■ Κυτταρικά Οργανίδια. ■ Πυρήνας. ■ Είδη κυττάρων. 	<p>■ γνωρίζουν τις σημαντικότερες ανόργανες ενώσεις που συναντάμε στο κύτταρο.</p> <p>■ περιγράφουν τη δομή ενός κυττάρου.</p> <p>■ σχεδιάζουν ένα κύτταρο.</p> <p>■ γνωρίζουν και περιγράφουν τη δομή, και τις λειτουργίες της κυτταρικής μεμβράνης.</p> <p>■ απαριθμούν τα κυτταρικά οργανίδια και περιγράφουν το ρόλο τους.</p> <p>■ συσχετίζουν τα σημαντικότερα κυτταρικά οργανίδια με τα βιομόρια και τα ανόργανα συστατικά.</p> <p>■ διακρίνουν τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα σε ζωικά και φυτικά καθώς και ανάμεσα σε ευκαρυωτικά και προκαρυωτικά κύτταρα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Μετουσίωση πρωτεϊνών. ■ Εργασίες σχετικές με τις διαφορές ανόργανου και οργανικού κόσμου σε ό,τι αφορά τη χημική σύσταση. ■ Κατασκευές μοντέλων κυττάρων, μεμβρανών ή κυτταρικών οργανιδίων με απλά υλικά. ■ Εργασίες σχετικές με τις ομάδες αίματος. <p>Εργαστηριακές ασκήσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Προετοιμασία παρασκευασμάτων για παρατήρηση στο μικροσκόπιο. ■ Παρατήρηση χαρακτηριστικών τύπων κυττάρων στο μικροσκόπιο.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ : Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές, έχοντας κατανοήσει τη δομή του κυττάρου και κυρίως το ρόλο του ως θεμελιώδους μονάδας της ζωής, να μπορούν να επεξηγούν τα επίπεδα οργάνωσης της ζωής και τους τρόπους μετάβασης από το ένα στο άλλο. Επίσης οι μαθητές να περιγράφουν την εξέλιξη και τη σημασία της εξέλιξης καθώς και να γνωρίζουν το πώς ταξινομούνται οι ζωντανό οργανισμοί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Διαφοροποίηση των κυττάρων. ■ Ιστοί. ■ Όργανα. ■ Οργανικά συστήματα. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ προσδιορίζουν και να περιγράφουν την έννοια της διαφοροποίησης. ■ κατανοούν και περιγράφουν τα επίπεδα οργάνωσης των ζωντανών οργανισμών. ■ επεξηγούν τη μετάβαση από ένα επίπεδο οργάνωσης στο 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρήση εποπτικών μέσων για την επίδειξη χαρακτηριστικών τύπων ιστών (μυϊκός, λείος) και οργάνων. ■ Χρήση σχηματικών απεικονίσεων ή προπλασμάτων για την μελέτη οργανικών

<ul style="list-style-type: none"> ■ Οργανισμοί. ■ Ταξινόμηση. ■ Εξέλιξη των ειδών. ■ Παράγοντες εξέλιξης. 	<p>ανώτερό του.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ προσδιορίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της ζωής και των έμβιων ιόντων. ■ αναγνωρίζουν και χρησιμοποιούν την ορολογία που σχετίζεται με την ταξινόμηση των οργανισμών. ■ περιγράφουν και εξηγούν την εξέλιξη των ειδών και την καταγωγή του ανθρώπου σύμφωνα με τα επιστημονικά δεδομένα της Βιολογίας. ■ κατονομάζουν τους παράγοντες της εξέλιξης. 	<p>συστημάτων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Εργασίες ατομικές ή ομαδικές πάνω στην εξέλιξη. ■ Ασκήσεις για την εξοικείωση με τους τρόπους ταξινόμησης των έμβιων όντων.
--	--	---

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ : ENZYMA

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να μπορούν οι μαθητές να εξηγούν τι είναι τα ένζυμα, τη σημασία τους, τον τρόπο δράσης των ενζύμων και τους παράγοντες που επηρεάζουν τη δράση αυτή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Μηχανισμός δράσης των (βιο-)καταλυτών. ■ Δομή των ενζύμων. ■ Βιοχημικές αντιδράσεις - Βιολογικός ρόλος των ενζύμων. ■ Παράγοντες που επηρεάζουν τη δράση των ενζύμων. ■ Αναστολείς της δράσης των ενζύμων. 	<p style="text-align: center;">Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ εξηγούν απλά τον τρόπο δράσης των καταλυτών. ■ διακρίνουν τις διαφορές των ενζύμων από τους ανόργανους καταλύτες. ■ περιγράφουν τα μέρη και τον τρόπο δράσης των ενζύμων. ■ προσδιορίζουν και επεξηγούν το βιολογικό ρόλο των ενζύμων και τη σημασία τους στη ζωή του κυττάρου. ■ απαριθμούν τους παράγοντες που επηρεάζουν τη δράση των ενζύμων και επεξηγούν τον τρόπο με τον οποίο την επηρεάζουν. ■ περιγράφουν τους τρόπους δράσης των ενζυμικών αναστολέων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Κατασκευή μοντέλων ενζύμων - συνενζύμων - υποστρωμάτων και αναστολέων με απλά υλικά. ■ Αναπαράσταση του τρόπου δράσης των ενζύμων χρησιμοποιώντας τα μοντέλα αυτά. ■ Ανάκληση εμπειριών και καταγραφή ενζυμικών διεργασιών για την παραγωγή τροφίμων ή προϊόντων καθημερινής χρήσης. <p style="text-align: center;">Εργαστηριακές ασκήσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μελέτη ενζυμικής δραστηριότητας σε διαλύματα που περιέχουν (α) νερό, (β) ενεργό ένζυμο και (γ) ανενεργό (λόγω θερμικής κατεργασίας) ένζυμο.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ : ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να ...

- ✚ γνωρίσουν οι μαθητές την έννοια του μεταβολισμού,
- ✚ κατανοούν τις βασικές μεταβολικές λειτουργίες,
- ✚ μπορούν να περιγράψουν σχηματικά και με λόγια την οξειδωτική φωσφορυλίωση και τον κύκλο του Krebs,
- ✚ συνδέουν το μεταβολισμό με τη διατροφή και με την παραγωγή ενέργειας,
- ✚ κατανοούν τη σημασία των διαφόρων συστατικών των τροφών για τη σωστή λειτουργία του οργανισμού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Η έννοια του μεταβολισμού. ■ Αναβολισμός και καταβολισμός. ■ Ενέργεια και μεταφορά ενέργειας / ATP. ■ Κυτταρική αναπνοή. ■ Οξειδωτική φωσφορυλίωση. ■ Κύκλος του Krebs. ■ Μεταβολισμός Πρωτεϊνών. ■ Μεταβολισμός 	<p style="text-align: center;">Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ περιγράφουν τι είναι ο μεταβολισμός και να τον συσχετίζουν με τα όσα έχουν διδαχθεί μέχρι στιγμής. ■ αποδέχονται ότι ο μεταβολισμός είναι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ζωής, συσχετίζουν το μεταβολισμό με τα ένζυμα και κατανοούν το ρόλο των ενζύμων στις μεταβολικές διεργασίες. ■ διακρίνουν τον αναβολισμό από τον καταβολισμό. ■ επιχειρηματολογούν για την ανάγκη συνεχούς ροής ενέργειας κατά την πραγματοποίηση των κυτταρικών λειτουργιών. ■ περιγράφουν με λόγια τους μηχανισμούς της αλκοολικής και της γαλακτικής ζύμωσης καθώς και της αερόβιας αναπνοής. ■ περιγράφουν με λόγια την οξειδωτική φωσφορυλίωση και τον κύκλο του Krebs και προσδιορίζουν την ενεργειακή απόδοση των μηχανισμών αυτών. ■ περιγράφουν τα βασικά στάδια καταβολισμού και αναβολισμού των πρωτεϊνών, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Εργασίες ατομικές ή ομαδικές σχετικές με το ενεργειακό ισοζύγιο. ■ Ασκήσεις για εξάσκηση στις σχηματικές απεικονίσεις του μεταβολισμού. ■ Εργασίες για τον υπολογισμό της παραγωγής ενέργειας από τη διάσπαση πρωτεϊνών,

<p>Υδατανθράκων. Μεταβολισμός Λιπών.</p> <p> Διατροφή - Θρεπτικές ουσίες. Πρωτεΐνες – Υδατάνθρακες - Λίπη στη δίαιτα του ανθρώπου. Ο ρόλος του νερού, των ιχνοστοιχείων και των ανόργανων αλάτων. Βιταμίνες : Τρόπος δράσης και ρόλος των βιταμινών.</p>	<p>υδατανθράκων και λιπών. εφαρμόζουν και συνδέουν όλους τους παραπάνω μηχανισμούς για την περιγραφή του καταβολισμού ενός μορίου γλυκόζης. συνδέουν και συσχετίζουν τα βιομόρια με τα θρεπτικά συστατικά των τροφών. συνδέουν και συσχετίζουν τη διάσπαση και πέψη των τροφών με τον μεταβολισμό και την παραγωγή ενέργειας.</p>	<p>υδατανθράκων και λιπών.</p> <p> Εργασίες ατομικές ή ομαδικές σχετικές με τις βιταμίνες και τις αβιταμινώσεις. Εργασίες ατομικές ή ομαδικές σχετικές με το ρόλο του νερού, των ιχνοστοιχείων και των ανόργανων αλάτων.</p>
--	--	--

	<p> περιγράφουν και επεξηγούν το ρόλο του νερού, και των ανόργανων συστατικών στη διατήρηση της υγείας του οργανισμού. προσδιορίζουν τον τρόπο δράσης των βιταμινών και συσχετίζουν τις βιταμίνες με τη δράση των ενζύμων. επεξηγούν το ρόλο των βιταμινών στη διατήρηση της υγείας του οργανισμού και περιγράφουν τις κατηγορίες ασθενειών που σχετίζονται με τις βιταμίνες (αβιταμινώσεις, υπερβιταμινώσεις).</p>	<p>Εργαστηριακές ασκήσεις</p> <p> Διαπίστωση της παρουσίας πρωτεϊνών, υδατανθράκων και λιπών στις τροφές. Καύση τροφών σε θερμιδόμετρο και υπολογισμός θερμίδων.</p>
--	--	---

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΜΠΤΗ : ΓΕΝΕΤΙΚΗ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να ...

- γνωρίζουν οι μαθητές το πού βρίσκονται, πώς κωδικοποιούνται και πώς μεταφέρονται οι γενετικές πληροφορίες,
- χρησιμοποιούν σωστά την ορολογία της μοριακής γενετικής,
- συνδέουν τους μοριακούς μηχανισμούς με τον κύκλο του κυττάρου,
- συσχετίζουν τα δεδομένα της γενετικής με την κληρονομικότητα, την εμφάνιση νέων χαρακτηριστικών και την εξέλιξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Το κεντρικό δόγμα της Μοριακής Βιολογίας. ■ Αναδιπλασιασμός του DNA - Βιοσύνθεση RNA - Βιοσύνθεση πρωτεϊνών. ■ Γενετικός κώδικας. ■ Κύκλος ζωής του κυττάρου. ■ Κυτταρική διαίρεση ■ Χρωματίνη - χρωμόσωμα. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ γνωρίζουν και περιγράφουν το κεντρικό δόγμα της μοριακής βιολογίας. ■ περιγράφουν με λόγια και σχεδιάζουν στο χαρτί τους μηχανισμούς της αντιγραφής της μεταγραφής και της μετάφρασης. ■ εφαρμόζουν σε ασκήσεις την αρχή της συμπληρωματικότητας των βάσεων και τον γενετικό κώδικα. ■ διακρίνουν τις διαφορές της μίτωσης από τη μείωση. ■ περιγράφουν τις φάσεις της μίτωσης και της μείωσης. ■ συσχετίζουν την κυτταρική διαίρεση με τον αναδιπλασιασμό του DNA. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Κατασκευή των αντιπαράλληλων αλυσίδων του DNA με απλά υλικά. ■ Αναπαράσταση της αντιγραφής, της μεταγραφής και της μετάφρασης με τη χρήση μοριακών μοντέλων ή απλών υλικών.

<ul style="list-style-type: none"> ■ Γονίδια. ■ Μεταλλάξεις. ■ Κληρονομικότητα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ συσχετίζουν τους τρόπους κυτταρικής διαίρεσης με την αναπαραγωγή και την ανάπτυξη ενός οργανισμού. ■ κατανοούν και περιγράφουν τη χρωματίνη και το χρωμόσωμα. ■ αντιλαμβάνονται ότι τα γονίδια αποτελούν τμήματα του DNA. ■ συνδέουν λειτουργικά γονίδια - χρωμοσώματα - DNA. ■ επεξηγούν τη σχέση γονιδίων - πρωτεϊνών - χαρακτηριστικών του οργανισμού. ■ συσχετίζουν τα δεδομένα της Γενετικής με την κληρονομικότητα χαρακτηριστικών (και ασθενειών). ■ αναφέρουν παραδείγματα κληρονομικών ασθενειών. ■ γνωρίζουν τα είδη των 	<p>Εργαστηριακές ασκήσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μικροσκοπική παρατήρηση της μίτωσης. ■ Μικροσκοπική παρατήρηση χρωμοσωμάτων. ■ Χρήση μοριακών μοντέλων για την χωροθέτηση γονιδίων στο DNA. ■ Χρήση μοριακών μοντέλων ή άλλων εποπτικών μέσων για να καταδειχθούν είδη μεταλλάξεων. ■ Εργασίες ατομικές ή ομαδικές για θέματα σχετικά με κληρονομικές ασθένειες.
--	---	---

	<p>μεταλλάξεων και τους παράγοντες που τις προκαλούν.</p> <p>■ συνδέουν τις μεταλλάξεις με την εξέλιξη των ειδών.</p>	
--	---	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΚΤΗ : ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να ...

- ✚ γνωρίζουν οι μαθητές επιμέρους θέματα που αφορούν τη λειτουργία του οργανισμού όπως η ορμονική ρύθμιση και η άμυνα του οργανισμού,
- ✚ περιγράφουν τον τρόπο δράσης των αντιβιοτικών,
- ✚ κατανοούν τη Βιοχημεία του καρκίνου, των ιών γενικά και του ιού του AIDS ειδικότερα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Ορμόνες.</i> ■ <i>Αρχές ορμονικής ρύθμισης.</i> ■ <i>Ορμονικές διαταραχές.</i> 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές να είναι σε θέση να: ■ κατανοούν και περιγράφουν τις αρχές της ορμονικής ρύθμισης. ■ κατατάσσουν τις ορμόνες με βάση τη χημική φύση και τη βιολογική δράση. ■ περιγράφουν παραδείγματα ορμονικών διαταραχών. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Εργασίες ατομικές ή ομαδικές σχετικές με θέματα που αφορούν τις σημαντικότερες ορμονικές διαταραχές.

<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Αντιβιοτικά - Τρόποι δράσης αντιβιοτικών.</i> ■ <i>Άμυνα του οργανισμού.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ κατανοούν και περιγράφουν τι είναι τα αντιβιοτικά, τι καταπολεμούν και με ποιους τρόπους δρουν. ■ κατανοούν και περιγράφουν τους τρόπους με τους οποίους οι οργανισμοί αντιμετωπίζουν τους διάφορους παθογόνους παράγοντες. ■ γνωρίζουν ότι τα αντισώματα είναι πρωτεΐνες. ■ κατανοούν την αλληλεπίδραση αντιγόνου αντισώματος. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Εργασίες ατομικές ή ομαδικές σχετικές με θέματα που αφορούν τα αντιβιοτικά και τις επιπτώσεις από την αλόγιστη χρήση τους. ■ Εργασίες ατομικές ή ομαδικές σχετικές με θέματα που αφορούν ... <ul style="list-style-type: none"> ➤ το ανοσοποιητικό σύστημα του ανθρώπου. Πιθανή σύνθεση με εργασίες που αφορούν το AIDS. ➤ τους τρόπους πρόληψης και προστασίας από καρκινογόνους παράγοντες και συνήθειες που εκθέτουν σε αυτούς. ➤ τα μέτρα προφύλαξης για
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ■ Ιοί - Βιοχημεία των ιών. ■ AIDS. ■ Καρκίνος. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ περιγράφουν τον κύκλο ζωής των ιών και να συσχετίζουν τον κύκλο αυτό με τη δράση των ιών στους οργανισμούς. ■ περιγράφουν τα είδη των ιών σε ότι αφορά το γενετικό τους υλικό. ■ κατανοούν τον τρόπο δράσης του ιού του AIDS και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του που τον κάνουν αφενός θανατηφόρο και αφετέρου «άτρωτο». ■ γνωρίζουν τη βιοχημεία του καρκίνου. ■ έχουν αποκτήσει στάσεις και συμπεριφορές τέτοιες ώστε να μην εκθέτουν τους εαυτούς τους σε κινδύνους που σχετίζονται με τον καρκίνο και το AIDS. 	<p>την προστασία από την έκθεση στον ιό του AIDS.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ την καταγραφή των πιο συχνών ιογενών ασθενειών με τα βασικά χαρακτηριστικά τους κλπ.
---	--	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΒΔΟΜΗ : ΟΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές να αντιλαμβάνονται την πληθώρα των εφαρμογών της Βιολογίας στη διάγνωση και θεραπεία ασθενειών, να γνωρίζουν και να επεξηγούν τι είναι η Βιοτεχνολογία, ποιοι είναι οι τομείς της Βιοτεχνολογίας και οι σημαντικότερες εφαρμογές της. Επίσης, στους μαθητές θα πρέπει να έχει δημιουργηθεί ο προβληματισμός απέναντι στα νομικά, ηθικά και κοινωνικά προβλήματα, που πιθανόν ανακύπτουν από τις εφαρμογές της Βιοτεχνολογίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Διάγνωση ασθενειών. ■ Κλινική Βιοχημεία. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ γνωρίζουν και κατανοούν τις εφαρμογές της Βιοχημείας στην Ιατρική. ■ αντιλαμβάνονται την αξιοποίηση των βιοχημικών (ενζυμικών) αντιδράσεων για την ανάπτυξη διαγνωστικών μεθόδων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Επισκέψεις σε διαγνωστικά εργαστήρια νοσοκομείων, κέντρων υγείας κλπ. ■ Επίδειξη αντικειμένων σχετικών με διαγνωστικές εξετάσεις και αναλύσεις (π.χ. όργανα, μικροσυσσκευές, φυλλάδια διαφημιστικά, αναλώσιμα υλικά,

<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Γενετική Μηχανική - Βιοτεχνολογία - Ενζυμική Τεχνολογία.</i> ■ <i>Γονιδιακή Θεραπεία.</i> ■ Νέα τρόφιμα ■ Βιοτεχνολογία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αναφέρουν παραδείγματα ιατρικών εφαρμογών και διαγνωστικών μεθόδων (ELISA, PCR κλπ). ■ γνωρίζουν και κατανοούν τα είδη της Βιοτεχνολογίας (π.χ. γενετική μηχανική, ενζυμική τεχνολογία κλπ). ■ γνωρίζουν τους τομείς της ζωής του ανθρώπου που επηρεάζει η Βιοτεχνολογία (π.χ. υγεία, διατροφή, περιβάλλον, γεωργία) και κατανοούν τους τρόπους με τους οποίους τους επηρεάζουν. ■ γνωρίζουν και περιγράφουν την τεχνολογία του ανασυνδυαζόμενου DNA. ■ κατανοούν την αρχή στην οποία στηρίζεται η γονιδιακή θεραπεία. ■ απαριθμούν παραδείγματα ασθενειών στις οποίες έχει εφαρμοστεί η γονιδιακή θεραπεία. ■ ορίζουν ποια ονομάζονται νέα τρόφιμα και αναφέρουν τους κανόνες κυκλοφορίας των νέων τροφίμων. ■ διακρίνουν τα πλεονεκτήματα και αναγνωρίζουν τους πιθανούς κινδύνους της Βιοτεχνολογίας. 	<p>παραπεμπτικά φύλλα και φύλλα απαντήσεων κλπ).</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ανάκληση εμπειριών για καταγραφή προϊόντων που παρασκευάζονται με παραδοσιακές μεθόδους βιοτεχνολογίας. ■ Καταγραφή προϊόντων γενετικής μηχανικής και ενζυμικής τεχνολογίας που κυκλοφορούν στο εμπόριο. ■ Εργασίες ατομικές ή ομαδικές σχετικές με εφαρμογές της Βιοτεχνολογίας στον τομέα της υγείας. ■ Εργασίες σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για τη διάθεση και κυκλοφορία νέων τροφίμων καθώς και των πιθανών κινδύνων για τη δημόσια υγεία. ■ Εργασίες ατομικές ή ομαδικές σχετικά με την αντιμετώπιση από το κοινό των διλημάτων που προκύπτουν από τις εφαρμογές της βιοτεχνολογίας (παίξιμο ρόλων, μελέτες περίπτωσης).
	<ul style="list-style-type: none"> ■ κατανοούν τα ηθικά, νομικά και κοινωνικά προβλήματα που προκύπτουν από τις εφαρμογές των βιολογικών επιστημών και τεχνολογιών. 	

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΒΙΟΧΗΜΕΙΑΣ

Ένα μέρος του μαθήματος «Στοιχεία Ιατρικής Βιολογίας και Βιοχημείας» περιέχει συγκεκριμένες εργαστηριακές ασκήσεις. Με τις εργαστηριακές αυτές ασκήσεις επιδιώκεται οι μαθητές να ...

- ✚ «βλέπουν» το βιολογικό φαινόμενο μέσα από ένα καλά σχεδιασμένο και σωστά προετοιμασμένο πείραμα.
- ✚ αναγνωρίζουν στα πειράματα, την αντίστοιχη θεωρία που έχουν διδαχθεί.
- ✚ συσχετίζουν τη θεωρία με την πράξη (εργαστήριο).
- ✚ μάθουν να χρησιμοποιούν σωστά τα διάφορα εργαστηριακά υλικά (π.χ. συσκευές, όργανα, αντιδραστήρια, βιολογικά παρασκευάσματα).
- ✚ μάθουν να χρησιμοποιούν τις οδηγίες που περιέχονται στους εργαστηριακούς οδηγούς και να εκτελούν σωστά μία εργαστηριακή άσκηση / μέθοδο, ακολουθώντας πιστά και βήμα - βήμα τις οδηγίες αυτές.

Οι εργαστηριακές ασκήσεις που προτείνονται, φαίνονται, ανά Θεματική Ενότητα, στη στήλη «Δραστηριότητες». Για την ένζυμη δραστητικότητα θα διατεθούν δύο (2) ώρες (δύο εργαστηριακές ασκήσεις). Επιπλέον θα υπάρχουν και ασκήσεις επίδειξης.

Συγκεντρωμένες όλες μαζί είναι οι παρακάτω ...

- ▶ Το σχολικό εργαστήριο Βιολογικών μαθημάτων & εργαστήρια διαγνωστικών εργαστηρίων (εξοπλισμός, κανόνες ασφαλείας).
- ▶ Παρατήρηση σχηματισμού μικυλίων στο νερό ή / και καταστροφής μικκυλίων στο γάλα.
- ▶ Μετουσίωση πρωτεϊνών.
- ▶ Προετοιμασία παρασκευασμάτων για παρατήρηση στο μικροσκόπιο.
- ▶ Παρατήρηση χαρακτηριστικών τύπων κυττάρων στο μικροσκόπιο.
- ▶ Παρατήρηση ή / και αναπαράσταση - απεικόνιση χαρακτηριστικών ιστών ή οργάνων.
- ▶ Μελέτη ενζυμικής δραστητικότητας σε διαλύματα που περιέχουν (α) νερό, (β) ενεργό ένζυμο και (γ) ανενεργό (λόγω θερμικής κατεργασίας) ένζυμο. (Εφόσον είναι δυνατόν θα διατεθούν δύο διδακτικές ώρες. Στην πρώτη θα γίνει ποιοτική παρατήρηση, ενώ στη δεύτερη ποσοτική (ένζυμη κινητική)).
- ▶ Διαπίστωση της παρουσίας πρωτεϊνών, υδατανθράκων και λιπών στις τροφές.
- ▶ Καύση τροφών σε θερμιδόμετρο και υπολογισμός θερμίδων.
- ▶ Μικροσκοπική παρατήρηση της μίτωσης.
- ▶ Μικροσκοπική παρατήρηση χρωμοσωμάτων.
- ▶ Τρεις (3) επισκέψεις σε διαγνωστικά εργαστήρια. Επίδειξη λειτουργίας αναλυτών (αιματολογικού, βιοχημικού κλπ). Επίδειξη λειτουργίας φυγοκέντρων, συσκευών ηλεκτροφόρησης και συσκευών PCR.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ

Σκοπός του μαθήματος:

- ✚ Να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τους τρόπους χορήγησης τη δράση και το μεταβολισμό κάθε φαρμάκου.
- ✚ Ειδικότερα να γνωρίσουν τις διάφορες ομάδες φαρμάκων που δρουν σε συγκεκριμένα όργανα ή και συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1°

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΔΥΝΑΜΙΚΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°

ΔΟΣΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

ΦΑΡΜΑΚΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- 4.1. Φάρμακα του συμπαθητικού.
- 4.2. Φάρμακα του παρασυμπαθητικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°

ΑΝΤΙΎΠΕΡΤΑΣΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

- 5.1. Κατηγορίες αντιϋπερτασικών φαρμάκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6°

ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7°

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

- 7.1. Καρδιοτονωτικά.
- 7.2. Αντιστηθαγχικά.
- 7.3. Αντιαρρυθμικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8°

ΑΝΤΙΠΗΚΤΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9°

ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΝΑΙΜΙΕΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11^ο

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12^ο

ΦΑΡΜΑΚΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

- 12.1. Αντιθυρεοειδικά
- 12.2. Ινσουλίνη
- 12.3. Από το στόμα υπογλυκαιμικά φάρμακα.
- 12.4. Φάρμακα του αναπαραγωγικού συστήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13^ο

ΜΗ ΣΤΕΡΟΕΙΔΗ ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14^ο

ΦΑΡΜΑΚΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- 14.1. Αντιπαρκινσονικά φάρμακα.
- 14.2. Αντιψυχωσικά – Νευροληπτικά – Μείζονα ηρεμιστικά φάρμακα.
- 14.3. Φάρμακα στις συναισθηματικές διαταραχές.
- 14.4. Αγχολυτικά – Απλά ηρεμιστικά φάρμακα.
- 14.5. Αντιεπιληπτικά φάρμακα.
- 14.6. Γενικά αναισθητικά.
- 14.7. Κεντρικά αναλγητικά φάρμακα.
- 14.8. Εξαρτησιογόνες ουσίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΔΥΝΑΜΙΚΗΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τους λόγους και τους σκοπούς χορήγησης των φαρμάκων στον άνθρωπο. Επίσης να κατανοήσουν τους διάφορους τρόπους δράσης των φαρμάκων στον άνθρωπο, τις έννοιες της δραστηκότητας και της ισχύς ενός φαρμάκου, τους τρόπους εξάρτησης από κάποιο φάρμακο καθώς και τις αναμενόμενες παρενέργειες από τα διάφορα φάρμακα. Τέλος θα κατανοήσουν τις αντιδράσεις ιδιοσυγκρασίας καθώς και τις αλλεργικές αντιδράσεις που μπορούν να εκδηλωθούν προς μια συγκεκριμένη φαρμακευτική ουσία, καθώς και τους τρόπους αλληλεπίδρασης φαρμάκων όταν συνυπάρχουν στον οργανισμό του ανθρώπου την ίδια χρονική περίοδο.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1. Ορισμός φαρμάκου</p> <p>2. Τρόποι δράσης φαρμάκων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μη ειδικά. ■ Με άμεση αναστολή λειτουργικών βιολογικών μορίων. ■ Με σύνδεση με υποδοχείς. <p>3. Ειδικότητα φαρμάκου.</p> <p>4. Εκλεκτικότητα φαρμάκου.</p> <p>5. Δραστηκότητα φαρμάκου.</p> <p>6. Ισχύς ενός φαρμάκου.</p> <p>7. Ανάπτυξη ανοχής σε κάποιο φάρμακο.</p> <p>8. Παρενέργειες φαρμάκων.</p> <p>9. Αλληλεπίδρασεις φαρμάκων.</p>	<p>Οι μαθητές θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ να γνωρίσουν τους λόγους και τους σκοπούς χορήγησης των φαρμάκων στον άνθρωπο. ■ Να κατανοήσουν: <p>1) Τους διάφορους τρόπους δράσης των φαρμάκων στον άνθρωπο.</p> <p>2) Την ικανότητα κάποιου φαρμάκου να συνδέεται με ένα συγκεκριμένο τύπο υποδοχέα.</p> <p>3) Την διαδικασία διέγερσης ενός υποδοχέα και κυτταρικής απάντησης.</p> <p>4) Το ρόλο των δευτέρων μεταβιβαστών.</p> <p>5) Τις έννοιες της δραστηκότητας και της ισχύς ενός φαρμάκου.</p> <p>6) Τους τρόπους εξάρτησης από κάποιο φάρμακο.</p> <p>7) Τις αναμενόμενες παρενέργειες από κάποιο φάρμακο.</p> <p>8) Τις αντιδράσεις ιδιοσυγκρασίας καθώς και τις αλλεργικές αντιδράσεις που μπορούν να εκδηλωθούν προς μια συγκεκριμένη φαρμακευτική ουσία.</p> <p>9) Τους τρόπους αλληλεπίδρασης φαρμάκων όταν συνυπάρχουν στον οργανισμό του ανθρώπου την ίδια χρονική περίοδο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms. ■ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Μία ομάδα μαθητών θα τυπώσει ερωτηματολόγια τα οποία θα δοθούν στους συμμαθητές τους. Στα ερωτηματολόγια θα αναγράψει ο κάθε μαθητής τα φάρμακα που γνωρίζει, καθώς και τους λόγους για τους οποίους δίνονται. Τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάιτς και διαφανειών και θα γίνει συζήτηση. ■ Άλλη ομάδα μαθητών θα αναζητήσει από τη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία φάρμακα που προκαλούν οργανική ή ψυχολογική εξάρτηση καθώς και αντίστοιχα ποσοστά ατόμων που έχουν εξάρτηση από τα φάρμακα αυτά. Οι εργασίες θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάιτς και διαφανειών και θα γίνει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τους τρόπους χορήγησης, απορρόφησης, κατανομής και αποβολής των φαρμάκων στον άνθρωπο. Επίσης να κατανοήσουν τις έννοιες του χρόνου ημιζωής, της άθροισης φαρμάκου, της βιοδιαθεσιμότητας, της μέγιστης συγκέντρωσης φαρμάκου καθώς και την έννοια της χορηγούμενης δόσης

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ορισμός. 2. Τρόποι χορήγησης φαρμάκων. 3. Απορρόφηση φαρμάκων. 4. Κατανομή των φαρμάκων στον ανθρώπινο οργανισμό.<ul style="list-style-type: none"> ■ Όγκος κατανομής. 5. Αποβολή φαρμάκων.<ul style="list-style-type: none"> ■ Μεταβολισμός φαρμάκων . ■ Απέκκριση φαρμάκων . ■ Κάθαρση. 6. Χρόνος ημιζωής ενός φαρμάκου. 7. Άθροιση φαρμάκου. 8. Βιοδιαθεσιμότητα φαρμάκου. 9. Μέγιστη συγκέντρωση φαρμάκου. 10. Δόση φαρμάκου.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές να γνωρίσουν τους τρόπους χορήγησης, απορρόφησης, κατανομής και αποβολής των φαρμάκων στον άνθρωπο. ■ Οι μαθητές να κατανοήσουν τις έννοιες του χρόνου ημιζωής ενός φαρμάκου, της άθροισης φαρμάκου, της μέγιστης συγκέντρωσης φαρμάκου καθώς και την έννοια της χορηγούμενης δόσης ενός φαρμάκου.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms. ■ Θα χωρισθούν σε ομάδες. Μία ομάδα μαθητών θα τυπώσει ερωτηματολόγια τα οποία θα δοθούν στους συμμαθητές τους. Στα ερωτηματολόγια θα αναγράψει ο κάθε μαθητής τους τρόπους χορήγησης φαρμάκων που γνωρίζει από προσωπική εμπειρία. Τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, σλάιτς και διαφανειών και θα γίνει συζήτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°

ΛΟΣΟΛΟΓΙΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τους τρόπους υπολογισμού συγκέντρωσης διαλυμάτων, της συγκέντρωσης αραιωμένων διαλυμάτων, της δόσης φαρμάκου καθώς και του ρυθμού έγχυσης των φαρμάκων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Υπολογισμός συγκέντρωσης διαλυμάτων. ■ Υπολογισμός συγκέντρωσης αραιωμένων διαλυμάτων. ■ Υπολογισμός της δόσης φαρμάκου. ■ Υπολογισμός του ρυθμού	<p>Οι μαθητές θα πρέπει :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τους τρόπους υπολογισμού συγκέντρωσης διαλυμάτων, της συγκέντρωσης αραιωμένων διαλυμάτων,	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν παραδείγματα υπολογισμού συγκέντρωσης διαλυμάτων, υπολογισμού συγκέντρωσης αραιωμένων διαλυμάτων,

έγχυσης.	της δόσης φαρμάκου καθώς και του ρυθμού έγχυσης των φαρμάκων.	υπολογισμού της δόσης καθώς και του ρυθμού έγχυσης των φαρμάκων. <ul style="list-style-type: none"> ■ Θα χρησιμοποιηθούν σλάιτς, ■ διαφάνειες και CD roms. ■ Θα εξασκηθούν σε παρεμφερείς υπολογισμούς ■ Τα αποτελέσματα των ασκήσεων θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πίνακα, σλάιτς και διαφανειών και θα γίνει συζήτηση.
----------	---	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

ΦΑΡΜΑΚΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Α. Φάρμακα του συμπαθητικού. Β. Φάρμακα του παρασυμπαθητικού.
--

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις κατηγορίες των χολινεργικών, των αντιχολινεργικών, των μυοχαλαρωτικών φαρμάκων και των φαρμάκων του συμπαθητικού καθώς και τις δράσεις τους. Επίσης να κατανοήσουν το τρόπο σύνθεσης, αποθήκευσης και απελευθέρωσης του νευρομεταβιβαστή στο συναπτικό χάσμα, το τρόπο αύξησης ή μείωσης της αποτελεσματικότητας της νευρομεταβίβασης, καθώς και τις ενέργειες και τις δράσεις της ακετυλοχολίνης και νορεπινεφρίνης.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. Ορισμοί <ul style="list-style-type: none"> ■ Νευρομεταβιβαστής. ■ Μεταβιβαστική ουσία (σύνθεση, αποθήκευση, απελευθέρωση στο συναπτικό χάσμα.) 2. Διέγερση μετασυναπτικού υποδοχέα. 3. Αναστολή μεταβιβαστικού αποτελέσματος. 4. Φάρμακα του παρασυμπαθητικού. 4.1 Ακετυλοχολίνη 4.1.1. Μεταβολική πορεία . 4.1.2. Ενέργειες της ακετυλοχολίνης στα διάφορα όργανα. 4.1.3. Υποδοχείς της ακετυλοχολίνης 4.2. Χολινεργικά φάρμακα. - Νικοτινικοί αγωνιστές.	Οι μαθητές κατανοήσουν 1) Τον τρόπο σύνθεσης, αποθήκευσης και απελευθέρωσης του νευρομεταβιβαστή στο συναπτικό χάσμα. 2) Τον τρόπο αύξησης ή μείωσης της αποτελεσματικότητας της νευρομεταβίβασης . 3) Τη μεταβολική πορεία της ακετυλοχολίνης και της νορεπινεφρίνης. 4) Τις ενέργειες και τις δράσεις της ακετυλοχολίνης 5) Τις ενέργειες και τις	Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms.

- Μουσκαρινικοί αγωνιστές -Αντιχολινεστερασικά φάρμακα . 4.3.Αντιχολινεργικά φάρμα-κα. - Γαγγλιοπληγικά φάρμακα - Αντιμουσκαρινικά φάρμα-κα. - Μυοχαλαρωτικά ή μυοπληγικά φάρμακα. 5. Φάρμακα του συμπαθητικού. 5.1. Μεταβολική πορεία νορεπινεφρίνης. 5.2.Συμπαθομιμητικά φάρμακα. -Άμεσα. - Έμμεσα. 5.3.Συμπαθολυτικά φάρμακα	δράσεις της νορεπινεφρίνης. Οι μαθητές θα γνωρίσουν τις κατηγορίες των χολινεργικών, των αντιχολινεργικών, των μυοχαλαρωτικών φαρμάκων και των φαρμάκων του συμπαθητικού καθώς και τις δράσεις τους.	
--	---	--

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΑΝΤΙΎΠΕΡΤΑΣΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ .

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

5.1. Γενικά 5.2. Κατηγορίες αντιϋπερτασικών φαρμάκων..

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την έννοια της υπέρτασης καθώς και τα αίτια δημιουργίας της. Να κατανοήσουν τους βασικούς μηχανισμούς ρύθμισης της αρτηριακής πίεσης. Τέλος να γνωρίσουν τις ομάδες και τον τρόπο δράσης των αντιϋπερτασικών φαρμάκων καθώς και τις παρενέργειες που μπορεί να εμφανισθούν σε άτομα που βρίσκονται κάτω από αντιϋπερτασική αγωγή , όπως και τις οδηγίες που θα πρέπει να δίνονται σε αυτούς.

1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
5.1. Γενικά

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Μηχανισμοί ρύθμισης της αρτηριακής πίεσης. <ul style="list-style-type: none"> ■ Νεφρικοί μηχανισμοί. ■ Καρδιαγγειακοί μηχανισμοί 	Οι μαθητές θα πρέπει: <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν την έννοια της υπέρτασης καθώς και τα αίτια δημιουργίας της. ■ Να κατανοήσουν τους βασικούς μηχανισμούς ρύθμισης της αρτηριακής πίεσης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms. ■ Θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία τα αποτελέσματα στατιστικών ερευνών ως προς τα ποσοστά εμφάνισης υπέρτασης στα δύο φύλα και στις διάφορες φυλές. ■ Τα αποτελέσματα των εργασιών θα παρουσιασθούν στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων,

2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

5.2. Κατηγορίες αντιυπερτασικών φαρμάκων..

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Ομάδες αντιυπερτασικών φαρμάκων.</p> <p>2) Διουρητικά.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Θειαζιδικά ■ Μη θειαζιδικά με δράση θειαζιδικών ■ Διουρητικά της αγκύλης ■ Κάλιο-συντηρητικά ■ Αναστολείς της καρβονικής ανυδράσης. ■ Οσμωτικά. <p>3)Καταστολείς του συμπαθητικού.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ β- αδρενεργικοί αναστολείς ■ α- αδρενεργικοί αναστολείς ■ -α+β αδρενεργικοί αναστολείς ■ Κεντρικά δρώντα συμπαθολυτικά ■ Κεντρικά και περιφερικά δρώντα συμπαθολυτικά ■ Γαγγλιοπληγικά ■ Αναστολείς απελευθέρωσης της νορεπινεφρίνης ■ Αναστολείς σύνθεσης της νορεπινεφρίνης. ■ Αναστολείς της ΜΑΟ. <p>4) Αγγειοδιασταλτικά..</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ -Διασταλτικά αρτηριών. ■ Διασταλτικά αρτηριών + φλεβών. ■ Αναστολείς διαύλων εισόδου ιόντων ασβεστίου. <p>5) Ανταγωνιστές της αγγειοτενσίνης</p> <p>6) Παρενέργειες και οδηγίες προς τους ασθενείς κατά την αντιυπερτασική αγωγή.</p>	<p>Οι μαθητές θα πρέπει :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις ομάδες των αντιυπερτασικών φαρμάκων καθώς και τις επιμέρους ομάδες της κάθε μίας. ■ Να γνωρίσουν τις παρενέργειες που μπορεί να εμφανισθούν σε άτομα που βρίσκονται κάτω από αντιυπερτασική αγωγή καθώς και τις οδηγίες που θα πρέπει να δίνονται σε αυτούς. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6°

ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις ομάδες των οφθαλμολογικών φαρμάκων καθώς και το τρόπο δράσης τους, τη χρήση τους και τις παρενέργειες που μπορούν να προκαλέσουν.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Τρόποι μείωσης ενδοφθάλμιας πίεσης. ■ Τρόποι μείωσης παραγωγής υδατοειδούς υγρού. ■ Τρόποι αύξησης απαγωγής του υδατοειδούς υγρού. ■ Τοπικά αναισθητικά φάρμακα στο κερατοειδή. ■ Τοπικά αντιφλεγμονώδη φάρμακα στο κερατοειδή. ■ Τοπικά χημειοθεραπευτικά φάρμακα στο κερατοειδή. ■ Μυδριατικά φάρμακα. ■ Μουσκαρινικά φάρμακα. ■ Αντιμουσκαρινικά φάρμακα. ■ Φάρμακα και αμφιβληστροειδής.	<p>Οι μαθητές θα πρέπει :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις ομάδες των οφθαλμολογικών φαρμάκων καθώς και το τρόπο δράσης τους, τη χρήση τους και τις παρενέργειες που μπορούν να προκαλέσουν.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7°

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- 7.1. Καρδιοτονωτικά.
- 7.2. Αντιστηθαγικά.
- 7.3. Αντιαρρυθμικά.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα είδη, τη δράση τους, τις παρενέργειες που προκαλούν και τη κλινική εφαρμογή των καρδιολογικών φαρμάκων. Επίσης την ιδιαίτερη προσοχή που θα πρέπει να δίνεται σε άτομα ηλικιωμένα που λαμβάνουν αντιαρρυθμικά φάρμακα.

1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

7.1 Καρδιοτονωτικά

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Προέλευση καρδιοτονωτικών φαρμάκων. ■ Είδη καρδιοτονωτικών φαρμάκων. ■ Δράση καρδιοτονωτικών φαρμάκων. ■ Παρενέργειες καρδιοτονωτικών φαρμάκων. ■ Κλινική εφαρμογή καρδιοτονωτικών φαρμάκων. ■ Φαρμακοκινητικές διαφορές μεταξύ διγοξίνης και διγιτοξίνης.	<p>Οι μαθητές θα πρέπει :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τη προέλευση των καρδιοτονωτικών φαρμάκων καθώς και τα είδη, τη δράση τους , τις παρενέργειες που προκαλούν και τη κλινική εφαρμογή τους.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

7.2 Αντιστηθαγικά

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ομάδες αντιστηθαγικών φαρμάκων. ■ Τρόπος δράσης των αντιστηθαγικών φαρμάκων. ■ Παρενέργειες αντιστηθαγικών φαρμάκων. ■ Κλινική εφαρμογή αντιστηθαγικών φαρμάκων.	<p>Οι μαθητές θα πρέπει :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις ομάδες των αντιστηθαγικών φαρμάκων, το τρόπο δράσης τους , τις παρενέργειες που προκαλούν και τη κλινική εφαρμογή τους.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

3^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

7.3. Αντιαρρυθμικά.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Τρόποι πρόκλησης αρρυθμιών . ■ Κατηγορίες αντιαρρυθμικών	<p>Οι μαθητές να γνωρίσουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τους τρόπους πρόκλησης αρρυθμιών στον άνθρωπο. ■ Τις ομάδες των	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες,

<p>φαρμάκων</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τρόπος δράσης των αντιαρρυθμικών φαρμάκων. ■ Κλινική εφαρμογή αντιαρρυθμικών φαρμάκων. ■ Συστάσεις σε ηλικιωμένα άτομα που λαμβάνουν αντιαρρυθμικά φάρμακα. 	<p>αντιαρρυθμικών φαρμάκων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Το τρόπο δράσης τους . ■ Τις παρενέργειες που προκαλούν. ■ Τη κλινική εφαρμογή τους. ■ Τις συστάσεις που πρέπει να δίνονται όταν λαμβάνουν αντιαρρυθμικά φάρμακα ηλικιωμένοι ασθενείς. 	<p>σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από τη βιβλιογραφία ποσοστά ατόμων που λαμβάνουν αντιαρρυθμικά φάρμακα ■ Θα γράψουν τις παρατηρήσεις τους σε φύλλα έργου και αφού παρουσιάσουν τις εργασίες τους στη τάξη με τη χρησιμοποίηση πινάκων, διαφανειών και σλάιτς θα ακολουθήσει συζήτηση.
---	---	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΑΝΤΙΠΗΚΤΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα διάφορα στάδια του μηχανισμού της πήξης του αίματος και να γνωρίσουν τις κατηγορίες, το τρόπο δράσης τους, τις παρενέργειες που προκαλούν, τη κλινική εφαρμογή και τα αντίδοτα των αντιπηκτικών φαρμάκων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Περιγραφή των σταδίων του μηχανισμού της πήξης του αίματος.</p> <p>2) Κατηγορίες φαρμάκων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αναστολείς σχηματισμού των παραγόντων της πήξης. ■ Ηπαρίνη. ■ Θρομβολυτικά φάρμακα. ■ Αιμοστατικά φάρμακα. ■ Αντιαιμοπεταλιακά φάρμακα. <p>3) Τρόπος δράσης αντιπηκτικών φαρμάκων.</p> <p>4) Παρενέργειες αντιπηκτικών φαρμάκων.</p> <p>5) Κλινική εφαρμογή</p> <p>6) Αντίδοτα αντιπηκτικών φαρμάκων.</p>	<p>Οι μαθητές πρέπει :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τα διάφορα στάδια του μηχανισμού της πήξης του αίματος. ■ Να γνωρίσουν <ul style="list-style-type: none"> • Τις κατηγορίες των αντιπηκτικών φαρμάκων. • Το τρόπο δράσης τους . • Τις παρενέργειες που προκαλούν. • Τη κλινική εφαρμογή τους. • Τα αντίδοτα των αντιπηκτικών φαρμάκων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

ΦΑΡΜΑΚΑ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΝΑΙΜΙΕΣ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να κατανοήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τον τρόπο ρύθμισης της φυσιολογικής αιμοποίησης στον ανθρώπινο οργανισμό καθώς και το ρόλο της ερυθροποιητίνης, του σιδήρου, της βιταμίνης B₁₂ και του φυλλικού οξέος. Επίσης να γνωρίσουν τις ιδιότητες της ερυθροποιητίνης, του σιδήρου, της βιταμίνης B₁₂ και του φυλλικού οξέος, τα διάφορα αίτια που δημιουργούν ανεπάρκεια αυτών καθώς και τους τρόπους χορήγησης σιδήρου, βιταμίνης B₁₂ και φυλλικού οξέος.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Ρύθμιση φυσιολογικής αιμοποίησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ιδιότητες ερυθροποιητίνης <p>2) Σίδηρος του αίματος.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ιδιότητες σιδήρου ■ Τρόποι χορήγησης και απορρόφησης του χορηγούμενου σιδήρου. ■ Παρενέργειες σιδηροθεραπείας. <p>3) Βιταμίνη B₁₂</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ανεπάρκεια βιταμίνης B₁₂ ■ Χορήγηση βιταμίνης B₁₂ <p>4) Φυλλικό οξύ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ανεπάρκεια φυλλικού οξέος. ■ Χορήγηση φυλλικού οξέος.	<p>Οι μαθητές θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τον τρόπο ρύθμισης της φυσιολογικής αιμοποίησης στον ανθρώπινο οργανισμό καθώς και το ρόλο της ερυθροποιητίνης, του σιδήρου, της βιταμίνης B₁₂ και του φυλλικού οξέος. ■ Να γνωρίσουν:<ul style="list-style-type: none"> α. Τις ιδιότητες της ερυθροποιητίνης, του σιδήρου, της βιταμίνης B₁₂ και του φυλλικού οξέος. β. Τα αίτια που δημιουργούν ανεπάρκεια ερυθροποιητίνης, του σιδήρου, της βιταμίνης B₁₂ και του φυλλικού οξέος καθώς και τις προκαλούμενες ανωμαλίες από την ανεπάρκεια αυτή. γ. Τους τρόπους χορήγησης σιδήρου, βιταμίνης B₁₂, φυλλικού οξέος.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τους τρόπους δράσης, τις αντενδείξεις, τις παρενέργειες καθώς και φαρμακευτικές ουσίες που χορηγούνται σε παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Φάρμακα κατά της ρινικής συμφόρησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τρόπος δράσης. ■ Αντενδείξεις. ■ Παρενέργειες. <p>2) Αποχρεμπτικά φάρμακα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τρόποι δράσης. ■ Αντενδείξεις. ■ Παρενέργειες. ■ Παραδείγματα φαρμάκων <p>3) Βλεννολυτικά φάρμακα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τρόποι δράσης ■ Παραδείγματα φαρμάκων <p>4) Αντιβηχικά φάρμακα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ναρκωτικά αντιβηχικά. ■ Μη ναρκωτικά αντιβηχικά. <p>5) Φάρμακα κατά του βρογχικού άσθματος.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Χειρισμοί για την αντιμετώπιση του βρογχικού άσθματος. <p>α. Απομάκρυνση από το αλλεργιογόνο.</p> <p>β. Απευαισθητοποίηση από το αλλεργιογόνο.</p> <p>γ. Χορήγηση αναστολέων της αποκοκκίωσης των μαστοκυττάρων.</p> <p>δ. Χορήγηση αντιισταμινικών φαρμάκων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αντιισταμινικά φάρμακα με έντονη καταστολή ■ (προμεθαζίνη, διμενυδρινάτη, δοξυλαμίνη κ.λ.π.) ■ Αντιισταμινικά φάρμακα χωρίς κατασταλτική δράση ■ (αστεμιζόλη, τερφεναδίνη). ■ Αντιισταμινικά φάρμακα με μεγάλη διάρκεια δράσης ■ (τιμεπραζίνη, αστεμιζόλη, μεκλιζίνη κ.λ.π.) ■ Αντιισταμινικά φάρμακα κατά της ναυτίας στα ταξίδια ■ (διμενυδρινάτη, μεκλιζίνη, υδροξυζίνη κ.λ.π.). ■ Αντιισταμινικά φάρμακα για πρόκληση όρεξης 	<p>Οι μαθητές να κατανοήσουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Το τρόπο δράσης των φαρμάκων που χορηγούνται κατά της ρινικής συμφόρησης καθώς και τις αντενδείξεις και τις παρενέργειές τους. ■ Το τρόπο δράσης των αποχρεμπτικών φαρμάκων καθώς και τις αντενδείξεις και τις παρενέργειές τους. Επίσης θα γνωρίσουν ομάδες αποχρεμπτικών φαρμάκων. ■ Το τρόπο δράσης των βλεννολυτικών φαρμάκων καθώς και ομάδες φαρμάκων αυτής της κατηγορίας. ■ Το τρόπο δράσης των αντιβηχικών φαρμάκων καθώς και ομάδες φαρμάκων αυτής της κατηγορίας ■ Το τρόπο δράσης των φαρμάκων κατά του βρογχικού άσθματος καθώς και ομάδες φαρμάκων αυτής της κατηγορίας ■ Τις γενικές αρχές αντιμετώπισης του βρογχικού άσθματος. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

<ul style="list-style-type: none"> ■ (κυπροεπταδίνη). ε. Χορήγηση αντιχολινεργικών φαρμάκων. στ. Χορήγηση συμπαθομιμητικών φαρμάκων. ζ. Χορήγηση μεθυλοξανθινών. η. Χορήγηση κορτικοειδών. 6) Γενικές αρχές αντιμετώπισης του βρογχικού άσθματος. 		
---	--	--

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11^ο

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα φάρμακα κατά του έλκους. Επίσης τα φάρμακα που τροποποιούν τη κινητικότητα του εντέρου, τα υποκατάστατα παγκρεατικών ενζύμων, τα φάρμακα που χορηγούνται σε χρόνια φλεγμονώδη εντερική νόσο, τα αντιεμετικά και καθαρκτικά φάρμακα καθώς και τα αντιδιαρροϊκά φάρμακα. και τα διαλυτικά των χολόλιθων

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Φάρμακα κατά του έλκους.</p> <p>α. Αντιόξινα.</p> <p>β. Αναστολείς έκκρισης γαστρικού υγρού.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αναστολείς των H₂ υποδοχέων της ισταμίνης. ■ Αναστολείς της αντλίας υδρογόνου. <p>γ. Προστατευτικά του γαστρικού βλεννογόνου.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μισοπροστόλη. ■ Σουκραλφάτη. ■ Καρβενoxολόνη. ■ Κολλοειδείς ενώσεις του βισμούθιου. <p>2) Φάρμακα που τροποποιούν τη κινητικότητα του εντέρου.</p> <p>α. Φάρμακα που αυξάνουν τη κινητικότητα του εντέρου.</p> <p>β. Φάρμακα που μειώνουν τη κινητικότητα του εντέρου.</p> <p>3) Υποκατάστατα παγκρεατικών ενζύμων.</p> <p>4) Φάρμακα σε χρόνια φλεγμονώδη εντερική νόσο.</p> <p>5) Αντιεμετικά φάρμακα.</p> <p>6) Καθαρκτικά φάρμακα.</p> <p>α. Ερεθιστικά.</p> <p>β. Διογκώνοντα το περιεχόμενο του εντέρου.</p> <p>γ. Λιπαίνοντα το περιεχόμενο του</p>	<p>Οι μαθητές θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τα φάρμακα κατά του έλκους. ■ Επίσης τα φάρμακα που τροποποιούν τη κινητικότητα του εντέρου, τα υποκατάστατα παγκρεατικών ενζύμων, τα φάρμακα που χορηγούνται σε χρόνια φλεγμονώδη εντερική νόσο, τα αντιεμετικά και καθαρκτικά φάρμακα καθώς και τα αντιδιαρροϊκά φάρμακα. και τα διαλυτικά των χολόλιθων ■ Να μάθουν τρόπους χορήγησης και δοσολογία των φαρμάκων. ■ Να κατανοήσουν τις οδηγίες που πρέπει να δίνονται στους ασθενείς που λαμβάνουν τα φάρμακα αυτά, καθώς επίσης και το τρόπο δράσης τους και τις αντενδείξεις τους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

εντέρου. δ. Λακτουρόζη. 7) Αντιδιαρροϊκά φάρμακα. 8) Διαλυτικά χολόλιθων.		
--	--	--

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12^ο

ΦΑΡΜΑΚΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

12.1. Αντιθυρεοειδικά 12.2. Ινσουλίνη 12.3. Από το στόμα υπογλυχαιμικά φάρμακα. 12.4. Φάρμακα του αναπαραγωγικού συστήματος.

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις ομάδες των αντιθυρεοειδικών φαρμάκων, των υπογλυχαιμικών φαρμάκων που χορηγούνται από το στόμα, των ανδρογόνων, των αναβολικών, των οιστρογόνων, των προγεστερονοειδών, των αντιοιστρογόνων και των αντισυλληπτικών φαρμάκων καθώς και τις δράσεις της ινσουλίνης και τις βλάβες που προκαλούνται στον ανθρώπινο οργανισμό από έλλειψη ινσουλίνης. Επίσης να κατανοήσουν το τρόπο δράσης των φαρμάκων αυτών καθώς και τις παρενέργειές τους.

1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 12.1. Αντιθυρεοειδικά
--

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1) Φάρμακα που μειώνουν τη σύνθεση των θυρεοειδικών ορμονών. <ul style="list-style-type: none"> ■ Θειοναμίδες. ■ Αναστολείς ανιόντων. ■ Ιωδιούχα. ■ Ραδιενεργό I¹³¹ 2) Φάρμακα που ανταγωνίζονται τις δράσεις των θυρεοειδικών ορμονών.	Οι μαθητές θα πρέπει: <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν το τρόπο χορήγησης των αντιθυρεοειδικών φαρμάκων, το μηχανισμό δράσης τους καθώς και τις παρενέργειες που μπορεί να προκαλέσουν. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 12. 2. Ινσουλίνη

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1) Δράσεις της ινσουλίνης. <ul style="list-style-type: none"> ■ Μεμβρανικές. ■ Ενδοκυτταρικές. 2) Βλάβες που προκαλούνται από έλλειψη ινσουλίνης. 3) Τρόποι απελευθέρωσης της ινσουλίνης. 4) Υποδοχείς της ινσουλίνης. 5) Σκευάσματα ινσουλίνης. <ul style="list-style-type: none"> ■ Βραχείας δράσης. ■ Μέσης δράσης. ■ Βραδείας δράσης. 6) Παρενέργειες ινσουλίνης.	Οι μαθητές θα πρέπει: <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις δράσεις της ινσουλίνης καθώς και τις βλάβες που προκαλούνται στον ανθρώπινο οργανισμό από έλλειψη ινσουλίνης. ■ Να κατανοήσουν τη δομή του μορίου και το τρόπο αποθήκευσης της ινσουλίνης καθώς επίσης και το τρόπο απελευθέρωσής της, τους υποδοχείς της, τους τρόπους δράσης των διαφόρων σκευασμάτων και τις παρενέργειές της. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

3^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

12. 3. Από το στόμα υπογλυχαιμικά φάρμακα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1) Σουλφονουρίδες <ul style="list-style-type: none"> ■ Φαρμακευτικές ουσίες. ■ Μέση ημερήσια δόση. ■ Διάρκεια δράσης. ■ Παρενέργειες. 2) Διγουανίδες <ul style="list-style-type: none"> ■ Τρόπος δράσης. ■ Ουσίες. ■ Παρενέργειες. 3) Ουσίες με εγγενή υπογλυχαιμική δράση. 4) Ουσίες που αποδεσμεύουν τις σουλφονουρίδες από τις πρωτεΐνες του πλάσματος. 5) Ουσίες που μειώνουν τον ηπατικό μεταβολισμό των σουλφονουριών. 6) Ουσίες που μειώνουν τη νεφρική αποβολή των σουλφονουριών.	Οι μαθητές θα πρέπει: <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις ομάδες των υπογλυχαιμικών φαρμάκων που χορηγούνται από το στόμα, το τρόπο δράσης τους καθώς και τις παρενέργειές τους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

4^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

12. 4. Φάρμακα του αναπαραγωγικού συστήματος.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Ενέργειες επί των ωοθηκών και όρχεων από τις FSH και LH.</p> <p>2) Δράση της διϋδροτεστοστερόνης .</p> <p>3) Ανδρογόνα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ενέργειες στον ανθρώπινο οργανισμό. ■ -Χορήγηση στον άνθρωπο. ■ -Παρενέργειες από τη μακροχρόνια χορήγηση. <p>4) Αναβολικά</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Κατηγορίες φαρμάκων. <p>5) Οιστρογόνα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ενέργειες στον ανθρώπινο οργανισμό. ■ Χορήγηση. ■ Παρενέργειες. <p>6) Προγεστερονοειδή.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ενέργειες στον ανθρώπινο οργανισμό. ■ Χορήγηση. ■ Παρενέργειες. <p>7) Αντιοιστρογόνα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ενέργειες στον ανθρώπινο οργανισμό. ■ Χορήγηση. ■ Παρενέργειες. <p>8) Αντισυλληπτικά.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μορφές σκευασμάτων. ■ Χορήγηση ■ Περιγραφή μηχανισμού αντισύλληψης. ■ Παρενέργειες αντισυλληπτικών φαρμάκων.	<p>Οι μαθητές να γνωρίσουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τις ομάδες των ανδρογόνων, των αναβολικών, των οιστρογόνων , των προγεστερονοειδών, των αντιοιστρογόνων και των αντισυλληπτικών. ■ Το τρόπο δράσης τους ■ Το τρόπο χορήγησης και δοσολογία. ■ Τις παρενέργειές τους .	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ■ Οι μαθητές θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από τη βιβλιογραφία τα αποτελέσματα που δίνουν επιδημιολογικές έρευνες σχετικές με τις παρενέργειες που παρουσιάζονται στον άνθρωπο ύστερα από τη χορήγηση φαρμάκων του αναπαραγωγικού συστήματος. Θα γράψουν τις παρατηρήσεις τους σε φύλλα έργου και θα παρουσιάσουν την εργασία τους στη τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, διαφάνειες και σλάιτς. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13^ο

ΜΗ ΣΤΕΡΟΕΙΔΗ ΑΝΤΙΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις ενδείξεις, χημικές κατηγορίες, ιδιότητες και παρενέργειες των μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων. Επίσης να γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά των φαρμάκων κατά της υπερουριχαιμίας. Οι μαθητές να κατανοήσουν τους μηχανισμούς αναλγητικής, αντιφλεγμονώδους και αντιπυρετικής δράσης των μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Ενδείξεις μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων.</p> <p>2) Χημικές κατηγορίες μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Παράγωγα σαλικυλικού οξέος. Ασπιρίνη. ■ Παράγωγα προπιονικού οξέος. ■ Οξεικά οξέα. ■ Φαιναμάτες. ■ Πυροζολονικά παράγωγα. ■ Οξικάμες. ■ Παράγωγα ανιλίνης ■ Παράγωγα νικοτινικού οξέος. <p>3) Ιδιότητες μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων.</p> <p>4) Μηχανισμός αναλγητικής δράσης μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων.</p> <p>5) Μηχανισμός αντιφλεγμονώδους δράσης μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων.</p> <p>6) Μηχανισμός αντιπυρετικής δράσης μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων.</p> <p>7) Παρενέργειες μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Γαστρεντερικές παρενέργειες. ■ Νεφροτοξικότητα. ■ Βρογχόσπασμος. ■ Δερματικά εξανθήματα. ■ Αλλεργικές αντιδράσεις. <p>8) Φάρμακα κατά της υπερουριχαιμίας</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Κολχικίνη. ■ Φάρμακα για τη προφυλακτική αγωγή κατά της ουρικής αρθρίτιδας <p>(αλλοπουρινόλη, ουρικοζουρικά).</p>	<p>Οι μαθητές να γνωρίσουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τις ενδείξεις των μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων. ■ Τις χημικές κατηγορίες των μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων. ■ Τις ιδιότητες των μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων. ■ Τις παρενέργειες των μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων. ■ Τα χαρακτηριστικά των φαρμάκων κατά της υπερουριχαιμίας. ■ Να κατανοήσουν τους μηχανισμούς αναλγητικής, αντιφλεγμονώδους και αντιπυρετικής δράσης των μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ■ Οι μαθητές θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από τη βιβλιογραφία τα ποσοστά ατόμων που χρησιμοποιούν σα φάρμακο εκλογής την ασπιρίνη και τους λόγους για τους οποίους την χρησιμοποιούν. Άλλη ομάδα μαθητών θα αναζητήσει τα ποσοστά εμφάνισης αλλεργιών σε ανθρώπους που κάνουν μεγάλη κατανάλωση ασπιρινών. ■ Οι μαθητές θα παρουσιάσουν την εργασία τους στη τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, διαφάνειες και σλάιτς. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τους συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14^ο

ΦΑΡΜΑΚΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

<p>14.1. Αντιπαρκινσονικά φάρμακα.</p> <p>14.2. Αντιψυχωσικά – Νευροληπτικά – Μείζονα ηρεμιστικά φάρμακα.</p> <p>14.3. Φάρμακα στις συναισθηματικές διαταραχές.</p> <p>14.4. Αγχολυτικά – Απλά ηρεμιστικά φάρμακα.</p> <p>14.5. Αντιεπιληπτικά φάρμακα.</p> <p>14.6. Γενικά αναισθητικά.</p> <p>14.7. Κεντρικά αναλγητικά φάρμακα.</p> <p>14.8. Εξαρτησιογόνες ουσίες.</p>
--

Ο σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες την αντιμετώπιση της νόσου του Parkinson με φαρμακευτικά σκευάσματα, τη δράση και τις παρενέργειες των αντιψυχωσικών φαρμάκων καθώς και τις κατηγορίες και τα χαρακτηριστικά των νευροληπτικών φαρμάκων. Θα γνωρίσουν ακόμα την αντιμετώπιση της κατάθλιψης με φαρμακευτικά σκευάσματα καθώς και φάρμακα που ασκούν ηρεμιστική δράση. Τέλος θα γνωρίσουν τα αντιεπιληπτικά φάρμακα, τα φάρμακα προαναισθησίας, πρόκλησης και διατήρησης αναισθησίας, τα ενδοφλέβια και πηκτικά αναισθητικά, τα οπιούχα αναλγητικά, τα κεντρικά διεγερτικά φάρμακα, τα ψευδαισθησιογόνα, τα κεντρικά κατασταλτικά φάρμακα καθώς και χαρακτηριστικά γνωρίσματα και τους μηχανισμούς δράσης των.

1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

14.1. Αντιπαρκινσονικά φάρμακα

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Γενικά χαρακτηριστικά της νόσου του Parkinson.</p> <p>2) Αντιμετώπιση της νόσου του Parkinson .</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Με χορήγηση I- dopa. ■ Με χορήγηση σελεγγιλίνης ■ Με χορήγηση αμανταδίνης. ■ Με χορήγηση απομορφίνης. ■ Με χορήγηση βρωμοκρυπτίνης. <p>3) Περιορισμός της χολινεργικής δραστηριότητας στον εγκέφαλο. -Αντιμουσκαρινικά φάρμακα.</p>	<p>Οι μαθητές να γνωρίσουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τα γενικά . χαρακτηριστικά της νόσου του Parkinson. ■ Την αντιμετώπιση της νόσου του Parkinson με φαρμακευτικά σκευάσματα. ■ Το περιορισμό της χολινεργικής δραστηριότητας στον εγκέφαλο με χρήση αντιμουσκαρινικών φαρμάκων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

14.2 Αντιψυχωσικά – Νευροληπτικά – Μείζονα ηρεμιστικά φάρμακα..

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Διαχωρισμός ψυχωσικών διαταραχών.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ψυχωσικές εκδηλώσεις νευρολογικών παθήσεων και φαρμάκων. - Ψυχωσικές διαταραχές διάθεσης. - Σχιζοφρένεια. <p>2) Ενέργειες αντιψυχωσικών φαρμάκων.</p> <p>3) Παρενέργειες αντιψυχωσικών φαρμάκων.</p> <p>4) Κατηγορίες και χαρακτηριστικά νευροληπτικών φαρμάκων .</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Φαινοθειαζίνες ■ (προπυλαμίνες, πιπεριδίνες, πιπεραζίνες) 	<p>Οι μαθητές να γνωρίσουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τις διάφορες ψυχωσικές διαταραχές. ■ Να γνωρίσουν <ul style="list-style-type: none"> α. Τις ενέργειες των αντιψυχωσικών φαρμάκων. β. Τις παρενέργειες αντιψυχωσικών φαρμάκων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ■ Οι μαθητές θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από τη βιβλιογραφία τα ποσοστά ατόμων που εμφανίζουν

<ul style="list-style-type: none"> ■ Θειοξανθίνες (θειοθιζίνη, φθοριοπενθιζόλη). ■ Βουτυροφαινόνες (αλοπεριδόλη, δρομπεριδόλη, κ.ά.) ■ Διφαινυλοβουτυλοπιπεριδίνες (πιμοζίδη, σουλπριδίδη). ■ Κλοζαπίνη. ■ Ολανζαπίνη. ■ Ρισπεριδόνη. 	<p>γ. Τις κατηγορίες και τα χαρακτηριστικά των νευροληπτικών φαρμάκων</p>	<p>ψυχωσικές διαταραχές</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα παρουσιάσουν την εργασία τους στη τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, διαφάνειες και σλάιτς. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τους συμμαθητές τους.
---	---	--

3^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

14.3 Φάρμακα στις συναισθηματικές διαταραχές

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Χαρακτηριστικά συναισθηματικών διαταραχών.</p> <p>2) Κατάθλιψη.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αντικαταθλιπτικά φάρμακα. ■ Τρικυκλικά αντικαταθλιπτικά φάρμακα. ■ Μη τρικυκλικά αντικαταθλιπτικά φάρμακα. ■ Αναστολείς της ΜΑΟ. ■ Μη τυπικά αντικαταθλιπτικά φάρμακα (μιασερίνη, τραζοδόνη) ■ Λίθιο (Δράση του λιθίου, παρενέργειες) 	<p>Οι μαθητές να γνωρίσουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τα γενικά . χαρακτηριστικά των συναισθηματικών διαταραχών. ■ Την αντιμετώπιση της κατάθλιψης με φαρμακευτικά σκευάσματα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

4^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

14.4 Αγχολυτικά – Απλά ηρεμιστικά φάρμακα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ορισμός και χαρακτηριστικά του GABA (γ- αμινο-βουτυρικό οξύ) ■ GABA-A υποδοχέας. ■ Βενζοδιαζεπίνες (Ενέργειες, παρενέργειες, φαρμακοδυναμική συνέργια) ■ Φάρμακα που διεγείρουν τους 5-HT_{1A} υποδοχείς της σεροτονίνης (μπουσπιρόνη, γκεπιρόνη) ■ Άλλα φάρμακα που ασκούν ηρεμιστική δράση (αμιτριπυλίνη, προπρανολόλη κ.λ.π.). 	<p>Οι μαθητές να γνωρίσουν :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τα χαρακτηριστικά του GABA (γ- αμινο-βουτυρικού οξέος) καθώς και του GABA-A υποδοχέα. ■ Τα χαρακτηριστικά των βενζοδιαζεπινών. ■ Τα φάρμακα που διεγείρουν τους 5-HT_{1A} υποδοχείς της σεροτονίνης ■ Άλλα φάρμακα που ασκούν ηρεμιστική δράση. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάιτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

5^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

14.5 Αντιεπιληπτικά φάρμακα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Ορισμό και χαρακτηριστικά της επιληψίας.</p> <p>2) Πρόκληση επιληψίας από φάρμακα.</p> <p>3) Σκοπός της αντιεπιληπτικής αγωγής.</p> <p>4) Αντιεπιληπτικά φάρμακα και χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτών.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Βαρβιτουρικά. ■ Υδαντοϊνικά παράγωγα ■ (φαινυτοϊνη) ■ Οξαζολιδινεδιόνες ■ (τριμεθαδιόνη). ■ Ηλεκτριμίδια (εθοσουξιμίδη) ■ Φαινακεταμίδη. ■ Καρβαμαζεπίνη ■ Ακεταζολαμίδη ■ Διαζεπάμη ■ Βενζοδιαζεπίνες ■ Βαλπροϊκό νάτριο ■ Βιγκαμπατρίνη ■ - Άλλα.	<p>Οι μαθητές θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ να κατανοήσουν τους μηχανισμούς και τα αίτια εμφάνισης επιληψίας καθώς και το σκοπό της αντιεπιληπτικής αγωγής. ■ να γνωρίσουν τα αντιεπιληπτικά φάρμακα και χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτών.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

6^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

14.6 Γενικά αναισθητικά.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ορισμός γενικής αναισθησίας. Στάδια κατά τη πρόκληση γενικής αναισθησίας με αιθέρα. ■ Μηχανισμοί δράσης γενικών αναισθητικών. ■ Φάρμακα προαναισθησίας. ■ Φάρμακα πρόκλησης αναισθησίας. ■ Φάρμακα διατήρησης αναισθησίας. ■ Ενδοφλέβια αναισθητικά. ■ Πτητικά αναισθητικά.	<p>Οι μαθητές να κατανοήσουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ τα στάδια κατά τη πρόκληση γενικής αναισθησίας ■ Τους μηχανισμούς δράσης γενικών αναισθητικών. ■ να γνωρίσουν τα φάρμακα προαναισθησίας, πρόκλησης και διατήρησης αναισθησίας, τα ενδοφλέβια και πτητικά αναισθητικά καθώς και χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτών.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία.

7^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

14.7 Κεντρικά αναλγητικά φάρμακα.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Ορισμός και μηχανισμός του πόνου.</p> <p>2) Οπιοειδή πεπτιδία.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ β- ενδορφίνη και ACTH ■ Εγκεφαλίνες. ■ Δυνορφίνη Α. <p>3) Οπιοειδείς υποδοχείς.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ μ- υποδοχείς. ■ δ- υποδοχείς. ■ κ- υποδοχείς. <p>4) Κεντρικά αναλγητικά.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ενδογενή οπιοειδή. ■ Οπιούχα αναλγητικά ■ (Ισχυρά, ασθενέστερα). ■ Δράση οπιούχων αναλγητικών. 	<p>Οι μαθητές να κατανοήσουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ το μηχανισμό πρόκλησης και διαδρομής του πόνου. <p>Να γνωρίσουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τα. χαρακτηριστικά γνωρίσματα των ενδογενών οπιοειδών. ■ Τα. χαρακτηριστικά γνωρίσματα των οπιούχων αναλγητικών. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ■ Οι μαθητές θα χωρισθούν σε ομάδες και θα αναζητήσουν από τη βιβλιογραφία τα κεντρικά αναλγητικά φάρμακα που προκαλούν εξάρτηση και οδηγούν σε σύνδρομο αποστέρησης όταν σταματήσουν ξαφνικά να λαμβάνονται. ■ Θα αναζητήσουν επίσης ποσοστά ατόμων που παρουσιάζουν εξάρτηση από τις ουσίες αυτές. Οι μαθητές θα παρουσιάσουν την εργασία τους στη τάξη, χρησιμοποιώντας πίνακες, διαφάνειες και σλάϊτς και θα ακολουθήσει συζήτηση.

8^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

14.8 Εξαρτησιογόνες ουσίες.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>1) Ορισμός εννοιών κατάχρηση φαρμάκων και εξάρτηση από φαρμακευτικές ουσίες.</p> <p>2) Νευροπροσαρμοστικές διεργασίες του εγκεφάλου.</p> <p>3) Κεντρικά διεγερτικά.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ενέργειες. ■ Κοκαΐνη. ■ Καφεΐνη. <p>4) Οπιούχα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μορφίνη ■ Ηρωίνη ■ Μεθαδόνη <p>5) Ψευδαισθησιογόνα ή ψυχεδελικά.</p>	<p>Οι μαθητές να κατανοήσουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τις έννοιες της κατάχρησης και εξάρτησης από φαρμακευτικές ουσίες. ■ Τις νευροπροσαρμοστικές διεργασίες του εγκεφάλου. <p>Να γνωρίσουν τα. κεντρικά διεγερτικά φάρμακα, τα οπιούχα, ψευδαισθησιογόνα, κεντρικά κατασταλτικά, την εξαρτησιογόνο ουσία του καπνού καθώς και χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτών.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν εικόνες από βιβλία, πίνακες, διαφάνειες, σλάϊτς, CD roms και θα παρακολουθήσουν εκπαιδευτική ταινία. ■ Οι μαθητές θα αναλάβουν να εκπονήσουν πρόγραμμα αγωγής υγείας με θέμα το κάπνισμα και η λήψη οινόπνευματων ποτών. Θα χρησιμοποιήσουν ερωτηματολόγιο που θα συμπληρωθεί από τους

<ul style="list-style-type: none"> ■ LSD 6) Ινδική κάνναβις ή χασίς 7) Κεντρικά κατασταλτικά. <ul style="list-style-type: none"> ■ Βαρβιτουρικά. ■ Οινόπνευμα. 8) Κάπνισμα 		<p>συμμαθητές τους . Θα παρουσιάσουν το πρόγραμμα στη τάξη χρησιμοποιώντας πίνακες, διαφάνειες και σλάιτς και θα ακολουθήσει συζήτηση.</p>
---	--	--

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η “Διατροφή” αντικειμενικό σκοπό έχει την προσαρμογή της ανάλογα με τις ανάγκες του υγιούς ή πάσχοντος ατόμου, ώστε να διευκολυνθεί η κανονική λειτουργία των διαφόρων οργάνων του και να επιτευχθεί η απορρόφηση και ο μεταβολισμός ορισμένων συστατικών από τις τροφές.

Η Ιατρική και η Νοσηλευτική έχουν σκοπό την αποκατάσταση και διατήρηση της καλής ψυχοσωματικής υγείας του ανθρώπου.

Η αποκατάσταση της υγείας ενός αρρώστου επιτυγχάνεται με τη βοήθεια ιατροφαρμακευτικής και νοσηλευτικής περίθαλψης, που κατ' ανάγκη περιλαμβάνουν και διατροφική φροντίδα.

Η διατροφική φροντίδα παρέχεται με οδηγίες από τον Ιατρό και τον / την Διαιτολόγο και με εκτέλεση (άμεση ή έμμεση) από το Νοσηλευτικό προσωπικό. Από τα παραπάνω γίνεται φανερό, ότι η σχέση της Διατροφής και της Ειδικής Διατροφής με το Νοσηλευτικό έργο είναι στενή και άμεση. Είναι δε ανάγκη, να έχει το Νοσηλευτικό προσωπικό τις απαραίτητες γνώσεις δια-τροφής για την αρτιότερη εκτέλεση του Κοινωνικού και Επιστημονικού έργου του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΜΕ ΤΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να κατανοήσουν οι μαθητές τη σχέση της διατροφής στη θεραπεία της νόσου, ώστε να μπορέσουν να την εφαρμόσουν στον επαγγελματικό τους χώρο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Σκοπός της διατροφής στη νόσο. ■ Παράγοντες, που λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό τροποποίησης της κανονικής διαίτας. ■ Πρότυπα ειδικών διαίτων, που χρησιμοποιούνται στα Νοσοκομεία. ■ Εκτίμηση της θρέψης και θεραπείας.	<p>Οι μαθητές πρέπει να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ κατανοήσουν οι μαθητές την αναγκαιότητα της ειδικής διατροφής στη θεραπεία της νόσου, ποιοι παράγοντες λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό μιας διαίτας και να γνωρίζουν τα πρότυπα ειδικών διαίτων, που χρησιμοποιούνται στα Νοσοκομεία.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση slides και διαφανειών. ■ Κάντε έναν πίνακα με δίαιτες, που αναφέρθηκαν σ' αυτό το μάθημα. ■ Συγκρίνατε τις δίαιτες, που μάθατε με τι φάγατε εσείς χθες. ■ Κατά την πρακτική σας άσκηση στο Νοσοκομείο σημειώσατε το μεσημεριανό φαγητό δύο αρρώστων και συζητήστε το μετά στην τάξη. ■ Επισκεφθείτε την κουζίνα του Νοσοκομείου, για να δείτε τους τρόπους παρασκευής των φαγητών.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις ειδικής διατροφής για τα νοσήματα του πεπτικού συστήματος.

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΤΟΜΑΧΟΥ ΚΑΙ ΕΝΤΕΡΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Α. Παθήσεις: Στομάχου, Εντέρου</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Πεπτικό έλκος. ■ Γαστρορραγία. ■ Γαστρίτιδα. ■ Υπερχλωρυδρία. ■ Υποχλωρυδρία.	<p>Οι μαθητές πρέπει να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ κατανοήσουν οι μαθητές την ειδική διατροφή του κάθε νοσήματος. ■ συνειδητοποιήσουν τι επιτρέπεται και τι	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ο καθηγητής μπορεί να κάνει ορισμένες ερωτήσεις πριν αρχίσει την παράδοση του μαθήματος και τις ίδιες ερωτήσεις να τις

<ul style="list-style-type: none"> ■ Γαστρεντερική χειρουργική. <ul style="list-style-type: none"> • Μετεγχειρητική διαίτα έλκους. • Σύνδρομο Dumping. 	<p>απαγορεύεται σε κάθε νόσημα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ γνωρίζουν ποια τρόφιμα επιτρέπονται στην οξεία φάση της νόσου. ■ Να γνωρίζουν τον τρόπο παρασκευής ορισμένων ειδών διατροφής όπως τον τρόπο παρασκευής του ρυζόνερου κλπ 	<p>επαναλάβει μετά το τέλος του μαθήματος. <i>Η δραστηριότητα αυτή είναι κοινή και μπορεί να εφαρμοστεί σ' όλα τα επόμενα μαθήματα με πολύ καλά αποτελέσματα.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Κολίτιδα. ■ Εντεροπάθεια από γλουτένη (κοιλιοκάκη). ■ Στεοπόρροια. ■ Διαρροϊκό σύνδρομο : Διάρροια - Δυσκοιλιότητα. <ul style="list-style-type: none"> • Διάρροια (ευκοιλιότητα). <ol style="list-style-type: none"> 1. οξεία διάρροια. 2. Χρόνια διάρροια. • Δυσκοιλιότητα. <p>B. Παθήσεις χολής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Χολοκυστίτιδα 2. Χολολιθίαση <p>Γ. Παθήσεις ήπατος και παγκρέατος</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ηπατίτιδες 2. Κίρρωση ήπατος 3. Ηπατικό κόμμα 4. Παγκρεατίτιδα 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν οι μαθητές την ειδική διατροφή των παθήσεων της χολής, την διατροφική αγωγή στην οξεία μορφή και στη χρόνια. ■ Να κατανοήσουν οι μαθητές την αναγκαιότητα της ειδικής διατροφής στα νοσήματα του 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση διαφανειών, video, CD-Roms, Role-playing στην εφαρμογή ενός ειδικού διαιτολογίου. <p>Συμμετοχή σε προγράμματα Αγωγής Υγείας. Ανάθεση εργασιών με αντίστοιχα θέμα-τα. Αντιστοιχία Νοσημάτων και ειδών διατροφής (επιτρέπεται - απαγορεύεται). Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. Γράψτε, τι πρέπει να προτιμά ένα άτομο, που έχει δυσκοιλιότητα. Γράψτε, τι φάγατε χθες και κυκλώστε, τι επιτρέπεται ή τι δεν επιτρέπεται σε κάθε νόσημα.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων. ■ -Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους περιπτώσεις. ■ -Ανάθεση εργασιών. ■ -Αντιστοιχία νοσημάτων και ειδών διατροφής. ■ -Γράψτε, τι φάγατε χθες και κυκλώστε τι δεν επιτρέπεται για την χολοκυστίτιδα και την χολολιθίαση. ■ -Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων.

<p>Δ. Οδοί χορήγησης για υποστήριξη της θρέψης</p>	<p>ήπατος και του παγκρέατος, και την διατροφική αγωγή στα νοσήματα αυτά.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν οι μαθητές την ανάγκη υποστήριξης της θρέψης με μεθόδους, που θα αντικαταστήσουν προσωρινά ή μόνιμα τη φυσιολογική από του στόματος διατροφή. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ -N' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. ■ -Ανάθεση εργασιών. ■ -Αντιστοιχία νοσημάτων και ειδών διατροφής. ■ -Γράψτε, τι φάγατε χθες και κυκλώστε τι δεν επιτρέπεται να φάνε άρρωστοι με τα αντίστοιχα νοσήματα.
<p>Ε. Εντερική διατροφή</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν οι μαθητές τη διάσπαση και απορρόφηση των θρεπτικών συστατικών στα διάφορα σημεία του γαστρεντερικού σωλήνα, ώστε να κατανοήσουν τις αρχές που στηρίζεται η υποστήριξη της θρέψης με εντερική διατροφή. ■ Να γνωρίζουν τα διαλύματα εντερικής διατροφής, τις μεθόδους χορήγησης, την παρακολούθηση της εντερικής θρεπτικής υποστήριξης και τις επιπλοκές, που θα εμφανιστούν, κατά τη διάρκεια εντερικής θρεπτικής υποστήριξης 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να ζωγραφίσουν τις μεθόδους θρέψης.
<p>ΣΤ. Παρεντερική Διατροφή</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν οι μαθητές την αναγκαιότητα της παρεντερικής διατροφής, πως χορηγούνται ενδοφλέβια όλα τα θρεπτικά συστατικά. ■ Τα διαλύματα θρεπτικών συστατικών για παρεντερική 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση διαφανειών, video, CD-Roms.

<p>3. Διατροφική θεραπεία σε παθήσεις: Ενδοκρινών Αδένων και Κληρονομικές Ανωμαλίες. Α) Σακχαρώδης Διαβήτης Β) Υπερθυρεοειδισμός Γ) Υποθυρεοειδισμός Δ) Παχυσαρκία Ε) Ισχνότης ΣΤ) Γαλακτοζαιμία Ζ) Νόσος Addison Η) Κορτιζόνη και ειδική διατροφή</p> <p>4. Διατροφική θεραπεία σε παθήσεις του κυκλοφορικού. Παθήσεις της καρδιάς: 1. Καρδιακή ανεπάρκεια. 2. Στεφανιαία νόσος και έμφραγμα του μυοκαρδίου. 3. Σχέση διατροφής και χοληστερόλης. 4. Απεπτες φυτικές ίνες και στεφανιαία νόσος. 5. Υδατάνθρακες και στεφανιαία νόσος. 6. Πρωτεΐνες και στεφανιαία νόσος. 7. Βιταμίνες και στεφανιαία νόσος. 8. Σκληρό νερό, ιχνοστοιχεία και στεφανιαία νόσος. 9. Σωματική άσκηση και</p>	<p>διατροφή, τις σηπτικές επιπλοκές, τη θρόμβωση των φλεβικών στελεχών, τη χορήγηση της παρεντερικής διατροφής, τις τεχνικές χορήγησης (περιφερειακή, κεντρική, κυκλική), την παρακολούθηση της θρεπτικής παρεντερικής υποστήριξης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν οι μαθητές την ειδική διατροφή του κάθε νοσήματος, τι επιτρέπεται και τι απαγορεύεται, και την εξατομικευμένη ειδική διατροφή. ■ Να γνωρίσουν τις αιτίες και τους παράγοντες που προσβάλλουν την καρδιά. ■ Να κατανοήσουν το ρόλο των διαιτητικών παραγόντων, που επιδεινώνουν ή μετριάζουν τα καρδιαγγειακά προβλήματα. ■ Να είναι σε θέση να καταρτίζουν το διαιτολόγιο της οικογένειάς τους, ώστε να μην είναι 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση διαφανειών, video, CD-Roms. ■ Βρείτε συνταγές παρασκευής φαγητών για τα αντίστοιχα νοσήματα, όπως για διαβητικούς, παχύσαρκους κλπ. ■ Επισκεφθείτε ένα σούπερ μάρκετ και συγκρίνετε τα κανονικά με τα διαιτητικά ως προς το κόστος και τη θρεπτική αξία. ■ Γράψτε τα φαγητά, που φάγατε χθες και κυκλώστε αυτά, που επιτρέπονται για τον Σακχαρώδη διαβήτη, τον υποθυρεοειδισμό, κορτιζονοθεραπεία κλπ. ■ Αναζητείστε συνταγές κατάλληλες για δίαιτες περιορισμού λίπους και χοληστερόλης. ■ Συγκρίνετε τις συνταγές και ελέγξτε ο ένας την ορθότητα του άλλου. Προτείνετε εναλλακτικά συστατικά για καθένα συστατικό που δεν είναι κατάλληλο γι' αυτές τις δίαιτες. ■ Επισκεφθείτε ένα σούπερ μάρκετ. Κάντε μια κατάσταση φαγητών που περιέχουν χημικές ενώσεις με νάτριο. ■ Προτείνετε υποκατάστατα γι' αυτά τα
---	---	---

<p>στεφανιαία νόσος. 10. Οιοπνευματώδη και στεφανιαία νόσος. 11. Υπερλιπιδαιμίες και στεφανιαία νόσος. 12. Στεφανιαία νόσος και πρόληψη. Αναιμία Υπέρταση</p> <p>5. Διαιτητική θεραπεία σε παθήσεις: Νεφρών και του Ουροποιητικού συστήματος. Νεφρική ανεπάρκεια: 1. Οξεία 2. Χρόνια Αιμοκάθαρση: 1. Τεχνητός νεφρός 2. Περιτοναϊκή δύλιση Νεφρωσικό Σύνδρομο Πυελονεφρίτιδα Νεφρολιθίαση</p> <p>6. Υπερουριαιμία και ουρική αρθρίτιδα</p> <p>7. Δίαιτα και καρκίνος</p>	<p>επιβαρυντικό στο κυκλοφοριακό τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τέλος να μάθουν, από τι πρέπει να αποτελείται η διαίτα ατόμων με τις αντίστοιχες νοσολογικές οντότητες. ■ Να περιγράψουν οι μαθητές με γενικούς όρους το ρόλο των νεφρών. ■ Να κατανοήσουν τον τρόπο που μεταβολίζονται τα διάφορα θρεπτικά συστατικά και το ρόλο τους στην επιβάρυνση ή ελάφρυνση της λειτουργίας των νεφρών. ■ Τέλος να μάθουν, από τι πρέπει να αποτελείται η διαίτα ατόμων με τις αντίστοιχες νοσολογικές οντότητες. ■ Να γνωρίσουν τη φύση των ασθενειών αυτών. ■ Ν' αναγνωρίζουν τα τρόφιμα που επιτρέπονται ή αποκλείονται στις θεραπευτικές δίαιτες αυτών των ασθενειών. 	<p>τρόφιμα για δίαιτες περιορισμού νατρίου.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Κάντε έναν κατάλογο των φαγητών που φάγατε χθες. Κλείστε σε κύκλο εκείνα τα τρόφιμα που δεν επιτρέπονται σε διαίτα χαμηλής χοληστερόλης και προτείνετε ικανοποιητικές εναλλακτικές επιλογές. Υπογραμμίστε αυτά τα φαγητά, που δεν επιτρέπονται σε ήπια διαίτα περιορισμού του νατρίου. Υπάρχουν τρόφιμα σε κύκλο και σε γραμμή από κάτω; ■ Ν' αναζητήσουν ή να καταρτίσουν δίαιτες για τις αντίστοιχες νοσολογικές οντότητες με χρήση Η/Υ. ■ Να καταρτίσουν πίνακα με τρόφιμα Επιτρεπόμενα και Απαγορευμένα σε π.χ. διαίτα περιορισμού Νατρίου ή σε διαίτα με περιορισμό Ασβεστίου ή με περιορισμό του οξαλικού Οξέως. ■ Να καταρτίσουν κατάλογο με τροφές πλούσιες σε πουρίνες με τη βοήθεια Η/Υ. ■ -Συζητήστε στην τάξη μια κατάσταση, όπου η
--	--	--

<p>8. Προεγχειρητική και μετεγχειρητική διατροφή</p> <p>9. Εγκαύματα και μολύνσεις: Διατροφή ασθενών με εγκαύματα. Πυρετός. Φυματίωση. AIDS.</p> <p>10. Υποδείγματα ειδικών διαίτων</p> <p>11. Χρήσιμοι πίνακες: Σύνθεση τροφίμων και ποτών. Ολικά λιπίδια, λιπαρά οξέα και</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν οι μαθητές, πως η διατροφή μπορεί να σχετίζεται με την ανάπτυξη ή την πρόληψη του καρκίνου, να γνωρίσουν τα αποτελέσματα του καρκίνου στην κατάσταση θρέψης του ασθενούς. ■ Να περιγράψουν τα προ-βλήματα διατροφής που προκύπτουν από την αντιμετώπιση του καρκίνου με φάρμακα. ■ Να κατανοήσουν τη ανάγκη για ειδικό διαιτολόγιο του ασθενούς πριν και μετά την εγχείρηση και να το γνωρίζουν. ■ Να κατανοήσουν τη ανάγκη για ειδικό διαιτολόγιο ασθενούς με έγκαυμα, πυρετό και μόλυνση και από τι πρέπει να απαρτίζεται. ■ Για να προστρέχουν κατά τη διάρκεια της καριέρας τους ή για προσωπική χρήση. ■ Για να προστρέχουν 	<p>Νοσηλεύτρια προσπαθεί να βοηθήσει έναν καρκινοπαθή στο γεύμα του. Ο ασθενής έκανε χημειοθεραπεία μια ώρα μετά το χθεσινό γεύμα και αισθανόταν πολύ άρρωστος μετά.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Καλέστε έναν Ογκολόγο, για να σας μιλήσει στην τάξη. ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Role playing: "Παίξτε" τους ρόλους: ενός ασθενή, που είναι 9 ημέρες πριν την εγχείρηση και δεν μπορεί να τρώει και μιας νοσηλεύτριας, που προσπαθεί να τον πείσει να φάει. ■ -Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Ζητήστε από μαθητή, θύμα εγκαύματος, να περιγράψει τις αντιδράσεις του, την όρεξη και την ανάρρωσή του. ■ Role playing: Διάλογος μεταξύ Νοσηλεύτριας και παιδιού 10 ετών με 37,7⁰ C ρευματικό πυρετό, που αρνείται τα περισσότερα φαγητά. ■ -Χρήση Η/Υ.
---	--	---

<p>χοληστερόλη. Άπεπτες φυτικές ίνες διαίτας σε τρόφιμα και τροφές. Ημερήσιες θερμιδικές απαιτήσεις για τα 2 φύλλα και για κάθε ομάδα ηλικίας. Μέσο βάρος, μέσο ύψος και θερμιδικές απαιτήσεις για κάθε ομάδα ηλικίας. Ημερήσιες θερμιδικές απαιτήσεις για κάθε Kg ιδανικού βάρους σε όλες τις ηλικίες.</p>	<p>κατά τη διάρκεια της καριέρας τους ή για προσωπική χρήση.</p>	
---	--	--

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ENGLISH TERMINOLOGY OF MEDICINE

2nd Year: 1st and 2nd Semester, 1 hour a week

The purposes of the course

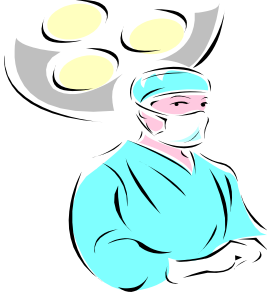
- ✚ Learners should be mastering specific technical vocabulary and idioms
- ✚ Learners should be improving their ability to communicate in English
- ✚ Learners should be improving their overall use of the language

In this course all the following should be provided

- ✓ examples of authentic written texts
- ✓ an alphabetical index at the end of the book
- ✓ coloured pictures
- ✓ cassette recorder for listening comprehension texts
- ✓ a slide projector
- ✓ a video cassette recorder

Table contents

1. The history of Medicine	a. Checking comprehension b. Medical Vocabulary c. Vocabulary practice d. Pronunciation of medical words
2. What's my Line	a. Careers in Health Care b. Medical Specialties c. vocabulary practice

3. The human body	a. Medical Vocabulary b. Vocabulary Practice
4. What's the matter	a. Medical Vocabulary describing symptoms and accidents b. Checking Grammar
 5. Health Care	a. Introducing medical vocabulary for <ul style="list-style-type: none"> ➤ an operation Room ➤ at the doctor's office ➤ at the dentist b. vocabulary practice c. Checking Grammar – expressing conditions
6. Healthy Diet	a. Food pyramid b. My Food diary c. Increasing vocabulary
7. Health Words	b. vocabulary practice c. pronunciation of medical terms
8. cholesterol testing	a. Listening Exercise b. vocabulary practice c. Checking Grammar <ul style="list-style-type: none"> ✚ modal verbs
9. How many hours have the patient slept	a. Dialogue b. vocabulary practice c. Checking Grammar <ul style="list-style-type: none"> ✚ present perfect
10. Practical first aid	a. Checking comprehension b. Listening comprehension c. Checking Grammar <ul style="list-style-type: none"> ✚ modals d. Pronunciation of medical words e. Vocabulary practice

<p>11. A doctor's waiting room</p>	<p>a. Checking comprehension b. Listening comprehension c. Checking Grammar + Simple past + Past perfect d. Pronunciation of medical words e. Vocabulary practice</p>
<p>12. Healthy eating for diabetics</p>	<p>a. Checking comprehension b. Listening comprehension c. Checking Grammar + Subordinate clauses d. Pronunciation of medical words e. Vocabulary practice</p>
<p>13. Common Diseases and Ailments</p>	<p>a. Checking comprehension b. Listening comprehension c. Pronunciation of medical words d. Vocabulary practice</p>
<p>14. index</p> 	<p>All the medical terms used in the texts, in the listening comprehension passages, in the dialogues, in the exercises are provided in alphabetical order with their Greek translation.</p>

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ Η/Υ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 2 Ε

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ✚ Είναι η χρήση και η διαχείριση ενός συστήματος Διοίκησης Βάσης Δεδομένων ώστε ο μαθητής να μπορεί να καταχωρεί δεδομένα, να βρίσκει και να συνδυάζει εύκολα και γρήγορα πακέτα πληροφοριών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ :ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Σημαντικά στοιχεία (οντότητες) βάσεων δεδομένων</p>	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζει τα συστήματα διαχείρισης βάσεων δεδομένων και να κατανοήσει τη διάκριση τους από τα συμβατικά συστήματα διαχείρισης αρχείων 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Διαχείριση πινάκων, φορμών, σχέσεων και ερωτήσεων.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ : ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ηλεκτρονικός ιατρικός φάκελος. ■ Διαχείριση στοιχείων ασθενών ■ Διαχείριση καρτελών προτύπων ιστορικού, κλινικών εξετάσεων, εργαστηριακών παρακλινικών εξετάσεων ■ Μεταβίβαση ιατρικού φακέλου 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να αναγνωρίζουν τα στοιχεία και τις λειτουργίες μιας εφαρμογής Η/Υ για την κάλυψη των αναγκών της μηχανογράφησης μιας κλινικής, ενός διαγνωστικού κέντρου ή ενός ιατρείου. ■ Να γνωρίζει τις διαχειριστικές λειτουργίες εφαρμογών ιατρικού φακέλου και να τις αξιοποιεί. ■ Να γνωρίζει τρόπους μεταβίβασης του ιατρικού φακέλου. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Καρτέλα του ασθενή με τα γενικά στοιχεία. ■ Καρτέλα με το ετήσιο ιστορικό του ασθενή. ■ Παραπεπτικό του ασθενή.

**ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΑΣΘΕΝΩΝ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ**

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Χαρακτηριστικά και δομή εφαρμογών διαχείρισης ασθενών σε περιβάλλον ιατρικού-ιατρικού κέντρου. ■ Χαρακτηριστικά και δομή εφαρμογών διαχείρισης ασθενών στο νοσοκομείο. ■ Διαχείριση υλικού σε ιατρικό κέντρο νοσοκομείο. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν τα τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των εφαρμογών διαχείρισης ασθενών και υλικών σε διαφορετικά περιβάλλοντα. ■ Να μπορούν να περιγράφουν τα γενικά χαρακτηριστικά. ■ Να περιγράφουν τα λειτουργικά χαρακτηριστικά. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Εισαγωγή του ασθενούς. ■ Διακομιδή ασθενούς. ■ Εξαγωγή ασθενούς. ■ Διαχείριση ραντεβού. ■ Ταξινόμηση υλικών κατά αποθήκες και κατηγορίες. ■ Παραγγελίες τμημάτων

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Εφαρμογές οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης. ■ Εφαρμογές λογιστικής παρακολούθησης. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζει τα χαρακτηριστικά των εφαρμογών οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης στους χώρους υγείας και πρόνοιας. ■ Να γνωρίζει τη δομή των 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Έκδοση του παραστατικού. ■ Καταστάσεις κίνησης ασφαλιστικών ταμείων. ■ Να κάνει δείγμα κατάστασης κινήσεως ασθενούς.

	<p>εφαρμογών λογιστικής παρακολούθησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζει τις βασικές λειτουργίες μιας εφαρμογής λογιστικής παρακολούθησης. 	
--	---	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΜΠΤΗ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Χαρακτηριστικά και δομή εφαρμογών διαχείρισης δεδομένων που λαμβάνονται από τα ιατρικά μηχανήματα. ■ Χαρακτηριστικά και διαχείριση εφαρμογών ιατρικού και βιολογικού εργαστηρίου. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις ιδιαιτερότητες των εφαρμογών μικροβιολογικού ιστορικού. ■ Να αξιοποιεί τις δυνατότητες εφαρμογών γενικής ιατρικής και διαχείρισης επισκέψεων. ■ Να γνωρίζει τρόπους ανάκτησης και παρουσίασης μέσω συστημάτων γράφησης κρίσιμων στοιχείων του ασθενούς. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ενημέρωση μικροβιολογικού ιστορικού του ασθενούς. ■ Συστήματα γράφησης και εφαρμογών γενικής ιατρικής.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΚΤΗ:

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Τα χαρακτηριστικά εφαρμογών που λαμβάνουν από τα ιατρικά μηχανήματα. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να ξέρει να διαχειρίζεται αρχεία ραδιογραφικών εικόνων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Εφαρμογές αρχείων εικόνων.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΒΔΟΜΗ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ – ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΟΥ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Χαρακτηριστικά και λειτουργίες εφαρμογών διαχείρισης του φαρμάκου. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να αξιοποιεί τις δυνατότητες εφαρμογών διαχείρισης φαρμάκου. ■ Να γνωρίζει τις βασικές λειτουργίες μιας εφαρμογής διακίνησης φαρμάκου 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να ετοιμάσει κατάλογο φαρμάκων (κατηγορίες) ■ Κατανέμει φάρμακα ανάλογα με τη δράση τους στα αντίστοιχα συστήματα του οργανισμού.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΓΔΟΩΗ: ΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Χαρακτηριστικά και διαχείριση εφαρμογών διατροφής και διαιτολογίας. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζει τις δυνατότητες εφαρμογών διατροφής και διαιτολογίας στη σύνταξη ατομικού διαιτολογίου ασθενούς. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Λογισμικό παρασκευής φαγητού. ■ Εκτύπωση διαιτολογίου παχύσαρκου ατόμου κλπ. ■ Διαχείριση βάσης δεδομένων συστατικών τροφίμων.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑΤΗ: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p>	

<ul style="list-style-type: none"> ■ Χαρακτηριστικά και λειτουργίες εφαρμογών νοσηλευτικής. ■ Εφαρμογές του πληροφοριακού συστήματος νοσοκομειακού και η νοσηλευτική αξιοποίησή τους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζει τις δυνατότητες και τα χαρακτηριστικά των εφαρμογών κάθε νοσηλευτικής δραστηριότητας. ■ Να γνωρίζει μεθόδους ανάκτησης δεδομένων από το πληροφοριακό σύστημα του νοσοκομείου. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Νοσηλευτικό πλάνο για κάθε ασθενή, σύμφωνα με ένα πρότυπο πλάνου της νοσηλευτικής φροντίδας. ■ Κωδικοποίηση των νόσων σύμφωνα με τη διεθνή στατιστική ταξινόμηση των νόσων.
---	--	--

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 2Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ & ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός του μαθήματος της Παθολογίας είναι η απόκτηση γνώσεων που αφορούν τα παθολογικά νοσήματα, γνώσεις που είναι απαραίτητες για την...

- ✚ εκτίμηση της κατάστασης του αρρώστου που πάσχει από συγκεκριμένη νόσο.
- ✚ παροχή νοσηλευτικής φροντίδας με μεγαλύτερη υπευθυνότητα και
- ✚ αναβάθμιση της ποιότητας της νοσηλείας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να κατανοήσουν οι μαθητές ...

■ την έννοια της υγείας και της νόσου και

■ τη διαδικασία και τους τρόπους για την σωστή διάγνωση των νοσημάτων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Έννοια της υγείας και της νόσου. ■ Λήψη ιστορικού. ■ Αντικειμενική εξέταση - Συμπτώματα και σημεία. ■ Εργαστηριακές εξετάσεις. ■ Απεικονιστικές μέθοδοι.	<p>Σκοπός της διδασκαλίας της ενότητας είναι οι μαθητές να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ κατανοήσουν την έννοια της υγείας και της νόσου ■ κατανοήσουν τη σημασία της λήψης του ιστορικού και το σκοπό της αντικειμενικής εξέτασης και ■ αποκτήσουν γνώσεις για τις εργαστηριακές εξετάσεις και απεικονιστικές μεθόδους.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων, όπως πίνακες, εικόνες, διαφάνειες καθώς και υποδείγματα εργαστηριακών εξετάσεων και υλικό απεικονιστικών μεθόδων.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ : ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις της φύσης των παθολογικών νοσημάτων από άποψη κλινικών εκδηλώσεων, εργαστηριακών ευρημάτων, επιπλοκών αλλά και τη θεραπευτική αντιμετώπιση αυτών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Λοιμώξεις (είδη λοιμώξεων κύριες εκδηλώσεις, μετάδοση, πρόληψη, διάγνωση. ■ Λοιμώδη νοσήματα. <ul style="list-style-type: none"> ■ Ιώσεις (εξανθηματικές	<p>Σκοπός της διδασκαλίας της ενότητας είναι οι μαθητές να</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις της φύσης των λοιμωδών νοσημάτων από άποψη κυρίων εκδηλώσεων ανά είδος λοιμώξεων, διάγνωσης μετάδοσης και μέτρα πρόληψης έτσι ώστε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του να παρέχει ασφαλή νοσηλευτική φροντίδα στον άρρωστο και να λαμβάνει μέτρα πρόληψης προσωπικού. ■ αποκτήσουν βασικές γνώσεις	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων, επίσης συνιστάται η επίσκεψη των μαθητών σε νοσοκομείο λοιμωδών παθήσεων. ■ Συνιστάται η χρήση

<p>ιογενείς λοιμώξεις, ιογενείς αναπνευστικές λοιμώξεις) Νευρολογικές λοιμώξεις από ιούς.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Διάφορες ιώσεις (παρωτίτιδα, λοίμωξη από κυτταρομεγαλοϊό, λοιμώδης μονοπυρήνωση. ■ Λοιμώξεις από βακτήρια (στρεπτοκοκκικές λοιμώξεις, σταφυλοκοκκικές λοιμώξεις). ■ Λοιμώξεις από μηνιγγιτιδόκοκκο. ■ Σαλμονελώσεις. ■ Μελιταίος πυρετός. ■ Εχινόκοκκος. ■ Λοιμώξεις από πνευμονόκοκκο. ■ Διφθερίτιδα. ■ Τέτανος. ■ Κοκίτης. ■ Λοιμώξεις νοσοκομειακές και σε ανοσοκατασταλμένα άτομα. 	<p>της φύσης των ιώσεων και των νευρολογικών λοιμώξεων από ιούς ώστε να τις περιγράφουν σε ομάδες ανάλογα με τις κλινικές εκδηλώσεις, εργαστηριακά ευρήματα, επιπλοκές καθώς και την αντιμετώπισή τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν βασικές γνώσεις για τις κλινικές εκδηλώσεις, εργαστηριακά ευρήματα, επιπλοκές και θεραπευτική αντιμετώπιση για την παρωτίτιδα, λοίμωξη από κυτταρομεγαλοϊό. ■ αποκτήσουν στοιχειώδεις γνώσεις για τις λοιμώξεις από στρεπτόκοκκο, σταφυλόκοκκο, μηνιγγιτιδόκοκκο και συγκεκριμένα για τις κλινικές εκδηλώσεις, εργαστηριακά ευρήματα, θεραπεία, επιπλοκές, τρόποι μετάδοσης και μέτρα προφύλαξης. ■ αποκτήσουν γνώσεις για τις κλινικές εκδηλώσεις, εργαστηριακά ευρήματα, επιπλοκές, τρόπους μετάδοσης, μέτρα προφύλαξης και θεραπεία των σαλμονελώσεων, μελιταίου πυρετού και του εχινόκοκκου. ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα συμπτώματα, εργαστηριακά ευρήματα, θεραπεία, μετάδοση, προφύλαξη των λοιμώξεων από πνευμονόκοκκο της διφθερίτιδας, του τετάνου και του κοκίτη. ■ κατανοήσουν τί είναι οι νοσοκομειακές λοιμώξεις, την αιτιολογία τους, τους τρόπους μόλυνσης και τα μέτρα που πρέπει να 	<p>εποπτικών μέσων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Επισημαίνουν οι μαθητές παρατηρήσεις από δικές τους εμπειρίες. ■ Χρήση εποπτικών μέσων και παρατηρήσεις μαθητών από δικές τους εμπειρίες. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων καθώς και η συμμετοχή των μαθητών σε μικροέρευνες. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων (διαφανειών-εικόνων - πινάκων). ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικού υλικού και να καταγραφούν παρατηρήσεις μαθητών από προσωπικές εμπειρίες.
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ■ Σηψαιμία - σηπτικό σοκ. ■ Σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις. ■ Σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας (AIDS). 	<p>λαμβάνονται κατά τη νοσηλεία και κυρίως σε ανοσοκατασταλμένους ασθενείς.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ κατανοήσουν τι είναι η σηψαιμία, το σηπτικό σοκ, την κλινική εικόνα που παρουσιάζουν και την θεραπεία τους. ■ αποκτήσουν γνώσεις οι μαθητές για τα νοσήματα που εμφανίζονται μετά από σεξουαλική επαφή, τα συμπτώματα που εμφανίζουν, τα εργαστηριακά ευρήματα και τη θεραπεία καθώς και για τα μέτρα προφύλαξης. ■ αποκτήσουν γνώσεις οι μαθητές για την αιτιολογία της νόσου, την κλινική εικόνα, τα κυριότερα εργαστηριακά ευρήματα, τη μετάδοση, τη διάγνωση και τον τρόπο αντιμετώπισης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικού υλικού. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικού υλικού. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικού υλικού.
---	---	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ : ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν γνώσεις οι μαθητές για την ανατομία και φυσιολογία του αναπνευστικού συστήματος, τα νοσήματα, τις κλινικές εκδηλώσεις, τις διαγνωστικές εξετάσεις και τη θεραπεία τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Στοιχεία ανατομίας και φυσιολογίας. ■ Λειτουργικός έλεγχος της αναπνοής. ■ Παρακλινικές εξετάσεις. 	<p>Σκοπός της διδασκαλίας της ενότητας είναι οι μαθητές να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για την κύρια βιολογική αποστολή του αναπνευστικού συστήματος, την ανατομία, τις λειτουργικές δοκιμασίες για έλεγχο της αναπνοής και τις παρακλινικές 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών υλικών (προπλάσματος, χαρτών, διαφανειών κ.α.).

<ul style="list-style-type: none"> ■ Κύρια συμπτώματα και σημεία των αναπνευστικών παθήσεων. ■ Κλινική εξέταση - συμπτωματική ανακούφιση των κλινικών εκδηλώσεων. 	<p>εξετάσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα συμπτώματα και σημεία των αναπνευστικών παθήσεων, τη σημασία και τον τρόπο της κλινικής εξέτασης του αρρώστου και τη συμπτωματική ανακούφιση των συμπτωμάτων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να καταγραφούν προσωπικές εμπειρίες μαθητών.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Λοιμώξεις αναπνευστικού συστήματος. ■ Οξεία λαρυγγίτιδα. ■ Χρόνια λαρυγγίτιδα. ■ Οξεία βρογχίτιδα. ■ Χρόνια βρογχίτιδα. ■ Πνευμονία -Βρογχοπνευμονία. <ul style="list-style-type: none"> ■ Αλλεργικές παθήσεις <ul style="list-style-type: none"> ➢ Αλλεργική ρινίτιδα. ➢ Βρογχικό άσθμα. <ul style="list-style-type: none"> ■ Μη λοιμώδεις παθήσεις των βρόγχων. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Ατελεκτασία. ➢ Βρογχεκτασία. ➢ Πνευμονικό εμφύσημα. <ul style="list-style-type: none"> ■ Επαγγελματικές παθήσεις. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Πνευμονοκονιώσεις. ➢ Σαρκοείδωση. ➢ Καρκίνος του πνεύμονα. <ul style="list-style-type: none"> ■ Πνευμονική εμβολή. ■ Πλευρίτιδα. ■ Πνευμοθώρακας. 	<p>εξετάσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για την αιτιολογία, των λοιμώξεων του αναπνευστικού συστήματος, την κλινική τους εικόνα, την διάγνωση, τη θεραπεία τους και πιθανές επιπλοκές. ■ αποκτήσουν οι μαθητές γνώσεις για την αιτιολογία, την παθογένεια, την κλινική εικόνα, τη διάγνωση, τη θεραπεία και τα μέτρα πρόληψης της αλλεργικής ρινίτιδας και του βρογχικού άσθματος. ■ κατανοήσουν οι μαθητές τι είναι η ατελεκτασία, η βρογχεκτασία και το πνευμονικό εμφύσημα και να αποκτήσουν γνώσεις για τα αίτια, την διάγνωση, την κλινική εικόνα και τη θεραπεία τους. ■ αποκτήσουν οι μαθητές γνώσεις για τα αίτια, την κλινική εικόνα και τη θεραπεία, τη διάγνωση των πνευμονοκονιώσεων της Σαρκοείδωσης και του καρκίνου του πνεύμονα. ■ κατανοήσουν οι μαθητές τι είναι η πνευμονική εμβολή, η πλευρίτιδα και ο πνευμοθώρακας και να αποκτήσουν γνώσεις για την κλινική εικόνα, τη διάγνωση και τη θεραπεία τους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων καθώς και η μικροέρευνα μαθητών. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων και να καταγραφούν προσωπικές εμπειρίες μαθητών. ■ Χρήση εποπτικών μέσων. ■ Χρήση εποπτικών μέσων και να καταγραφούν εμπειρίες μαθητών. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ : ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι αποκτήσουν γνώσεις οι μαθητές για την αποστολή του πεπτικού συστήματος τα όργανα, τους αδένες του, τις παθήσεις του και την θεραπεία τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Στοιχεία ανατομικής και φυσιολογίας. ■ Κύρια συμπτώματα και σημεία των παθήσεων του πεπτικού συστήματος. ■ Κλινική εξέταση. ■ Παρακλινικές εξετάσεις. ■ Οισοφαγίτιδα. ■ Διαφραγματοκήλη. ■ Καρκίνος του οισοφάγου. ■ Εκκολπώματα του οισοφάγου. ■ Γαστρίτιδα. ■ Πεπτικό (γαστροδωδεκαδακτυλικό) έλκος καρκίνου στομάχου. ■ Σύνδρομο δυσαπορρόφσεως. ■ Οξεία γαστρεντερίτιδα. ■ Όγκοι λεπτού εντέρου. ■ Ελκώδης κολίτιδα. ■ Εντερική απόφραξη. ■ Όγκοι του παχέος εντέρου. 	<p>Σκοπός της διδασκαλίας της ενότητας είναι οι μαθητές να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα όργανα και αδένες του πεπτικού συστήματος, τη λειτουργία τους και τα κύρια συμπτώματα και σημεία των παθήσεων του πεπτικού συστήματος. ■ αποκτήσουν γνώσεις για τον τρόπο και σημασία της κλινικής εξέτασης, τις παρακλινικές εξετάσεις που γίνονται για τη διάγνωση των παθήσεων του πεπτικού συστήματος και τα αίτια, κλινική εικόνα και θεραπεία της οισοφαγίτιδας. ■ αποκτήσουν γνώσεις για την κλινική εικόνα, τη διάγνωση και τη θεραπεία της διαφραγματοκήλης, του καρκίνου του οισοφάγου και τα εκκολπώματα του οισοφάγου. ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα αίτια, την κλινική εικόνα, τη διάγνωση, τις επιπλοκές και τη θεραπεία της γαστρίτιδας, του πεπτικού έλκους και του καρκίνου του στομάχου. ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα αίτια, την κλινική εικόνα, τη διάγνωση και θεραπεία του συνδρόμου δυσαπορρόφσεως, της οξείας γαστρεντερίτιδας και των όγκων του λεπτού εντέρου. ■ αποκτήσουν γνώσεις για την αιτιολογία, την κλινική εικόνα, τη διάγνωση και θεραπεία της ελκώδους κολίτιδας, της εντερικής απόφραξης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση προπλάσματος - χαρτών - διαφανειών και να καταγραφούν παρατηρήσεις μαθητών. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων κυρίως εικόνων και έντυπα υποδείγματα κλινικών εξετάσεων. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων κυρίως διαφανειών και εικόνων. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων και να καταγραφούν εμπειρίες μαθητών, επίσης συνιστάται μικροέρευνα των μαθητών. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων (κυρίως διαφανειών και εικόνων).

<ul style="list-style-type: none"> ■ Οξεία παγκρεατίτιδα. ■ Χρόνια παγκρεατίτιδα. ■ Καρκίνος του παγκρέατος. <ul style="list-style-type: none"> ■ Οξείες ιογενείς ηπατίτιδες. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα αίτια, την κλινική εικόνα, τη διάγνωση και θεραπεία της οξείας, χρόνιας παγκρεατίτιδας και του καρκίνου του παγκρέατος. ■ αποκτήσουν γνώσεις για την αιτιολογία των ιογενών ηπατίτιδων, την κλινική εικόνα, τα εργαστηριακά ευρήματα, τις επιπλοκές, τον 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων και να καταγραφούν παρατηρήσεις μαθητών.
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ■ Χρόνια ηπατίτιδα. ■ Αλκοολική ηπατίτιδα. ■ Μη ιογενείς ηπατίτιδες. <ul style="list-style-type: none"> ■ Κίρρωση του ήπατος. ■ Καρκίνος του ήπατος. <ul style="list-style-type: none"> ■ Χολολιθίαση. ■ Οξεία και χρόνια χολοκυστίτιδα. 	<p>τρόπο αντιμετώπισης και τα μέτρα προφύλαξης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα αίτια και την κλινική εικόνα, τη διάγνωση και θεραπεία της χρόνιας αλκοολικής και μη ιογενούς ηπατίτιδας. ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα αίτια, την κλινική εικόνα, τη διάγνωση και θεραπεία της κίρρωσης του ήπατος και του καρκίνου του ήπατος. ■ αποκτήσουν γνώσεις για την παθογένεια, παράγοντες κινδύνου, κλινική εικόνα διάγνωση και θεραπείας της χολολιθίασης και της οξείας και χρόνιας χολοκυστίτιδας. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων (κυρίως διαφανειών, πινάκων). ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να γίνει χρήση εποπτικών μέσων.
--	--	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ : ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι η απόκτηση γνώσεων και η κατανόηση της λειτουργίας του κυκλοφοριακού συστήματος, για τις παθήσεις και θεραπεία τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Στοιχεία ανατομικής και φυσιολογίας. ■ Κύρια συμπτώματα και σημεία-κλινική εξέταση. 	<p>Σκοπός της διδασκαλίας της ενότητας είναι οι μαθητές να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για την λειτουργία του κυκλοφορικού συστήματος, τα μέρη που αποτελείται, τα κύρια συμπτώματα και σημεία που των καρδιοπαθών τα πολύτιμα στοιχεία μιας κλινικής καρδιολογικής εξέτασης και οι παρακλινικές εξετάσεις που 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γίνει χρήση εποπτικών μέσων, κυρίως προπλάσματος, εικόνων, διαφανειών και εικόνων.

<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρακλινικές εξετάσεις. ■ Συγγενείς καρδιοπάθειες. ■ Καρδιακή ανεπάρκεια. 	<p>γίνονται για τη διάγνωση των παθήσεων του κυκλοφορικού συστήματος.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις και να κατανοήσουν για τις βλάβες της καρδιάς και των μεγάλων αγγείων που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια της ενδομήτριας ανάπτυξης του εμβρύου, τη γενική συμπτωματολογία της καρδιακής ανεπάρκειας, τη διάγνωση, κλινική εικόνα και θεραπεία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων και να γίνει μικροέρευνα από τους μαθητές.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Συγγενείς καρδιοπάθειες. ■ Καρδιακή ανεπάρκεια. ■ Ρευματικός πυρετός. ■ Στένωση μιτροειδούς. ■ Στένωση αορτής. ■ Ανεπάρκεια αορτής. ■ Μυοκαρδιοπάθειες. ■ Περικαρδίτιδες. ■ Ισχαιμική καρδιοπάθεια. ■ Κολποκοιλιακή μαρμαρυγή. ■ Αρτηριακή υπέρταση. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις και να κατανοήσουν για τις βλάβες της καρδιάς και των μεγάλων αγγείων που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια της ενδομήτριας ανάπτυξης του εμβρύου, τη γενική συμπτωματολογία της καρδιακής ανεπάρκειας, τη διάγνωση, κλινική εικόνα και θεραπεία. ■ για τα αίτια <ul style="list-style-type: none"> □ του ρευματικού πυρετού, την κλινική εικόνα, τα εργαστηριακά ευρήματα και τη θεραπεία του και □ προσβολής των βαλβίδων, συμπτώματα βαλβιδοπαθειών , διάγνωση και θεραπεία. ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα αίτια των φλεγμονών του μυοκαρδίου και περικαρδίου, την κλινική εικόνα, τη διάγνωση και θεραπεία τους. ■ κατανοήσουν και να αποκτήσουν γνώσεις για τις κύριες εκδηλώσεις της ισχαιμικής καρδιοπάθειας, την κλινική τους εικόνα, διάγνωση και θεραπεία, αλλά και για τις ιδιαιτερότητες που έχουν οι ασθενείς που νοσηλεύονται σε Μονάδες εμφραγμάτων. ■ κατανοήσουν το μηχανισμό της κολποκοιλιακής μαρμαρυγής και τη θεραπεία ■ αποκτήσουν γνώσεις για τα αίτια της αρτηριακής 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων και να γίνει μικροέρευνα από τους μαθητές. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να γίνει χρήση εποπτικών μέσων. ■ Να γίνει χρήση εποπτικών μέσων και συνιστάται η επίσκεψη μαθητών σε μονάδες εμφραγμάτων. ■ Να γίνει χρήση εποπτικών μέσων και να καταγραφούν παρατηρήσεις μαθητών.

<ul style="list-style-type: none"> ■ Επείγοντα καρδιακά συμβάντα. 	<p>υπέρτασης, την κλινική εικόνα και την θεραπεία.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για ... <ul style="list-style-type: none"> □ τα αίτια και συμπτώματα των συγκοπτικών κρίσεων και την αντιμετώπισή τους, □ τα αίτια του αιφνίδιου θανάτου. □ την καρδιοαναπνευστική ανάνηψη και □ την ηλεκτρική ανάταξη. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γίνει χρήση εποπτικών μέσων και συνιστάται η επίσκεψη μαθητών σε μονάδα εμφραγμάτων.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Σοκ. ■ Αρτηριοσκλήρυνση. ■ Οξεία απόφραξη αρτηρίας. ■ Ανεύρυσμα αορτής. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για ... <ul style="list-style-type: none"> □ το σοκ (πώς εκδηλώνεται, αίτια, παθογένεια, κλινική εικόνα και θεραπεία) και □ για τις παθήσεις των αρτηριών και της αορτής, κλινική εικόνα και θεραπεία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γίνει χρήση εποπτικών μέσων κυρίως διαφανειών και εικόνων.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ-ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ

- ✚ Η νευρολογία αποτελεί κλάδο της Ιατρικής επιστήμης ο οποίος ασχολείται με τις διαταραχές του νευρικού συστήματος και τις συνέπειές τους στη λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού.
- ✚ Η νευρολογία συνδέεται αμοιβαία με όλους σχεδόν τους κλάδους της Ιατρικής και για την κατανόηση της απαιτούνται τόσο γενικές όσο και ειδικές γνώσεις.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ✚ Σκοπός του μαθήματος είναι να βοηθήσει το μαθητή να αποκτήσει στοιχειώδεις γνώσεις του Νευρικού συστήματος και των ποικίλων νοσημάτων του, ώστε να είναι σε θέση να παρέχει ασφαλή νοσηλευτική φροντίδα στον άρρωστο.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ

Ορισμός

Η νευρολογία αποτελεί κλάδο της Ιατρικής επιστήμης ο οποίος ασχολείται με τις διαταραχές του νευρικού συστήματος και τις συνέπειές τους στη λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού.

Η νευρολογία συνδέεται αμοιβαία με όλους σχεδόν τους κλάδους της Ιατρικής και για την κατανόηση της απαιτούνται τόσο γενικές όσο και ειδικές γνώσεις.

Αντικειμενικοί

Σκοπός του μαθήματος είναι να βοηθήσει το μαθητή να αποκτήσει στοιχειώδεις γνώσεις του νευρικού συστήματος και των νοσημάτων αυτού αυτού, ώστε να μπορεί να παρέχει ασφαλή νοσηλευτική φροντίδα στον άρρωστο.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Δομή και λειτουργία του νευρικού συστήματος</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Νευρικός ιστός – Νευρώνες-νευρολογία ■ Νευρικό σύστημα Ο εγκέφαλος – ο νωτιαίος μυελός τα εγκεφαλικά νεύρα – τα νωτιαία νεύρα.	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά της ανατομίας του νευρικού συστήματος μέσα από την ανατομία του νευρικού συστήματος. ■ Να γνωρίζουν για τον τρόπο διάγνωσης των νευρικών παθήσεων και τις διαγνωστικές εξετάσεις.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές εικόνες, video ή διαφάνειες ή αφίσες με την ανατομία του νευρικού συστήματος.
<p>Κλινικά σημεία βλάβης του νευρικού ιστού.</p> <p>Διαγνωστικές εξετάσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ηλεκτροεγκεφαλογράφημα. ■ Ηλεκτρομυογράφημα. ■ Αξονική-μαγνητική τομογραφία εγκεφάλου-νωτιαίου μυελού ■ Παρακέντηση δυναμικά	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν για τον τρόπο διάγνωσης των νευρικών παθήσεων των νευρικών παθήσεων και τις διαγνωστικές εξετάσεις.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζεται videοταινία η οποία περιγράφει τις διαγνωστικές εξετάσεις του νευρικού συστήματος.

<p>Τραύματα</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Υποσκληρίδιο αιμάτωμα. ■ Τραυματική υπαραχνοειδής αιμορραγία. ■ Τραύμα της σπονδυλικής στήλης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τα τραύματα του εγκεφάλου και της σπονδυλικής στήλης, τα χαρακτηριστικά τους και τη συμπτωματολογία τους. ■ Να παρουσιαστούν στους μαθητές οι αιτίες αυτών των τραυμάτων και η θεραπεία τους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές διαφάνειες, φωτογραφίες, slides και εποπτικό υλικό από ασθενείς με τραύματα του εγκεφάλου και της σπονδυλικής στήλης.
<p>Ενδοκρανιακά αγγειακά επεισόδια</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Εγκεφαλική θρόμβωση ■ Εμβολή-Αιμορραγική θεραπεία ■ Υπαραχνοειδής αιμορραγία-θεραπεία 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τα ενδοκρανιακά αγγειακά επεισόδια και τη θεραπεία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζεται εποπτικό υλικό με περιπτώσεις ασθενών με ενδοκρανιακά αγγειακά επεισόδια.
<p>Ειδικές κεφαλαλγίες, επιληψία, εξωπυραμίδικές διαταραχές.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Κεφαλαλγία τάσης. ■ Ημικρανία ■ Αθροιστική κεφαλαλγία ■ Επιληψία ■ Νόσος Parkinson 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν και να διακρίνουν τους τύπους κεφαλαλγίας, τα συμπτώματα των μορφών επιληψίας και τις κλινικές εκδηλώσεις της νόσου Parkinson. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζεται εποπτικό υλικό με τις κλινικές μορφές επιληψίας. Συνίσταται, επίσης, επίσκεψη σε νοσηλευτικό ίδρυμα με ασθενείς που έχουν διαταραχές κινητικότητας. .
<p>Πολυεστιακές νόσοι του νευρικού συστήματος.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Πολλαπλή (κατά πλάκας) σκλήρυνση 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν την αιτιολογία των πολυεστιακών απομυελωτικών νόσων γενικά και ειδικά τις κλινικές εκδηλώσεις και τη θεραπεία της πολλαπλής σκλήρυνσης κατά πλάκας. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζεται εποπτικό υλικό σχετικό με την προαναφερθείσα νόσο.

<p>Παθήσεις των νευρικών ριζών και των περιφερικών νευρών-νευρομυικές παθήσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ριζοπάθεια από οξεία κήλη μεσοσπονδύλιου δίσκου ■ Σύνδρομα παγίδευσης περιφερικών νευρών 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τα αίτια, τις κλινικές εκδηλώσεις και τη θεραπεία των παθήσεων των νευρικών ριζών και των περιφερικών νευρών. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζεται εποπτικό υλικό σχετικό με προαναφερθείσες ασθένειες.
--	--	--

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

Ορισμός

Ψυχιατρική είναι ο κλάδος της Ιατρικής (νοσηλευτικής) που για την εξάσκησή της ο/η νοσηλευτής χρησιμοποιεί:

- ✚ Την προσωπικότητά του
- ✚ Τις γνώσεις του (σχετικά με τη θεωρία της ψυχιατρικής)
- ✚ Το θεραπευτικό περιβάλλον για να επιφέρει αλλαγές στις σκέψεις, στα αισθήματα και στη συμπεριφορά του ασθενούς.

Η ικανότητα όμως του νοσηλευτή, προκειμένου να συνδράμει στην επίτευξη αυτών των αλλαγών, εξαρτάται από τη θεωρητική και πρακτική του κατάρτιση.

Αυτή την κατάρτιση του νοσηλευτή για τη θετική άσκηση του έργου του αποβλέπει να δώσει το μάθημα της ψυχιατρικής.

Αντικειμενικοί σκοποί

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και αρχών ουσιαστικών:

- ✚ Για την προαγωγή της ψυχικής υγείας.
- ✚ Για την πρόληψη της ψυχικής νόσου.
- ✚ Για τη νοσηλεία των ψυχικά ασθενών και την αποκατάστασή τους.
- ✚ Για την εφαρμογή και διάδοση των αρχών της ψυχικής υγιεινής στην κοινότητα.

Συγκεκριμένα το μάθημα επιδιώκει:

- ✚ Να βοηθήσει τον σπουδαστή να αναπτύξει την ικανότητα νοσηλευτικής αξιολόγησης του ψυχικά ασθενούς με την παρατήρηση και επικοινωνία μαζί του, με την κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίου φροντίδας σε συγκεκριμένο ασθενή, με βάση τα ευρήματα της αξιολόγησης και της εκτίμησης των αποτελεσμάτων της νοσηλείας.
- ✚ Να καλλιεργήσει δεξιότητες στη δημιουργία και τη διατήρηση θετικών διαπροσωπικών σχέσεων, τις οποίες θα χρησιμοποιήσει στη νοσηλεία ασθενών και στην πρόληψη της ψυχικής νόσου.
- ✚ Να προσαρμόσει και εφαρμόσει τις αρχές της ψυχικής υγιεινής και ψυχιατρικής Νοσηλευτικής στη Γενική Νοσηλευτική.

<p>Το αντικείμενο της ψυχιατρικής</p>	<p>Οι μαθητές θα πρέπει ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τη σημασία της ψυχιατρικής μέσα από μία σύντομη ιστορική αναδρομή και ανάλυση της ψυχιατρικής. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται εικόνες video ή διαφάνειες σχετικά με το αντικείμενο της ψυχιατρικής.
<p>Ψυχικές λειτουργίες και διαταραχές τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Διαταραχές της μνήμης ■ Διαταραχές της αντίληψης ■ Συνείδηση και διαταραχές αυτής ■ Το συναίσθημα και διαταραχές συναισθήματος 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις ψυχικές λειτουργίες και τις διαταραχές τους, τα χαρακτηριστικά τους και την συμπτωματολογία τους. ■ Να παρουσιαστούν στους μαθητές οι αιτίες αυτών των ψυχικών διαταραχών. ■ Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τις επιπτώσεις αυτών και των διαταραχών στην κοινωνία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν τις προσωπικές τους εμπειρίες. ■ Παρουσιάζονται διαφάνειες, φωτογραφίες και άλλο εποπτικό υλικό από χώρους νοσηλείας ψυχικά ασθενών.
<p>Νοσολογία</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Σχιζοφρένεια – Κλινικές μορφές. Η απλή σχιζοφρένεια – Η ηβηφρενική σχιζοφρένεια – Η κατατονική σχιζοφρένεια – Η παρανοειδής σχιζοφρένεια. ■ Κλινική πορεία της σχιζοφρένειας. Στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη. Πρόγνωση – θεραπεία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τα συμπτώματα της σχιζοφρένειας και να μάθουν για την πρόγνωση και θεραπεία αυτών. <p>Οι μαθητές θα πρέπει ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τις κλινικές μορφές της σχιζοφρένειας και να μάθουν στοιχεία για την εξέλιξη, την πρόγνωση και τη θεραπεία αυτών των κλινικών μορφών της σχιζοφρένειας. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν τις προσωπικές τους εμπειρίες. Χωρίζονται σε ομάδες και καταγράφουν τις μορφές της σχιζοφρένειας. ■ Παρουσιάζονται διαφάνειες, φωτογραφίες και εποπτικό υλικό από τους χώρους νοσηλείας ψυχικά ασθενών, καθώς από τους χώρους που γίνεται η θεραπεία αυτών.

<p>Συναισθηματικές ψυχώσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μανιοκαταθλιπτική ψύχωση: Αιτιολογία – Εξέλιξη – Θεραπεία. ■ Μανία ■ Μικτές μορφές μανιοκαθλιπτικής ψύχωσης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις συναισθηματικές ψυχώσεις, τις μορφές τους, την αιτιολογία, την εξέλιξή τους και τη θεραπεία τους. ■ Να αντιληφθούν οι μαθητές τα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ασθενείς αυτοί προσωπικά αλλά και στις σχέσεις τους με τους άλλους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Με παραδείγματα από τους μαθητές εντοπίζονται οι δυσκολίες της θεραπείας αυτών των ασθενών καθώς και την ταξινόμησή τους. (Σε ποια μορφή της ασθένειας την χαρακτηρίζουν)
<p>Διαταραχές της σεξουαλικότητας.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Σεξουαλικές διαταραχές. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να καταλάβουν την έννοια της σεξουαλικής διαταραχής και να αναπτύξουν την ικανότητα για τη δημιουργία και διατήρηση των σχέσεων με το αντίθετο φύλο. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να χωριστούν σε ομάδες και να ερευνήσουν χαρακτήρες και συμπεριφορές.
<p>Θεραπευτική.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αντιμετώπιση των ψυχικών διαταραχών 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις κατηγορίες φαρμάκων που χρησιμοποιούνται στη θεραπεία των ψυχικών διαταραχών καθώς επίσης και τις ποικίλες ψυχοθεραπευτικές μεθόδους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν τις προσωπικές τους εμπειρίες. ■ Παρουσιάζονται διαφάνειες, φωτογραφίες και άλλο εποπτικό υλικό.
<p>Στοιχεία κοινωνικής ψυχιατρικής.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Πρόληψη ■ Κοινωνική ψυχιατρική στο νοσοκομειακό περιβάλλον. ■ Ψυχιατρική στην κοινότητα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν την πολλαπλή σημασία που έχει η πρόληψη των ψυχοσθενειών για την οικογένεια και κατ' επέκταση για ολόκληρη την κοινωνία. ■ Να κατανοήσουν πόσο σημαντικό ρόλο μπορούν να παίξουν η οικογένεια, το κοινωνικό και νοσοκομειακό περιβάλλον στην πρόληψη και θεραπεία των ψυχικά ασθενών. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζεται εποπτικό υλικό από διάφορα ιδρύματα νοσηλείας ψυχικά ασθενών. ■ Συνίσταται επίσκεψη σε ψυχιατρικό νοσοκομείο.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑΣ-ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Μαιευτική είναι επιστήμη της Ιατρικής που αποτελείται με τη φυσιολογία της κύησης και την ενδομήτρια ανάπτυξη του εμβρύου, τη φυσιολογία του τοκετού αλλά και με παθολογικές καταστάσεις που μπορεί να συμβούν στη γυναίκα και το έμβρυο τόσο κατά τη διάρκεια της κύησης όσο και κατά τη διάρκεια του τοκετού.

Επίσης η Γυναικολογία ασχολείται με την πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία των διαταραχών και των παθήσεων που είναι δυνατόν να συμβούν στη γυναίκα, από την εφηβεία και μετά.

Ο σκοπός της Μαιευτικής- Γυναικολογίας είναι να αναπτύξει στα άτομα που ασχολούνται με τα επαγγέλματα υγείας την ικανότητα:

- ✚ Να κατανοήσουν βασικά στοιχεία φυσιολογίας του γεννητικού συστήματος της γυναίκας.
- ✚ Να γνωρίζουν τη φυσιολογία της κύησης.
- ✚ Να κατανοήσουν τη φυσιολογία του τοκετού.
- ✚ Να μάθουν ποιες μεταβολές γίνονται στον οργανισμό της γυναίκας κατά την περίοδο της λοχείας.
- ✚ Να γνωρίζουν τους κινδύνους που διατρέχουν η μητέρα και το παιδί κατά τη διάρκεια της κύησης και του τοκετού.
- ✚ Να γνωρίσουν τις παθολογικές καταστάσεις που αφορούν το γεννητικό σύστημα της γυναίκας.
- ✚ Να μάθουν τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης των πιο συχνά κακοηθών νεοπλασιών των γεννητικών οργάνων και του μαστού.
- ✚ Να γνωρίσουν ποιες διαταραχές μπορεί να εμφανιστούν κατά τη διάρκεια της εφηβείας στο γεννητικό σύστημα της γυναίκας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ – ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:

Να δώσει στους μαθητές την ευκαιρία να μάθουν:

- ✚ Τα όργανα του γεννητικού συστήματος της γυναίκας.
- ✚ Το μηχανισμό του ωθητικού και του γεννητικού κύκλου της γυναίκας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Όργανα γεννητικού συστήματος της γυναίκας</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Εσωτερικά γεννητικά όργανα. ■ Εξωτερικά γεννητικά όργανα.	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τα όργανα από τα οποία αποτελείται το γεννητικό σύστημα της γυναίκας. ■ Να κατανοήσουν το μηχανισμό της φυσιολογικής λειτουργίας και το ρόλο τους στη κύηση και το τοκετό.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές εικόνες, χάρτες, πρωτόπλασμα που δείχνουν την ανατομία του γεννητικού συστήματος της γυναίκας.
<p>Ωοθήκες και γεννητικός κύκλος της γυναίκας.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Διαδικασία ωρίμανσης και παραγωγής του ωαρίου από την ωοθήκη. ■ Φάσεις που ακολουθεί ο γεννητικός κύκλος της γυναίκας.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τη διαδικασία με την οποία ωριμάζει το ωοθηλάκιο και απελευθερώνεται το ώριμο ωάριο. ■ Να μάθουν επίσης ποιές είναι οι φάσεις του γεννητικού κύκλου της γυναίκας και ποιές μεταβολές συμβαίνουν σε κάθε φάση.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές πίνακες και διαγράμματα που δείχνουν την αύξηση και μείωση των ορμονών στις διάφορες φάσεις του γεννητικού κύκλου.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ : ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΗΣΗΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:

Να δώσει στους μαθητές την ικανότητα να κατανοήσουν τι είναι οι πλακούντες και ποιος είναι ο ρόλος του στην εγκυμοσύνη.
Να μάθουν ποιες είναι οι φυσιολογικές μεταβολές στη γυναίκα κατά τη διάρκεια της κύησης και τις μεθόδους διάγνωσης και παρακολούθησης της κύησης.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Ρόλος του πλακούντα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ανάπτυξη του πλακούντα ■ Διαβατότητα του πλακούντα. ■ Μεταβολισμός ουσιών στον πλακούντα. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τι είναι ο πλακούντα και με ποιον τρόπο γίνεται η ανάπτυξη του πλακούντα. ■ Να κατανοήσουν πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος του πλακούντα για τη φυσιολογική ανάπτυξη του εμβρύου. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές εικόνες, διαφάνειες ή video σχετικά με την ανάπτυξη και τη φυσιολογία του πλακούντα.
<p>Έμβρυο</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ενδομήτρια ανάπτυξη του εμβρύου 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν τη φυσιολογική διάρκεια ανάπτυξης του εμβρύου. ■ Να μάθουν ποια είναι τα στάδια της εξέλιξης του εμβρύου ενδομήτρια καθώς και τις μεταβολές που συμβαίνουν σε κάθε στάδιο. 	

<p>Φυσιολογικές μεταβολές στην κύηση</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μήτρα-Μαστοί ■ Μεταβολισμός-Σωματικό βάρος. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τις μεταβολές που συμβαίνουν στο σώμα της γυναίκας (σωματικό βάρος, κατακράτηση υγρών κ.ά.) στα κοιλιακά τοιχώματα όσο και στις διάφορες λειτουργίες όπως ο μεταβολισμός. ■ Να γνωρίζουν τα κλινικά στοιχεία που θα βοηθήσουν στη διάγνωση της κύησης όπως εμμηνόρροια, ναυτία, εμετοί, μεταβολές μαστών. ■ Να κατανοήσουν τη σημασία της επιβεβαίωσης των κλινικών από τα εργαστηριακά ευρήματα, όπως υπέρηχοι και test κύησης. 	
--	--	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ :ΤΟΚΕΤΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:

Να κατανοήσουν οι μαθητές το μηχανισμό διεξαγωγής του τοκετού και τους παράγοντες που επιδρούν στην έναρξη του τοκετού.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Παράγοντες που επιδρούν στην έναρξη του τοκετού:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Εξωτερικές επιδράσεις ■ Μηχανικά ερεθίσματα. ■ Αυτονόητο νευρικό σύστημα. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν ότι για να αρχίσει ο τοκετός χρειάζεται να συνεργαστούν πολλοί παράγοντες. ■ Να γνωρίζουν ποιοι είναι αυτοί οι παράγοντες. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και παρουσιάζουν τις αρμοδιότητες από μία κατηγορία προσωπικού ή κάθε ομάδα.

<p>Παρακολούθηση και διεξαγωγή του τοκετού:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Πρώτο στάδιο-Περίοδος διαστολής. ■ Δεύτερο στάδιο-Περίοδος εξώθησης ■ Τρίτο στάδιο-Περίοδος υστεροτοκίας. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν σε ποια στάδια διακρίνεται ο τοκετός. ■ Να κατανοήσουν ποιες συμβαίνουν σε κάθε στάδιο από τη στιγμή της έναρξης μέχρι την έξοδο του εμβρύου από τον πυελογεννητικό σωλήνα της γυναίκας. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζεται στους μαθητές video που δείχνει τη διεξαγωγή ενός φυσιολογικού τοκετού. ■ Γίνεται συζήτηση με τους μαθητές.
--	---	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ : ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΗΣΗΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:
 Να δώσουν στους μαθητές την ευκαιρία να γνωρίσουν τις κυριότερες παθολογικές καταστάσεις που είναι δυνατόν να συμβούν κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Εξωμήτρια κύηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Θέση εξωμήτριας κύησης κατά σειρά συχνότητας. ■ Διάγνωση εξωμήτριας κύησης. ■ Αντιμετώπιση εξωμήτριας κύησης. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τι είναι η εξωμήτρια κύηση. ■ Να γνωρίζουν τις πιο συχνές θέσεις που γίνεται η εγκατάσταση του κήματος. ■ Να κατανοήσουν πόσο σημαντική είναι η έγκυρη διάγνωση και αντιμετώπιση της εξωμήτριας κύησης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές εικόνες και διαφάνειες που δείχνουν πόσο τις θέσεις εμφύτευσης του εμβρύου στην εξωμήτρια κύηση.
<p>Περιγεννητικές λοιμώξεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τοξοπλάσμωση ■ Ερυθρά ■ Έρπητας 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν σε λοιμώξεις που θεωρούνται κλασικά περιγεννητικές. ■ Να κατανοήσουν ότι οι επιδράσεις των λοιμώξεων αυτών είναι σοβαρότερες όταν συμβαίνουν στο πρώτο τρίμηνο της εγκυμοσύνης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν εμπειρίες από συγγενικά τους πρόσωπα σχετικά με τις αιτίες που προκαλούν συχνά περιγεννητικές λοιμώξεις.

<p>Σακχαρώδης διαβήτης στην κύηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Διάγνωση του διαβήτη της κύησης. ■ Η επίδραση του διαβήτη στην κύηση. ■ Η αντιμετώπιση του διαβήτη στην κύηση. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν τους τρόπους ελέγχου της γλυκόζης του αίματος κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης. ■ Να γνωρίζουν ποιες είναι οι επιδράσεις του σακχαρώδη διαβήτη στην ανάπτυξη του εμβρύου. ■ Να κατανοήσουν το νεογέννητο που προέρχεται από διαβητική μητέρα χρειάζεται ιδιαίτερη φροντίδα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Γίνεται συζήτηση με τους μαθητές για τις επιπτώσεις παθολογικών καταστάσεων της μητέρας στην εξέλιξη του εμβρύου.
<p>Υπερτασική νόσος κατά την κύηση (Εκλαμψία):</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Συμπτώματα ■ Αντιμετώπιση 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν ποια συμπτώματα χαρακτηρίζουν τη παθολογική κατάσταση που ονομάζουμε εκλαμψία. ■ Να κατανοήσουν τη σημασία της έγκυρης διάγνωσης για να προληφθεί ο κίνδυνος τόσο για τη μητέρα όσο και για το έμβρυο. 	

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΜΠΤΗ

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΚΕΤΟΥ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:

Να γνωρίζουν οι μαθητές τις συχνότερες παθολογικές καταστάσεις που μπορεί να συμβούν κατά τη διάρκεια το τοκετού.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Πρόωρος τοκετός</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Παράγοντες που μπορεί να προκαλέσουν πρόωρο τοκετό ■ Αντιμετώπιση του πρόωρου τοκετού 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν πότε ένας τοκετός χαρακτηρίζεται πρόωρος. ■ Να γνωρίζουν τους 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές εικόνες ή διαφάνειες που δείχνουν τις ανώμαλες θέσεις που μπορεί να πάρει το έμβρυο

	παράγοντες που μπορεί να προκαλέσουν πρόωρο τοκετό.	μέσα στη μητρική κοιλότητα.
Δυστοκία <ul style="list-style-type: none"> ■ Εμβρυϊκή δυστοκία (Ανώμαλες θέσεις) ■ Μητρική δυστοκία 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν ποιες είναι οι αιτίες που μπορεί να προκαλέσουν δυσκολία στην εξέλιξη του τοκετού. ■ Να κατανοήσουν τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει ένας δύσκολος τοκετός, τόσο 	
Ρήξη της μήτρας <ul style="list-style-type: none"> ■ Συμπτώματα ■ Αντιμετώπιση ■ Πρόληψη 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τις κυριότερες αιτίες που μπορεί να προκαλέσουν ρήξη της μήτρας κατά τη διάρκεια του τοκετού. ■ Να γνωρίζουν πως θα γίνει η διάγνωση και ποια είναι η θεραπευτική αντιμετώπιση. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές εικόνες ή διαφάνειες που δείχνουν ρήξη της μήτρας.
Καισαρική τομή	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν σε ποιες περιπτώσεις γίνεται καισαρική τομή. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Θα συζητήσουν περιστατικά από το περιβάλλον τους.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΚΤΗ : ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:

Να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν ποια είναι τα στοιχεία που περιλαμβάνει το γυναικολογικό ιστορικό. Επίσης, οι μαθητές να κατανοήσουν τη σημασία της γυναικολογικής εξέτασης για την έγκαιρη διάγνωση γυναικολογικών παθήσεων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
-------------------------------------	-----------------------------	-----------------------

<p>Γυναικολογικό ιστορικό</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Λήψη ιστορικού ■ Στοιχεία ιστορικού 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν ότι ένα καλό ιστορικό είναι το κλειδί κάθε διάγνωσης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και παρουσιάζουν ένα παράδειγμα γυναικολογικού ιστορικού.
<p>Γυναικολογική εξέταση</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Γυναικολογικά συμπτώματα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν ότι μια γυναικολογική εξέταση περιλαμβάνει την εκτίμηση της γενικής κατάστασης των γεννητικών οργάνων της γυναίκας, όπως και την αξιολόγηση των συμπτωμάτων τα οποία οδήγησαν τη γυναίκα στον γυναικολόγο. 	

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΒΔΟΜΗ : ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΤΗΤΕΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ ΕΝΔΟΠΥΕΛΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:
 Να γνωρίσουν οι μαθητές ποιές είναι οι κυριότερες ανωμαλίες οργάνων που μπορεί να υπάρχουν από τη γέννηση ή να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια της ζωής.

<p>ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ</p>	<p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ</p>	<p>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p>
<p>ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ</p> <p>Ανωμαλίες διάπλασης της μήτρας.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Απλασία της μήτρας. ■ Μονόκερη μήτρα. ■ Δίκερη μήτρα. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν ότι οι ανωμαλίες αυτές ανάλογα με το βαθμό που 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές εικόνες και διαφάνειες με τις κυριότερες ανωμαλίες των γεννητικών οργάνων της γυναίκας.

	<p>παρουσιάζονται προκύπτουν από το σταμάτημα της εξέλιξης της διάπλασης σε κάποιο σημείο.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν ότι η συμπτωματολογία των ανατομικών ανωμαλιών της μήτρας έχει σχέση με τη φύση της ανωμαλίας. 	
<p>Δυσπλασίες του κόλπου.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Απλασία της μήτρας. ■ Ατρησία του κόλπου. ■ Διάφραγμα του κόλπου. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν ότι οι δυσπλασίες του κόλπου συχνά ανευρίσκονται μόνες τους ή συνδέονται για ανωμαλίες της μήτρας και του ουροποιητικού συστήματος. ■ Να μάθουν ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η θεραπευτική αντιμετώπιση είναι η χειρουργική. 	
<p>ΕΠΙΚΤΗΤΕΣ</p> <p>Χαλάρωση των γεννητικών ενδοπυελικών οργάνων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία. ■ Συμπτώματα. ■ Αντιμετώπιση. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν ποιες είναι οι κυριότερες αιτίες της χαλάρωσης των ενδοπυελικών οργάνων, με ποια συμπτώματα εμφανίζεται και ποια είναι η αντιμετώπιση. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και παρουσιάζουν ένα παράδειγμα γυναικολογικού ιστορικού.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΓΛΩΗ

ΦΛΕΓΜΟΝΕΣ ΓΕΝΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:
 Να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν τις κυριότερες φλεγμονές των γεννητικών οργάνων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
------------------------------	----------------------	----------------

<p>Αιδοίτιδες</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τοπικές φλεγμονές του αιδοίου . ■ Φλεγμονές που εκτείνονται από τον κόλπο ή από άλλο σημείο του γεννητικού συστήματος. ■ Τοπικές εκδηλώσεις δερματολογικών ή γενικευμένων παθήσεων. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν ότι αν και οι φλεγμονές του αιδοίου μπορεί να οφείλονται σε διάφορους παράγοντες στις περισσότερες περιπτώσεις τα συμπτώματα είναι παρόμοια. ■ Να γνωρίσουν ποιές είναι οι εξετάσεις που θα οδηγήσουν στη σωστή διάγνωση της φλεγμονής του αιδοίου. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν εμπειρίες προσωπικές ή από το περιβάλλον τους και γίνεται συζήτηση στη τάξη.
<p>Κολπίτιδες</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Η μικροβιολογία του κόλπου και η κολπική υπερέκκριση. ■ Αντιμετώπιση. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν ποια είναι τα μικρόβια που προκαλούν συχνά λοιμώξεις στον κόλπο. ■ Να γνωρίζουν ποιες είναι οι κυριότερες επιπλοκές των λοιμώξεων του κόλπου και τέλος την αντιμετώπιση των κολπίτιδων. 	
<p>Τραχηλίτιδες</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αίτια. ■ Αντιμετώπιση. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τις πιο συχνές αιτίες που δημιουργούν τραχηλίτιδες. ■ Να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά συμπτώματα της φλεγμονής του τραχήλου και τα μέτρα αντιμετώπισης. 	
<p>Σαλπινγγίτιδες</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μικροβιολογία. ■ Θεραπεία. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν ποιές είναι οι απαραίτητες 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν εμπειρίες προσωπικές ή από το περιβάλλον τους και γίνεται συζήτηση στη

	εργαστηριακές εξετάσεις για να γίνει διάγνωση της σαλπινγίτιδας περιλαμβάνει εκτίμηση της βαρύτητας της φλεγμονής, θεραπεία με αντιβιοτικά, θεραπεία του σεξουαλικού συντρόφου.	τάξη.
--	---	-------

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑΤΗ

ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΝΕΟΠΛΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΓΕΝΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:
 Να δώσει την ευκαιρία στους μαθητές να γνωρίσουν τα καλοήθη νεοπλάσματα των γεννητικών οργάνων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Καλοήθη νεοπλάσματα <ul style="list-style-type: none"> ■ Θηλώματα. ■ Οζυτενή κονδυλώματα. 	Οι μαθητές θα πρέπει ... <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν ποιοι καλοήθεις όγκοι παρουσιάζονται συχνά στο αιδοίο. ■ Να μάθουν ποια είναι η σημασία των όγκων αυτών με ποιο τρόπο αντιμετωπίζονται. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές εικόνες και διαφάνειες που δείχνουν τα καλοήθη νεοπλάσματα των γεννητικών οργάνων.
Καλοήθη νεοπλάσματα της μήτρας <ul style="list-style-type: none"> ■ Ενδομήτριοι πολύποδες. ■ Ινομώματα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν ποιοι παράγοντες θεωρούνται υπεύθυνοι για τη δημιουργία των καλοηθών όγκων της μήτρας. ■ Να κατανοήσουν τη διάκριση ανάμεσα στους καλοήθεις και τους κακοήθεις όγκους. 	

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΚΑΤΗ

ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΝΕΟΠΛΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΓΕΝΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:
Να γνωρίζουν οι μαθητές τις πιο συχνές κακοήθειες
νεοπλασίες των γεννητικών οργάνων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Καρκίνος του τραχήλου της μήτρας <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτία ■ Διάγνωση ■ Θεραπεία	Οι μαθητές θα πρέπει ... <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τη σημασία της πρόληψης και της έγκυρης διάγνωσης για το καρκίνο του τραχήλου της μήτρας. ■ Να μάθουν τους προδιαθεσικούς παράγοντες που επισημανθεί για την ανάπτυξη του τραχηλικού καρκίνου.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Γίνεται συζήτηση με τους μαθητές για το test Παπανικολάου και τη σημασία στην διάγνωση του καρκίνου της μήτρας.
Καρκίνος ενδομήτριου <ul style="list-style-type: none"> ■ Διάγνωση ■ Στάδια ■ Θεραπεία	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν ποιες γυναίκες έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να αναπτύξουν καρκίνο του ενδομητρίου. ■ Να μάθουν σε ποια στάδια διακρίνεται ο καρκίνος του ενδομήτριου ανάλογα με την επέκταση σε γειτονικά όργανα.	

<p>Καρκίνος ωοθηκών</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ταξινόμηση των ωοθηκικών όγκων ■ Συμπτωματολογία ■ Χειρουργική θεραπεία 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν με ποιο τρόπο γίνεται η κατάταξη των όγκων της ωοθήκης ανάλογα με το σημείο που έχουν εμφανιστεί. ■ Να κατανοήσουν τη δυσκολία στη διάγνωση των όγκων της ωοθήκης επειδή αργούν να δώσουν συμπτώματα. 	
--	---	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΔΕΚΑΤΗ : ΕΦΗΒΕΙΑ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:
 Να γνωρίζουν οι μαθητές τις φυσιολογικές μεταβολές που γίνονται κατά τη διάρκεια της εφηβείας στην γυναίκα. Επίσης οι μαθητές να μάθουν ποιες διαταραχές μπορεί να συμβούν στην ανάπτυξη των αναπαραγωγικών χαρακτηριστικών της γυναίκας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Ορμονικές μεταβολές στην εφηβεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ανάπτυξη δευτερογενών χαρακτηριστικών του φύλλου ■ Εμμηνορρυσία 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν ότι οι ορμονικές μεταβολές στην εφηβεία ευθύνονται Για την εμμηνορρυσία και την πλήρη ανάπτυξη των σωματικών και αναπαραγωγικών χαρακτηριστικών της γυναίκας. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν προσωπικές τους εμπειρίες.
<p>Πρόωρη ήβη</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αίτια ■ Θεραπεία 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν ποια είναι τα αίτια που προκαλούν την πραγματική ήβη και την ψευδοπρόωρη ήβη. 	

<p>Καθυστερημένη ήβη</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Καταστάσεις στις οποίες παρατηρείται καθυστερημένη ήβη ■ Θεραπεία 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τις καταστάσεις στις οποίες παρατηρείται καθυστερημένη ήβη. ■ Να κατανοήσουν την δυσκολία που υπάρχει στη θεραπευτική αντιμετώπιση των προβλημάτων της ήβης. 	
<p>Μητρορραγία της ήβης</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Διάγνωση ■ Θεραπευτική αντιμετώπιση 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τη σημασία της έγκυρης διάγνωσης και της εκτίμησης της ποσότητας του αίματος που έχει χαθεί. ■ Να γνωρίσουν ότι η θεραπευτική αντιμετώπιση περιλαμβάνει την άμεση αντιμετώπιση και την προληπτική θεραπεία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν προσωπικές τους εμπειρίες.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΩΔΕΚΑΤΗ : ΚΛΙΜΑΚΤΗΡΙΟΣ-ΕΜΜΗΝΟΠΑΥΣΗ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:
Να γνωρίζουν οι μαθητές ποια είναι η περίοδος της γυναίκας που χαρακτηρίζεται σαν εμμηνόπαυση.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Εμμηνόπαυση</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Φυσιολογική εμμηνόπαυση ■ Τεχνητή εμμηνόπαυση 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν ποιες είναι οι μεταβολές στην έκκριση των ορμονών που οδηγούν στη διακοπή της εμμηνορρυσίας. ■ Να μάθουν ότι σε μερικές περιπτώσεις χρησιμοποιείται 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται σε διαφάνειες οι περιπτώσεις τεχνητής εμμηνόπαυσης.

	θεραπευτικά η τεχνητή εμμηνόπαυση.	
--	---------------------------------------	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ : ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΜΑΣΤΟΥ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:
Να κατανοήσουν οι μαθητές τη σημασία της έγκυρης
διάγνωσης των καρκίνων του μαστού.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Γυναίκες υψηλού κινδύνου για εμφάνιση καρκίνου του μαστού</p>	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν ποιες γυναίκες έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να παρουσιάσουν καρκίνο του μαστού. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται εικόνες και διαφάνειες που δείχνουν τη τεχνική της αυτοεξέτασης των μαστών.
<p>Διάγνωση του καρκίνου του μαστού</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Φυσική εξέταση μαστών ■ Ψηλάφηση ■ Αυτοεξέταση ■ Ακτινοδιαγνωστικές μέθοδοι 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν με ποιους τρόπους γίνεται η εξέταση των μαστών τόσο από τον γιατρό όσο και από την ίδια τη γυναίκα. ■ Να κατανοήσουν ότι η συχνή εξέταση των μαστών έχει μεγάλη σημασία . 	
<p>Θεραπεία</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις κυριότερες μορφές θεραπευτικής αντιμετώπισης του 	

	καρκίνου του μαστού.	
--	----------------------	--

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Παιδιατρική είναι η επιστήμη που ασχολείται με το παιδί από τη στιγμή της γέννησής του μέχρι το τέλος της εφηβείας.

Ο σκοπός της Παιδιατρικής είναι να εξετάσει την εξέλιξη που ακολουθεί ο ανθρώπινος οργανισμός κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής σε όλους τους τομείς.

Συγκεκριμένα επιδιώκει να αναπτύξει στα άτομα που ασχολούνται με τα επαγγέλματα υγείας την ικανότητα:

- + Να κατανοήσουν βασικά στοιχεία εμβρυολογίας.
- + Να γνωρίσουν τις φυσιολογικές λειτουργίες του νεογέννητου και του βρέφους.
- + Να γνωρίσουν το ρόλο της διατροφής στην ανάπτυξη του παιδιού.
- + Να αναγνωρίζουν τις παθολογικές καταστάσεις που αφορούν τη νεογνική και βρεφική ηλικία.
- + Να κατανοήσουν το ρόλο του οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος στη φυσιολογική εξέλιξη του παιδιού.
- + Να γνωρίσουν τα κυριότερα λοιμώδη νοσήματα της παιδικής ηλικίας.
- + Να κατανοήσουν τη σημασία της ενεργητικής ανοσοποίησης ως μέσον πρόληψης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει στους μαθητές την δυνατότητα να κατανοήσουν τη

διαδικασία της γονιμοποίησης, το σχηματισμό και την εξέλιξη του εμβρύου. Να γνωρίσουν επίσης τις φυσιολογικές λειτουργίες των συστημάτων του εμβρύου.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Σχηματισμός και εξέλιξη του εμβρύου.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Γονιμοποίηση. ■ Αύξηση του εμβρύου. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν πως γίνεται ο σχηματισμός του εμβρύου, από τη στιγμή της ένωσης του ωαρίου με το σπερματοζώαριο μέχρι την εγκατάσταση του στο τοίχωμα της μήτρας. ■ Να γνωρίσουν τα στάδια της φυσιολογικής αύξησης του εμβρύου στις βδομάδες της κύησης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται εικόνες, διαφάνειες ή video σχετικά με τη διαδικασία της γονιμοποίησης και της εξέλιξης του εμβρύου μέσα στη μητρική κοιλότητα.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΕΟΓΝΟΛΟΓΙΑΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να γνωρίσουν οι μαθητές ότι το παιδί μόλις γεννηθεί έχει την ανάγκη αφενός μεν από ειδική περίθαλψη, αφετέρου δε από έλεγχο, με όσο το δυνατόν καλύτερη εξέταση, για τη διαπίστωση ανωμαλιών που μπορεί να υπάρχουν.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Το νεογέννητο κατά τη γέννηση</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Περιποίηση του νεογέννητου. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν τη σημασία της περιποίησης του νεογέννητου και της βοήθειας ώστε να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες του περιβάλλοντος. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές να παρακολουθήσουν σε video έναν τοκετό και στη συνέχεια τη διαδικασία περιποίησης του νεογέννητου και της

<p>■ Ιστορικό.</p> <p>Αντικειμενική εξέταση</p> <p>■ Δέρμα, κεφάλι, μάτια, μύτη, στόμα.</p> <p>■ Τράχηλος, θώρακας, κοιλία, γεννητικά όργανα</p> <p>Έλεγχος της λειτουργίας των οργάνων και συστημάτων του νεογέννητου.</p> <p>■ Αναπνευστικό-Κυκλοφορικό</p> <p>■ Πεπτικό-Ουροποιητικό</p> <p>■ Νευρικό</p>	<p>■ Να γνωρίσουν τι στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνει το ιστορικό της μητέρας και να κατανοήσουν τη σημασία της όσο το δυνατόν καλύτερης εξέτασης των οργάνων και συστημάτων του νεογέννητου για την έγκαιρη διάγνωση ανωμαλιών μπορεί να υπάρχουν.</p> <p>■ Να κατανοήσουν τη σημασία της εξέτασης των οργάνων του νεογέννητου, όπως επίσης και ποια είναι τα στοιχεία τα οποία πρέπει να περιλαμβάνει η αντικειμενική εξέταση.</p> <p>■ Να μάθουν ποιες είναι οι παθολογικές καταστάσεις που μπορεί να διαπιστωθούν από την αντικειμενική εξέταση.</p> <p>■ Να γνωρίσουν ποια είναι τα στοιχεία που βοηθούν στην εκτίμηση της λειτουργίας του συστημάτων του νεογέννητου.</p>	<p>εξετάσεις του από τον παιδίατρο.</p> <p>■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες. Σε κάθε ομάδα δίνεται σε φωτοτυπία το υπόδειγμα ενός ιστορικού. Κάθε ομάδα δουλεύει ένα ιστορικό το οποίο παρουσιάζει στην τάξη.</p> <p>■ Παρουσιάζονται εικόνες ή διαφάνειες σχετικά με τα στοιχεία που ελέγχονται κατά την αντικειμενική εξέταση του νεογέννητου.</p> <p>■ Παρουσίαση σε διαφάνειες των βασικών λειτουργιών των συστημάτων του νεογέννητου.</p>
--	--	---

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ: ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να κατανοήσουν τις μεταβολές τόσο τις σωματικές όσο και τις πνευματικές οι οποίες παρουσιάζονται στο παιδί από τη γέννησή του και μετά.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Ανάπτυξη</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Κινητική ανάπτυξη. ■ Πνευματική ανάπτυξη. ■ Αισθητήρια ανάπτυξη.	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν ότι με την παρακολούθηση της ανάπτυξης του παιδιού ελέγχονται οι πνευματικές και οι κινητικές λειτουργίες και έτσι βοηθείται η πρόγνωση της ομαλής ή μη εξέλιξης του παιδιού τόσο πνευματικά όσο και κινητικά.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές διαφάνειες ή video που δείχνουν τη φυσιολογική κατάσταση του νεογέννητου, τόσο από άποψη κινητικών λειτουργιών όσο και από άποψη πνευματικής ανάπτυξης, κατά τα διάφορα στάδια ανάπτυξης..

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ: ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΒΡΕΦΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν ποια είναι τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά. Να κατανοήσουν επίσης τη σημασία του μητρικού θηλασμού και τέλος να μάθουν σε ποιες περιπτώσεις δεν επιτρέπεται η χορήγηση μητρικού γάλατος.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Φυσική διατροφή</p>		

<ul style="list-style-type: none"> ■ Έναρξη διατροφής. ■ Σύσταση και διαφορές γυναικείου και νωπού γάλατος αγελάδας. ■ Πλεονεκτήματα φυσικής διατροφής. <p>Αντενδείξεις για φυσική διατροφή</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Από τη μητέρα. ■ Από το νεογέννητο. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν ότι η σωστή ρύθμιση της διατροφής και της διατροφής του βρέφους κατά τους πρώτους μήνες της ζωής αποτελεί βασικό παράγοντα για την κανονική αύξηση του βρέφους ενώ σοβαρές παρεκκλίσεις το κανονικό μπορεί να επηρεάσουν όχι μόνο την αύξηση αλλά και την υγεία του γενικά. <p>Οι μαθητές θα πρέπει ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν επιτρέπεται η χορήγηση του μητρικού γάλατος. ■ Να κατανοήσουν ότι οι αντενδείξεις δεν αφορούν την καταλληλότητα του μητρικού γάλατος αλλά άλλοι παράγοντες οι οποίοι αναφέρονται στην μητέρα και σπανιότερα στο νεογέννητο επιβάλλουν την απαγόρευση του μητρικού θηλασμού. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν τις προσωπικές τους εμπειρίες, τι ξέρουν από τους γονείς τους σχετικά με την αξία του μητρικού θηλασμού. ■ Παρουσιάζονται σε διαφάνειες οι περιπτώσεις από τη μητέρα και από το νεογέννητο κατά τις οποίες δεν επιτρέπεται ο μητρικός θηλασμός.
--	--	---

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΜΠΤΗ: ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να κατανοήσουν ότι η υγεία και η συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού επηρεάζονται σε σημαντικό βαθμό από τις συνθήκες

που επικρατούν στην οικογένεια και γενικότερα στο περιβάλλον του. Να γνωρίσουν επίσης τα συχνότερα προβλήματα που παρουσιάζονται σε παιδιά που ζουν σε ανασφαλές και μερικές φορές απειλητικό περιβάλλον.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Προβλήματα μάθησης</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Δυσλεξία ■ Αδέξιο παιδί ■ Διαταραχές ανάπτυξης της ομιλίας. <p>Διαταραχές συμπεριφοράς.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Διαταραχές ύπνου. ■ Προβλήματα στο φαγητό.. <p>Ειδικά προβλήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ψυχογενής ανορεξία ■ Νυχτερινή ενούρηση. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τις συχνότερες ουσίες που προκαλούν προβλήματα μάθησης καθώς και τα χαρακτηριστικά των παιδιών με προβλήματα όπως η αδεξιότητα, η δυσκολία στη γραφή την ανάγνωση και την ομιλία. ■ Να κατανοήσουν τις βασικές αιτίες οι οποίες οδηγούν συχνά τα παιδιά σε προβλήματα συμπεριφοράς. ■ Να γνωρίσουν ότι η ανάπτυξη της φυσιολογικής προσωπικότητας και συμπεριφοράς του παιδιού προϋποθέτει την ύπαρξη σταθερότητας οι οποία οδηγεί σε συναισθηματική ασφάλεια. ■ Να κατανοήσουν ότι η αιτία των προβλημάτων αυτών είναι πολλαπλή. ■ Να γνωρίσουν ότι σημαντική βοήθεια στην αντιμετώπιση των παιδιών με ειδικά προβλήματα προσφέρει 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές αναφέρουν παραδείγματα από το κοινωνικό τους περιβάλλον και εντοπίζονται οι αιτίες που δημιουργούν αυτά τα προβλήματα. ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και αναφέρουν προβλήματα συμπεριφοράς όπως επίσης και πιθανές λύσεις. ■ Με παραδείγματα από τους μαθητές εντοπίζονται οι δυσκολίες για την επίλυση των προβλημάτων που η παρέμβαση από ειδικό βοηθάει στην επίλυσή τους.

	η παρέμβαση του ψυχολόγου.	
--	-------------------------------	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΚΤΗ: ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να κατανοήσουν τη σημασία της ενεργητικής ανοσοποίησης για την πρόληψη των ασθενών. Επίσης οι μαθητές να γνωρίσουν τα είδη των βασικών εμβολίων καθώς και τις ηλικίες που πρέπει να γίνονται.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Γενικές αρχές</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ανεπιθύμητες ενέργειες εμβολιασμών. ■ Αντενδείξεις εμβολιασμών. <p>Χρονοδιάγραμμα εμβολιασμών</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τριπλό (DTP), διπλό (DT), πολιομελύτιδα ■ Ιλαράς, ερυθράς, παρωτίτιδας. ■ Αντιφυματικό (BCG) ■ Ηπατίτιδας. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν πριν, κατά και μετά τον εμβολιασμό. ■ Να γνωρίσουν σε ποιες περιπτώσεις αντενδεικνύεται ο εμβολιασμός και ποιες είναι οι κυριότερες ανεπιθύμητες ενέργειες από τους εμβολιασμούς. ■ Να γνωρίσουν ποια είναι τα είδη των εμβολίων, από ποιες ασθένειες προφυλλάσσουν, καθώς επίσης και σε ποια ηλικία πρέπει να γίνουν. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές καταγράφουν προσωπικές τους εμπειρίες και γίνεται συζήτηση στην τάξη. ■ Οι μαθητές φέρνουν στο σχολείο το ατομικό βιβλιário υγείας και διακρίνουν τα εμβόλια που έχουν περιγραφεί στο μάθημα.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΒΔΟΜΗ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να κατανοήσουν τον

τρόπο μεταβίβασης των κληρονομικών νοσημάτων. Επίσης οι μαθητές να γνωρίσουν τις πιο συχνές χρωμοσωματικές ανωμαλίες.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Χρωμοσωματικές διαταραχές</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τι είναι τα χρωματοσώματα και ποιος ο ρόλος τους. <p>Σύνδρομο Turner</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία ■ Κλινικές εκδηλώσεις. <p>Σύνδρομο Klinefelter</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία ■ Κλινικές εκδηλώσεις. <p>Τρισωμία 21 ή σύνδρομο Down</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία ■ Κλινικές εκδηλώσεις ■ Αντιμετώπιση <p>Προγεννητική διάγνωση γενετικών διαταραχών</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ενδείξεις προγεννητικής διάγνωσης ■ Εξετάσεις προγεννητικού ελέγχου ■ Ενδείξεις προγεννητικής διάγνωσης ■ Εξετάσεις που απαιτούνται για τον έλεγχο των γεννητικών 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τι είναι τα χρωματοσώματα και ποιο ρόλο παίζουν στη μεταβίβαση του γεννητικού υλικού και την κληρονομικότητα. ■ Να είναι σε θέση να αναφέρουν τις συχνότερες χρωμοσωματικές διαταραχές. ■ Να μάθουν που οφείλεται το σύνδρομο Down, ποιες είναι οι κλινικές εκδηλώσεις και ποια είναι τα προληπτικά μέτρα. ■ Να γνωρίζουν σε ποιες περιπτώσεις χρειάζεται να γίνει προγεννητικός χρωμοσωματικός έλεγχος. ■ Να κατανοήσουν ότι ο σκοπός της 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές εικόνες και διαφάνειες με τις συχνότερες χρωμοσωματικές ανωμαλίες. ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές διαφάνειες με τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τον προγεννητικό έλεγχο.

διαταραχών.	προγεννητικής διάγνωσης είναι να εξασφαλίση τη γέννηση ενός φυσιολογικού παιδιού.	
-------------	---	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΟΓΔΟΟΗ: ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΝΕΟΓΕΝΝΗΤΟΥ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν τις συχνότερες παθολογικές καταστάσεις κατά τη διάρκεια της νεογνικής περιόδου καθώς και τις αιτίες που τις προκαλούν.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Αιμολυτική νόσος από ασυμβατότητα Rh.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Μηχανισμός ευαισθητοποίησης. ■ Αντιμετώπιση. <p>Η αιμολυτική νόσος από έλλειψη του ενζύμου G6PD</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία ■ Αντιμετώπιση- Πρόληψη <p>Συνέπειες από το νεογνικό ίκτερο.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Πυρηνικός ίκτερος. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τι είναι ο ίκτερος και τις κυριότερες αιτίες του νεογνικού ίκτερου. ■ Να κατανοήσουν το μηχανισμό με τον οποίο δημιουργείται ο ίκτερος από την ασυμβατότητα RH μεταξύ της μητέρας και του παιδιού. ■ Να μάθουν τι είναι το ένζυμο G6PD σε ποιες περιπτώσεις δημιουργείται αιμόλυση και τέλος ποια είναι τα μέτρα πρόληψης. ■ Να μάθουν τι είναι ο πυρηνικός ίκτερος, σε ποιες περιπτώσεις παρουσιάζεται και με ποια μέτρα αντιμετωπίζεται. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται σε διαφάνειες οι αιτίες που μπορεί να δημιουργήσουν νεογνικό ίκτερο και γίνεται συζήτηση με τους μαθητές.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΝΑΤΗ: ΛΟΙΜΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν τα κυριότερα λοιμώδη νοσήματα της παιδικής ηλικίας, την αιτιολογία τους, τον τρόπο μετάδοσής τους, τα συμπτώματα με τα οποία εμφανίζονται και τους τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισης.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Λοιμώδη νοσήματα οφειλόμενα σε ιούς.</p> <p>Ιλαρά</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση, πρόληψη. <p>Ερυθρά</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση, πρόληψη. <p>Παρωτίτιδα</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση, πρόληψη. <p>Ανεμοβλογιά</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση, πρόληψη. <p>Λοιμώδης μονοπυρήνωση</p>	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν πως μεταδίδεται η ιλαρά, με ποια συμπτώματα εμφανίζεται και προληπτικά μέτρα εφαρμόζονται. ■ Να κατανοήσουν τη σημασία που έχει η ερυθρά, όταν νοσήσει από αυτή η έγκυος κατά το πρώτο τρίμηνο της εγκυμοσύνης. ■ Να μάθουν τους τρόπους μετάδοσης της παρωτίτιδας, τα συμπτώματα με τα οποία παρουσιάζεται καθώς επίσης τις επιπλοκές που μπορεί να δημιουργήσει όταν προσβάλλει τα μεγαλύτερα παιδιά. ■ Να μάθουν τα χαρακτηριστικά συμπτώματα με τα οποία εμφανίζεται η ανεμοβλογιά και ποια είναι τα μέτρα 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές διαφάνειες με τα κυριότερα λοιμώδη νοσήματα που παρουσιάζονται στην παιδική ηλικία. Οι μαθητές καταγράφουν προσωπικές τους εμπειρίες.

<ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Διάγνωση. <p>Πολιομυελίτιδα</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση, πρόληψη. <p>Μηνιγγίτιδα</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση, πρόληψη. <p>Ιογενείς ηπατίτιδες (Α-Β)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση, πρόληψη. <p>Νοσήματα που οφείλονται σε μικρόβια.</p> <p>Κοκκύτης</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση, πρόληψη. <p>Τέτανος</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία, τρόπος μετάδοσης. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση, πρόληψη. 	<p>αντιμετώπισής.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν ποιες είναι οι κλινικές εκδηλώσεις στη λοιμώδη μονοπυρήνωση και ποιες εργαστηριακές εξετάσεις απαιτούνται για να γίνει η διάγνωση. ■ Να μάθουν τους τρόπους μετάδοσης της πολιομυελίτιδας, τα συμπτώματα με τα οποία εμφανίζεται, καθώς και τα μέτρα τα οποία εφαρμόζονται για την πρόληψη των επιπλοκών. ■ Να μάθουν τα συμπτώματα με τα οποία εμφανίζεται η μηνιγγίτιδα, και τα μέτρα που εφαρμόζονται για την άμεση αντιμετώπιση της νόσου. ■ Να είναι σε θέση να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ της λοιμώδους ηπατίτιδας Β. ■ Να μάθουν ποια είναι τα προληπτικά μέτρα και για τις δύο μορφές ηπατίτιδας. ■ Να μάθουν ποια είναι η αιτιολογία του κοκκύτη, τα συμπτώματα με τα οποία εκδηλώνεται, καθώς και τη σημασία που έχει η βαρύτητα της νόσου ιδιαίτερα για τα βρέφη. ■ Να γνωρίσουν τον τρόπο που μεταδίδεται ο 	
---	--	--

	<p>τέτανος, τα συμπτώματα με τα οποία εμφανίζεται, καθώς και τη σημασία των προληπτικών μέτρων για να περιοριστεί ο κίνδυνος μόλυνσης.</p>	
--	--	--

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΚΑΤΗ : ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν τα πιο συνηθισμένα νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος, τις αιτίες που προκαλούν καθώς και τα μέτρα αντιμετώπισής τους.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Φαρυγγοαμυγδαλίτιδα</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία. ■ Κλινική εικόνα. ■ Θεραπεία. <p>Ωτίτιδα</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία. ■ Κλινική εικόνα. ■ Θεραπεία. <p>Λαρυγγίτιδα</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία. ■ Κλινική εικόνα. ■ Θεραπεία. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν ποιες είναι οι συχνότερες αιτίες που προκαλούν φαρυγγοαμυγδαλίτιδα, με ποια συμπτώματα εμφανίζεται και ποια είναι τα μέτρα αντιμετώπισης. ■ Να γνωρίσουν τα κυριότερα αίτια που προκαλούν ωτίτιδα στα παιδιά, όπως επίσης και τη σημασία της αποτελεσματικής αντιμετώπισης.. ■ Να κατανοήσουν ότι η λαρυγγίτιδα είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη για τα μικρά παιδιά γιατί υπάρχει περίπτωση απόφραξης του λάρυγγα 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Παρουσιάζονται στους μαθητές διαφάνειες με τα κυριότερα νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος. ■ Γίνεται συζήτηση στη τάξη και καταγράφονται οι προσωπικές εμπειρίες των μαθητών.

<p>Βρογχίτιδα</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία. ■ Κλινική εικόνα. ■ Θεραπεία. <p>Πνευμονία</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αιτιολογία. ■ Κλινική εικόνα. ■ Θεραπεία. 	<p>και επομένως χρειάζεται άμεση αντιμετώπιση.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τις αιτίες που μπορεί να προκαλέσουν βρογχίτιδα. ■ Να κατανοήσουν τη σημασία της νόσου όταν εμφανίζεται σε αλλεργικά βρέφη. <ul style="list-style-type: none"> ■ Να μάθουν τα συμπτώματα της πνευμονίας, τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της καθώς και τις επιπλοκές που μπορεί να δημιουργήσει. 	
--	---	--

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

Α. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η αίτηση των γνώσεων και των εμπειριών των χειρουργών αλλά και η ανάγκη για την διαιώνιση τους οδήγησε στην διδασχί της

Χειρουργι-κής σε μαθητές και φοιτητές.

Σκοπός της χειρουργικής είναι η μετάδοση των γνώσεων των χειρουργικών παθήσεων στους μαθητές με προοπτική την καλύτερη περίθαλψη του χειρουργικού ασθενή.

Ειδικότερα σκοπεύει να καταστήσει τους μαθητές γνώστες των χειρουργικών παθήσεων, συνεργάσιμους, ενεργητικούς και υπεύθυνους για την καλύτερη φροντίδα του χειρουργικού ασθενή, την πρόληψη και αποθεραπεία του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ : ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει στους μαθητές την ευκαιρία να γνωρίσουν τα πιθανά προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει ένας ασθενής με χειρουργική πάθηση, την πιθανή εξέλιξή τους, και τον τρόπο που μπορούμε να τα αντιμετωπίσουμε ή να τα προλάβουμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ : Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ιστορική αναδρομή και εξέλιξη της Χειρουργικής (σύντομη). ■ Η Χειρουργική ως τέχνη και επιστήμη. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ κατανοήσουν την πολυπλοκότητα της Χειρουργικής. ■ γνωρίσουν επίσης τους παράγοντες που συνέβαλαν στην σημερινή μορφοποίησή της. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και αναζητούν γραπτά και φωτογραφικά στοιχεία της πορείας της Χειρουργικής. ■ Μια ομάδα αναλαμβάνει να ετοιμάσει το υλικό αυτό για έκθεση στην τάξη, όπου και θα παραμείνει για να την κοσμεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ : Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΕΓΧΕΙΡΗΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ψυχολογικές αντιδράσεις παιδιών - ενηλίκων. ■ Αντιμετώπιση. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ γνωρίζουν ποιες είναι οι αντιδράσεις του παιδιού και του ενήλικα απέναντι στην εγχείρηση. ■ κατανοήσουν ότι οι στόχοι της αντιμετώπισης είναι να κατασταλούν οι αντιδράσεις και να δημιουργηθεί θετικό κλίμα προεγχειρητικά για καλή μετεγχειρητική πορεία. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε 2 ομάδες και σκιαγραφούν την διαφορετική συμπεριφορά 2 ασθενών (παιδιού - ενηλίκου) πριν την επέμβαση. ■ Η κάθε εργασία παρουσιάζεται ξεχωριστά στην τάξη σαν θεατρικό παιχνίδι (Role playing). ■ Η καταγραφή προσωπικών αισθημάτων και συμπεριφοράς κατά την εμπειρία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ : ΦΛΕΓΜΟΝΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

<ul style="list-style-type: none"> ■ Γενικά : οξεία - χρόνια φλεγμονή. ■ Τοπικά και γενικά. ■ Εξέλιξη της φλεγμονής. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ γνωρίζουν την φυσιολογία της φλεγμονής. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να ζωγραφίσουν οι μαθητές μία τοπική φλεγμονή.
---	---	--

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ : ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Γενικά. ■ Παράγοντες που ελαττώνουν την αντίσταση του οργανισμού. ■ Πηγές μόλυνσης. ■ Αίτια των χειρουργικών λοιμώξεων. ■ Εντοπισμένες χειρουργικές λοιμώξεις (τραύμα - απόστημα). ■ Σηψαιμία. ■ Έλεγχος και πρόληψη. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ κατανοήσουν τι είναι οι χειρουργικές λοιμώξεις, από που προέρχονται, πως προλαμβάνονται. ■ κατανοήσουν την αξία και να μάθουν τον τρόπο προφύλαξης από τις ειδικές χειρουργικές λοιμώξεις. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να καταγραφούν τα δώρα που είναι ακίνδυνα για τον χειρουργικό ασθενή στο νοσοκομείο. ■ Να αναζητήσουν οι μαθητές μέσα από την τέχνη στοιχεία ειδικών χειρουργικών λοιμώξεων (τραύματος και αποστήματος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ : ΚΑΚΩΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Θλάσεις. ■ Τραύματα. ■ Επούλωση. ■ Επιπλοκές τραύματος. ■ Σύγκλιση τραύματος. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για τις θλάσεις και τα τραύματα. ■ γνωρίσουν τις διαδικασίες της επούλωσης (φάσεις) τους τύπους αλλά και τους παράγοντες που την επηρεάζουν. ■ γνωρίσουν τους τρόπους σύγκλισης των χειρουργικών τραυμάτων 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ενδείκνυται να παρουσιάζεται ομοίωμα τραύματος. ■ Επίσης δύναται να παρουσιασθούν τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την σύγκλιση των Χειρουργικών τραυμάτων (ράμματα - clips -εργαλεία κ.τ.λ.) σε διαφάνειες, slides ή τα ίδια τα αντικείμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ : ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ορισμός. ■ Τύποι αιμορραγιών. ■ Κλινική εικόνα. ■ Αντιμετώπιση αιμορραγιών. ■ Ανεπιθύμητες αντιδράσεις από μετάγγιση. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ αποκτήσουν γνώσεις για τις θλάσεις και τα τραύματα. ■ γνωρίσουν τις διαδικασίες της επούλωσης (φάσεις) τους τύπους αλλά και τους παράγοντες που την επηρεάζουν. ■ γνωρίσουν τους τρόπους σύγκλεισης των χειρουργικών τραυμάτων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ενδείκνυται να παρουσιάζεται ομοίωμα τραύματος. ■ Επίσης δύναται να παρουσιαστούν τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την σύγκλιση των Χειρουργικών τραυμάτων (ράμματα - clips -εργαλεία κ.τ.λ.) σε διαφάνειες, slides ή τα ίδια τα αντικείμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ : ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Τύποι. ■ Κλινική εικόνα. ■ Θεραπεία. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ μάθουν τι είναι shock, τους τύπους, τα συμπτώματα αλλά και την θεραπεία του shock. ■ κατανοήσουν την διαφορά του όρου shock μεταξύ της καθομιλουμένης και της ιατρικής πρακτικής. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ : ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Νερό. ■ Διαταραχές του νερού. ■ Ηλεκτρολύτες. ■ Διαταραχές ηλεκτρολυτών. ■ Διαλύματα υγρών και ηλεκτρολυτών. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ κατανοήσουν τον ρόλο του νερού και των ηλεκτρολυτών στο σώμα μας και να γνωρίσουν τις συνέπειες των διαταραχών τους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ : ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ - ΚΡΥΟΠΑΓΗΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ταξινόμηση εγκαυμάτων. ■ Κλινική εικόνα. ■ Επιπλοκές. ■ Θεραπεία - πρόληψη. ■ Κρυοπαγήματα. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ μάθουν τις αιτίες των εγκαυμάτων, την σοβαρότητά τους, την εξέλιξή τους, την θεραπεία και την πρόληψή τους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας. ■ Οι μαθητές να ζωγραφίσουν εγκαύματα 1^{ου}, 2^{ου} και 3^{ου} βαθμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ : ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ■ Προεγχειρητική αγωγή. ■ Μετεγχειρητική αγωγή. ■ Μετεγχειρητικές αγωγές καρκινοπαθούς. 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ γνωρίσουν ποιες ενέργειες περιλαμβάνονται στη προεγχειρητική αγωγή, τι περιλαμβάνει η μετεγχειρητική αγωγή και τι επιπλοκές δυνατόν να εμφανισθούν μετεγχειρητικά. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Δίδονται στους μαθητές σημεία Χειρουργικών επεμβάσεων και ζητείται η εύρεση των θέσεων του χειρουργικού ασθενούς πάνω στο κρεβάτι.

B. ΤΕΧΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το χειρουργείο για τον χειρουργικό ασθενή είναι το κέντρο προς το οποίο κατευθύνονται όλες οι προεγχειρητικές ενέργειες έρευνα και προετοιμασίας και από το οποίο πηγάζουν όλες οι μετεγχειρητικές φροντίδες για την θεραπεία και αποκατάσταση της υγείας του.

Ο τρόπος που θα λειτουργήσει ο νοσηλευτής χειρουργείου συμβάλει τα μέγιστα στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων των μετεγχειρητικών προβλημάτων του χειρουργικού ασθενή.

Η νοσηλευτική του Χειρουργείου απαιτεί από το προσωπικό του Χειρουργείου ακριβείς γνώσεις τεχνικής και δεξιοτεχνίας στην εκτέλεση της εργασίας αλλά και ικανότητες προσαρμογής, συνέπεια και συνεχώς βελτιωμένων τεχνολογικών εξελίξεων που εισάγουν νέες ιδέες, νέες θεωρίες και νέα υλικά.

Συνεπώς σκοπός της Τεχνικής Χειρουργείου είναι:

Να παρέχει στον μαθητή γνώσεις για τους ρόλους και τις υπευθυνότητες του νοσηλευτή Χειρουργείου να του καταστήσει σαφή την αναγκαιότητα τήρησης των λεπτομερειών στην φροντίδα υγείας στο χειρουργείο.

Κυρίως όμως, σκοπός της είναι να του διδάξει τις βασικές αρχές της «άσηπτης τεχνικής» γνώση βασική, απαραίτητη και επιτακτική για την ολόκληρη τη νοσηλευτική σταδιοδρομία του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ :

ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ-ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ- ΥΛΙΚΑ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:

Να κατανοήσει ο μαθητής την ανάγκη λήψης μέτρων και περιορισμών, στα οποία πρέπει να πειθαρχήσει, και να τον εξοικειώσει με τα βασικά μηχανήματα και εργαλεία που θα συναντήσουν στο χώρο του Χειρουργείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ : Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Φυσικό περιβάλλον: <ul style="list-style-type: none"> ■ Τοποθεσία ■ Χώροι ■ Κυκλοφορία ■ Υλικά οικοδομής	Οι μαθητές θα πρέπει να ... <ul style="list-style-type: none"> ■ Την τοποθεσία, τους χώρους του χειρουργείου και τα υλικά κατασκευής του ■ Να κατανοήσουν τους κανόνες και τον τρόπο κυκλοφορίας στο Χειρουργείο.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας. ■ Ομάδες εργασίας. ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και παρουσιάζουν τις ζώνες καθαριότητας με τους χώρους που περιλαμβάνει η κάθε ζώνη.
■ Αερισμός Χειρουργείου	■ Να κατανοήσουν την συμβολή του αερισμού στη μόλυνση του τραύματος και να γνωρίσουν ενδεικνύμενα συστήματα αερισμού για τους χώρους του Χειρουργείου.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας. ■ Να ζωγραφίσουν οι μαθητές την ροή του αέρα σε τρεις αίθουσες Χειρουργείου με διαφορετικό σύστημα αερισμού.
■ Φωτισμός χειρουργείου	■ Να γνωρίσουν τα είδη φωτισμού που χρησιμοποιούνται στο χειρουργείο.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνίσταται η χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Βασικός εξοπλισμός του χειρουργείου:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Χειρουργικό τραπέζι ■ Μηχανικός αναρροφητήρας 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει να ...</i></p> <p>Γνωρίζουν τα βασικά και απαραίτητα μέρη του εξοπλισμού μιας χειρουργικής αίθουσας, δηλαδή να γνωρίζουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Την λειτουργία και τα είδη χειρουργικών τραπεζίων ■ Τα μέρη, την χρησιμότητα και τον τρόπο λειτουργίας του μηχανικού αναρροφητήρα, καθώς και τον τρόπο συντήρησής του. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας. ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες για να παρουσιάσουν τα μέρη, την χρήση και τους κανόνες λειτουργίας και συντήρησης του μηχανικού αναρροφητήρα.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Χειρουργική διαθερμία 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Τα μέρη, την χρησιμότητα και τον τρόπο λειτουργίας της Χειρουργικής διαθερμίας, καθώς και τις προφυλάξεις που πρέπει να παίρνονται. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να ζωγραφίσουν οι μαθητές τις ενδεικνυόμενες θέσεις της πλάκας γείωσης έχοντας σαν δεδομένα ποικίλες θέσεις χειρουργικών επεμβάσεων.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Μηχανήματα αναισθησίας ■ Αναπνευστήρες 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Τα μέρη και τον τρόπο λειτουργίας του μηχανήματος της αναισθησίας. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Μηχανήματα διάσωσης: Καρδιακός μηνύτορας Καρδιακός απινιδωτής Καρδιακός βηματοδότης 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Τα μέρη και τον τρόπο λειτουργίας των μηχανημάτων διάσωσης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας. ■ Να ζωγραφίζουν οι μαθητές τις θέσεις των Paddles απινιδισμού πάνω σε σκίτσο ανθρώπινου σώματος.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Έπιπλα ■ Τροχοφόρα ■ Ιματισμός χειρουργείου 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Τα έπιπλα, τα τροχοφόρα και τον ιματισμό καθώς και την ποιότητα, το χρώμα και το υλικό κατασκευής τους. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να ζωγραφίζουν τις στολές του προσωπικού των χειρουργείων. ■ Συνιστάται η χρήση εποπτικών μέσων.

<ul style="list-style-type: none"> ■ Χειρουργικά εργαλεία 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Την ποιότητα κατασκευής, τις βασικές χρήσεις και τις κατηγορίες των χειρουργικών εργαλείων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Δίδεται στους μαθητές εικονογραφημένος κατάλογος Χειρουργικών εργαλείων και ζητείται να τα κατατάξουν στην αντίστοιχη κατηγορία.
<p>Ειδικό υγειονομικό και υλικό:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Γάζες, επίδεσμοι ■ Χειρουργικά ράμματα 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Την σημασία της ποιότητας υγειονομικού υλικού, τις κατηγορίες των χειρουργικών ραμμάτων, τον τρόπο και τον χρόνο απορρόφησης τους από τον ανθρώπινο οργανισμό. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνίσταται η χρήση εποπτικού υλικού. ■ Δίδεται στους μαθητές κατάλογος χειρουργικών ραμμάτων και ζητείται η κατάταξη τους στην αντίστοιχη κατηγορία.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Χειρουργικές βελόνες ■ Καθετήρες κοινής και ειδικής χρήσης ■ Χειρουργικές προθέσεις 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά των χειρουργικών βελονών, τα είδη των καθετήρων και τις προθέσεις που χρησιμοποιούνται κατά ειδικότητα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνίσταται η χρήση εποπτικού υλικού. ■ Δίδονται δύο στήλες με βελόνες με διαφορετικές μύτες η μία και με ποικιλία ιστών η άλλη στήλη. ■ Ζητείται από τους μαθητές να αντιστοιχήσουν την βελόνα με την συγκεκριμένη μύτη, με τον κατάλληλο ιστό.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:

Να περιγράψει το οργανωτικό πλαίσιο του προσωπικού του Χειρουργείου, την ανάγκη εκπαίδευσης των μαθητών αλλά και τους κανονισμούς και την αναγκαία συμπεριφορά του προσωπικού και των μαθητών στο χώρο του Χειρουργείου.

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Προσωπικό:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Κατηγορίες και αρμοδιότητες του προσωπικού	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν τις κατηγορίες του προσωπικού που εργάζεται στο χειρουργείο και τις αρμοδιότητές του.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και παρουσιάζουν τις αρμοδιότητες από μία κατηγορία προσωπικού ή κάθε ομάδα.
<p>Η νοσηλευτική στο χειρουργείο:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Καθήκοντα νοσηλευτικού προσωπικού χειρουργείου - Αναισθησίας	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα παροχής φροντίδας στον άρρωστο και στις τρεις φάσεις της περιεγχειρητικής νοσηλευτικής φροντίδας. Επιπλέον να γνωρίζουν τα καθήκοντα του νοσηλευτικού προσωπικού μέσα από τους ρόλους του στο χειρουργείο.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και παρουσιάζουν κάθε μία τα καθήκοντα του νοσηλευτή μέσα από τους δύο κυριότερους ρόλους του: α) Το ρόλο της νοσηλεύτριας κυκλοφορίας β) Το ρόλο της εργαλειοδότριας.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ο μαθητής της νοσηλευτικής στο χειρουργείο	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να εφαρμόσει στην πράξη την θεωρία του χειρουργείου, να παρατήρηση, την εφαρμογή της άσηπτης τεχνικής. ■ Επιπλέον να είναι σε θέση να επιλέξει αργότερα την ειδικότητα της νοσηλευτικής χειρουργείου.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να παρουσιάσουν εργασία για το πώς φαντάζονται την πρώτη τους επίσκεψη στο χειρουργείο σαν μαθητές-τριες.

<p>Οργάνωση προσωπικού χειρουργείου:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Εσωτερικός κανονισμός χειρουργείου 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν την διοικητική νοσηλευτική στελέχωση του χειρουργείου και να εμπεδώσουν τον εσωτερικό κανονισμό του χειρουργείου. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνίσταται χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ηθικά ζητήματα στο χειρουργείο ■ Ευθύνες στο χειρουργείο 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίζουν τα ηθικά διλήματα που αντιμετωπίζει ο νοσηλευτής στο χειρουργείο και τα σημεία που πιθανόν να προκύψουν ευθύνες από την άσκηση των καθηκόντων του. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να καταγράψουν καταστάσεις που θα προκαλούν ηθικά διλήματα στο νοσηλευτή χειρουργείου ή θα προκύπτουν νομικές ευθύνες στον νοσηλευτή.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ : ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΣΤΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι:

Να γνωρίσουν οι μαθητές το ρόλο των νοσηλευτών στο χειρουργείο, να μάθουν την σημασία της σωστής προεγχειρητικής προετοιμασίας του αρρώστου και κυρίως να ενστερνιστούν τις αρχές της άσηπτης τεχνικής σαν την βασική, απαραίτητη και επιτακτική γνώση για ολόκληρη την νοσηλευτική σταδιοδρομία κάθε μαθητή.

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Προεγχειρητική φάση:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Προετοιμασία του αρρώστου ■ Μεταφορά του αρρώστου στο χειρουργείο ■ Υποδοχή του αρρώστου στο χειρουργείο ■ Προετοιμασία 	<p><i>Οι μαθητές θα πρέπει ...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Να κατανοήσουν την προεγχειρητική προετοιμασία του αρρώστου και τον τρόπο μεταφοράς του στο χειρουργείο. ■ Να εμπεδώσουν τα σημεία προσοχής κατά την παραλαβή του ασθενούς και να 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Role playing: Ένας μαθητής παριστάνει τον προεγχειρητικό ασθενή που καταφθάνει στο χειρουργείο με φορείο. Ο δεύτερος μαθητής παριστάνει τον νοσηλευτή υποδοχής (παραλαβής) (συνομιλία – έλεγχος-προεγχειρητικού δελτίου).

	γνωρίσουν την προετοιμασία που απαιτείται για την αναισθησία.	
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Χειρουργικές θέσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνίσταται χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Καθήκοντα και ευθύνες της νοσηλεύτριας κυκλοφορίας 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Να γνωρίσουν τα καθήκοντα και τις ευθύνες της εργαλειοδότριας σε όλες τις φάσεις της επέμβασης. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνίσταται χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας. ■ Επαναλαμβάνεται η παραπάνω άσκηση με διαφορετικό έντυπο καταγραφής Νοσηλευτικής φροντίδας.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

ΤΑΞΗ Α΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1Θ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να μπορέσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες να γνωρίσουν κάποια βασικά πράγματα τα οποία θα πρέπει να προσφέρουν σε έναν άνθρωπο που έχει τραυματιστεί ή έχει πάθει κάποιο ατύχημα ώσπου να του δοθεί μια Ιατρική ή Νοσοκομειακή φροντίδα. Επειδή το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί πολλές φορές είναι μεγάλο η γνώση των πρώτων βοηθειών μπορεί να σώσει και την ζωή κάποιου συνανθρώπου μας. Θα γνωρίσουν τον τρόπο που πρέπει να δράσουν, με ταχύτητα και υπευθυ-νότητα, και χωρίς τον κίνδυνο να κάνουν κάποιο μεγαλύτερο κακό στον τραυματία. Θα κατανοήσουν ότι δεν θα πρέπει ποτέ να επεμβαίνουν για βοήθεια κάποιου τραυματία εάν πρώτα δεν έχουν κάνει τη σωστή διάγνωση, δηλαδή δεν έχουν καταλάβει τι πρόβλημα έχει πάθει ο τραυματίας .

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ : ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΕ ΟΞΥ ΚΑΡΔΙΑΚΟ ΝΟΣΗΜΑ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν τον τρόπο που πρέπει να αντιδράσουν σε περίπτωση, που έχουμε κάποιο οξύ καρδιακό νόσημα. Θα κατανοήσουν ποια είναι τα συμπτώματα και οι αντιδράσεις ενός ατόμου που παθαίνει στηθάγχη, οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου και συμφορητική καρδι-ακή ανεπάρκεια και στη συνέχεια τι πρέπει να αποφύγουν για να μην δημιουργήσουν μεγαλύτερο κίνδυνο στη ζωή του πάσχοντα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p style="text-align: center;">ΣΤΗΘΑΓΧΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> Τι είναι η στηθάγχη. Συμπτώματα Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών. <p style="text-align: center;">ΟΞΥ ΕΜΦΡΑΓΜΑ ΤΟΥ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ</p> <ul style="list-style-type: none"> Τι είναι το οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου. Συμπτώματα του οξέως εμφράγματος του μυοκαρδίου. Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών. <p style="text-align: center;">ΣΥΜΦΟΡΗΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> Τι είναι η συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια. Συμπτώματα. Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών σε περίπτωση συμφορητικής καρδιακής ανεπάρκειας. 	<p style="text-align: center;">Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> Πότε πραγματικά ένα άτομο πάσχει από στηθάγχη και πρέπει να επέμβουν. Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα. Τι οδηγίες θα δώσουν στον πάσχοντα μέχρι να έρθει βοήθεια. Ποια είναι τα συμπτώματα ενός ατόμου που πάσχει από οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου. Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα άμεσα. Τι οδηγίες θα δώσουν στον πάσχοντα μέχρι να έρθει βοήθεια. Ποια είναι τα συμπτώματα στην συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια. Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα άμεσα. Τι οδηγίες θα δώσουν στον πάσχοντα μέχρι να έρθει βοήθεια. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετική με τον τρόπο δράσης σε στηθάγχη . Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους. Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετική με τον τρόπο δράσης σε πάσχοντα με οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου. Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο δράσης σε οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου. Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετική με τον τρόπο δράσης σε πάσχοντα με συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν ποιες είναι οι σοβαρότερες ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος, στις οποίες μπορούν να παρέμβουν και να βοηθήσουν αποφασιστικά τον πάσχοντα. Θα γνωρίσουν ακόμα τον τρόπο που πρέπει να αντιδράσουν σε περίπτωση που έχουμε κά-ποια από αυτή. Θα κατανοήσουν ποια είναι τα συμπτώματα και οι αντιδράσεις ενός ατόμου με κάποια από αυτές τις παθήσεις και στη συνέχεια τι πρέπει να αποφύγουν για να μην δημιουργήσουν μεγαλύτερο κίνδυνο στη ζωή του πάσχοντα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΕΡΗΣ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗΣ ΟΔΟΥ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Ποιες είναι οι λοιμώξεις της ανώτερης και κατώτερης αναπνευστικής οδού. ✚ Συμπτώματα. ✚ Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών. <p>ΟΞΥ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΟ ΟΙΔΗΜΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Τι είναι το οξύ πνευμονικό οίδημα. ✚ Συμπτώματα. ✚ Τρόπος δράσης και παροχής πρώτων βοηθειών. <p>ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟΦΡΑΚΤΙΚΗ ΠΝΕΥΜΟΝΟΠΑΘΕΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Αίτια και διάγνωση της χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας. ✚ Συμπτώματα. ✚ Πρώτες βοήθειες που παρέχονται στην χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια. <p>ΑΣΘΜΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Αίτια και διάγνωση του άσθματος. ✚ Συμπτώματα. ✚ Πρώτες βοήθειες που 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ποιες είναι οι λοιμώξεις και τα συμπτώματά τους. ■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα. ■ Τι οδηγίες θα δώσουν μέχρι να έρθει βοήθεια. ■ Τι είναι το οξύ πνευμονικό οίδημα και ποια τα συμπτώματά του. ■ Ποιες πρώτες βοήθειες μπορούμε να δώσουμε στον πάσχοντα. ■ Τι είναι η χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια και ποια τα συμπτώματά της. ■ Ποιες πρώτες βοήθειες μπορούμε να δώσουμε στον πάσχοντα. ■ Τους μηχανισμούς μιας αλλεργικής αντίδρασης και την αιτιολογία του άσθματος. ■ Ποιες πρώτες βοήθειες μπορούμε να δώσουμε στον 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν διαφάνειες σχετικές με τις λοιμώξεις αυτές και θα τους δοθούν εργασίες να βρουν στατιστικά στοιχεία με θέμα τη συχνότητα αυτή. ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετική με το οξύ πνευμονικό οίδημα καθώς και διαφάνειες και άτλαντες. ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία και διαφάνειες σχετικές με τη χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια. ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετική με το άσθμα και θα τους δοθεί εργασία να βρουν ποιοι παράγοντες μπορούν να προκαλέσουν μια κρίση

<p><i>παρέχονται στο άσθμα.</i></p> <p>ΑΠΟΦΡΑΞΗ ΑΕΡΟΦΟΡΩΝ ΟΔΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>Αίτια που μπορούν να προκαλέσουν απόφραξη των αεροφόρων οδών.</i> ✚ <i>Συμπτώματα.</i> ✚ <i>Πρώτες βοήθειες που παρέχονται σε περίπτωση απόφραξης των αεροφόρων οδών.</i> ✚ <i>Τεχνητή αναπνοή.</i> ✚ <i>Τραχειοτομή.</i> 	<p>πάσχοντα σε περίπτωση κρίσης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Τις αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν απόφραξη των αεροφόρων οδών.</i> ■ <i>Ποιες πρώτες βοήθειες μπορούμε να δώσουμε στον πάσχοντα σε αυτή την περίπτωση.</i> ■ <i>Πως γίνεται η τεχνητή αναπνοή.</i> ■ <i>Τι είναι η τραχειοτομή και πότε γίνεται.</i> 	<p>άσθματος.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετική με το τρόπο που γίνεται η τεχνητή αναπνοή και η τραχειοτομή.</i> ■ <i>Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους.</i>
<p>ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗ ΕΜΒΟΛΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>Αίτια που μπορούν να προκαλέσουν πνευμονική εμβολή.</i> ✚ <i>Συμπτώματα.</i> ✚ <i>Πρώτες βοήθειες που παρέχονται σε περίπτωση πνευμονικής εμβολής.</i> <p>ΥΠΕΡΑΕΡΙΣΜΟΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ <i>Αίτια που μπορούν να προκαλέσουν τον υπεραερισμό.</i> ✚ <i>Συμπτώματα.</i> ✚ <i>Πρώτες βοήθειες που παρέχονται σε περίπτωση υπεραερισμού.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Τις αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν πνευμονική εμβολή.</i> ■ <i>Ποιες πρώτες βοήθειες μπορούμε να δώσουμε στον πάσχοντα σε αυτή την περίπτωση.</i> ■ <i>Τι οδηγίες μπορούμε να δώσουμε μέχρι να έρθει βοήθεια.</i> ■ <i>Τις αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν τον υπεραερισμό.</i> ■ <i>Ποιες πρώτες βοήθειες μπορούμε να δώσουμε στον πάσχοντα σε αυτή την περίπτωση.</i> ■ <i>Τι μπορούμε να δώσουμε μέχρι να έρθει βοήθεια.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <i>Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετική με την πνευμονική εμβολή.</i> ■ <i>Θα χωριστούν σε ομάδες και θα γνωρίσουν τον τρόπο που γίνεται χορήγηση O₂.</i> ■ <i>Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετική με τον υπεραερισμό και με τις πρώτες βοήθειες που μπορούμε να προσφέρουμε.</i>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ : ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΕ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν τα αίτια που μπορούν να προκαλέσουν κάποιο έγκαιμα και, με ποιο τρόπο μπορούν να παρέμβουν και να βοηθήσουν αποφασιστικά τον πάσχοντα. Θα γνωρίσουν ακόμα πως θα προφυλάσσονται σωστά και πόσα είδη εγκαιμάτων έχουμε ανάλογα με την έκταση της βλάβης του πάσχοντα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>ΘΕΡΜΙΚΑ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Αιτίες που μπορούν να δημιουργήσουν θερμικά εγκαύματα. ✚ Συμπτώματα. ✚ Είδη θερμικών εγκαυμάτων ανάλογα με την βαρύτητά τους. ✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε θερμικά εγκαύματα. ✚ Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή θερμικών εγκαυμάτων. <p>ΧΗΜΙΚΑ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Αιτίες που μπορούν να δημιουργήσουν χημικά εγκαύματα. ✚ Συμπτώματα. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ποιες είναι οι αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν ένα θερμικό έγκαυμα. ■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα. ■ Τι οδηγίες θα δώσουν μέχρι να έρθει βοήθεια. <ul style="list-style-type: none"> ■ Ποιες είναι οι αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν ένα χημικό έγκαυμα. ■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν διαφάνειες σχετικές με τα θερμικά εγκαύματα. <ul style="list-style-type: none"> ■ Θα τους δοθούν εργασίες να βρουν στατιστικά στοιχεία με θέμα τη συχνότητα τους σε κάποιο νομό. ■ Οι μαθητές θα δουν διαφάνειες σχετικές με τα χημικά εγκαύματα. ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο δράσης σε χημικό έγκαυμα.
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή χημικών εγκαυμάτων. <p>ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Αιτίες που μπορούν να δημιουργήσουν ηλεκτρικά εγκαύματα. <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ηλεκτροπληξία ◆ Κεραυνοπληξία ✚ Πρώτες βοήθειες σε ηλεκτρικό έγκαυμα. ✚ Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή ηλεκτρικών εγκαυμάτων. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Τι μέτρα πρόληψης πρέπει να παίρνουμε για να αποφεύγουμε τα χημικά εγκαύματα. ■ Ποιες είναι οι αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν ένα ηλεκτρικό έγκαυμα. ■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα. ■ Τι μέτρα πρόληψης πρέπει να παίρνουμε για να αποφεύγουμε τα ηλεκτρικά εγκαύματα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν διαφάνειες σχετικές με τα ηλεκτρικά εγκαύματα. ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο δράσης μετά από ηλεκτρικό έγκαυμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ : ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΣΕ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν τα αίτια που μπορούν να προκαλέσουν τη θερμική εξάντληση, τα συμπτώματα που υπάρχουν και τις πρώτες βοήθειες, που πρέπει να παρέχουν στον πάσχοντα. Ακόμη τις οδηγίες που πρέπει να δώσουν μέχρι να έρθει βοήθεια καθώς και τι προληπτι-κά μέτρα πρέπει να λαμβάνονται για να αποφεύγεται η θερμική εξάντληση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>ΘΕΡΜΙΚΗ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν θερμική εξάντληση. ✚ Συμπτώματα. ✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε θερμική εξάντληση. ✚ Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή θερμικής εξάντλησης. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ποιες είναι οι αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν μια θερμική εξάντληση. ■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα. ■ Τι οδηγίες θα δώσουν μέχρι να έρθει βοήθεια. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν ταινίες σχετικές με τη θερμική εξάντληση. ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο δράσης σε θερμική εξάντληση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ : ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΣΕ ΨΥΧΟΣ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν τις βλάβες, που μπορούν να προκύψουν μετά από έκθεση σε ψύχος, τα συμπτώματα που υπάρχουν και τις πρώτες βοήθειες που πρέπει να παρέχουν στον πάσχοντα. Επίσης να κατανοήσουν, ότι απαγορεύεται κάθε προσπάθεια γρήγορης αναθέρμανσης σε περίπτωση υποθερμίας. Αυτή πρέπει να γίνεται προοδευτικά και με σύστημα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>ΥΠΟΘΕΡΜΙΑ</p> <p>Αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν υποθερμία.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Κρυοπαγήματα ◆ Κρυοπληξία <ul style="list-style-type: none"> ✚ Συμπτώματα. ✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση υποθερμίας. ✚ Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή της. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ποιες είναι οι αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν υποθερμία. ■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν ταινίες σχετικές με τα κρυοπαγήματα και την κρυοπληξία. ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο δράσης σε κρυοπαγήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ : ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΝΙΓΜΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα κατανοήσουν, πώς ο πνιγμός μπορεί να προκαλέσει ασφυξία αλλά όταν η ποσότητα, που μπαίνει στους πνεύμονες είναι μικρή, τότε μπορεί να σωθεί ο πά-σχοντας, εάν δράσουν γρήγορα και αποφασιστικά. Ακόμα θα γνωρίσουν με ποιο τρόπο μπορούν να βοηθήσουν και ποιες οδηγίες πρέπει να δώσουν εάν τελικά ο πάσχοντας σωθεί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>ΠΝΙΓΜΟΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Συμπτώματα του πνιγμού. ■ Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση πνιγμού ■ Τεχνητή αναπνοή στόμα με στόμα και με συμπίεση του θώρακα.	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ποιες είναι οι αιτίες που μπορεί να προκληθεί πνιγμός μετά από είσοδο νερού στους πνεύμονες. ■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν κάποιον σε περίπτωση πνιγμού.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με τον πνιγμό και την κρυσπηξία. ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους κάνοντας τεχνητή αναπνοή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ : ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΕΣ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν την φυσική αντίδραση του οργανισμού, που είναι να περιορίσει την ροή του αίματος μετά από κάποιο τραυματισμό. Θα κατανοήσουν τους μηχανισμούς πήξης του αίματος και στη συνέχεια θα γνωρίσουν πόσα είδη αιμορραγιών έχουμε τι συμπτώμα-τα παρουσιάζονται μετά από μια εξωτερική ή εσωτερική αιμορραγία με ποιο τρόπο πρέπει να δράσουν σε μια τέτοια περίπτωση και τέλος τι είναι η καταπληξία και πότε μπορεί να συμβεί μετά από μια αιμορραγία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Αίτια μιας εξωτερικής αιμορραγίας. ■ Φυσική αντίδραση του οργανισμού μετά από μια αιμορραγία. ■ Συμπτώματα.	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ποιες είναι οι αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν μια εξωτερική αιμορραγία. ■ Πως αντιδρά ο οργανισμός<ul style="list-style-type: none"> ➢ για να σταματήσει το αίμα. ➢ για να αντιμετωπίσει την τοπική λοίμωξη.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με τις αιμορραγίες διαφάνειες και CD roms. ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο δράσης σε περίπτωση μιας εξωτερικής αιμορραγίας.

<p>✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση εξωτερικής αιμορραγίας.</p> <p>ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ</p> <p>✚ Αίτια μιας εσωτερικής αιμορραγίας.</p> <p>✚ Φυσική αντίδραση του οργανισμού μετά από μια εσωτερική αιμορραγία.</p> <p>✚ Συμπτώματα.</p> <p>✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση εσωτερικής αιμορραγίας.</p> <p>ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ (SHOCK)</p> <p>✚ Καταπληξία.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ορισμός ◆ αίτια <p>✚ Συμπτώματα.</p> <p>✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση καταπληξίας.</p>	<p>➤ για να αναπληρώσει το χαμένο αίμα.</p> <p>■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα.</p> <p>■ Ποιες είναι οι αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν μια εσωτερική αιμορραγία.</p> <p>■ Τι κίνδυνοι υπάρχουν μετά από μια εσωτερική αιμορραγία.</p> <p>■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα.</p> <p>■ Καταστάσεις που μπορούν να προκαλέσουν καταπληξία.</p> <p>■ Ποια συμπτώματα έχει ο πάσχοντας.</p> <p>■ Τι μέτρα πρέπει να πάρουν για να βοηθήσουν τον πάσχοντα.</p>	<p>■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με τις περιπτώσεις που μπορούμε να πάθουμε μια εσωτερική αιμορραγία διαφάνειες και CD roms.</p> <p>■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο δράσης σε περίπτωση μιας εσωτερικής αιμορραγίας.</p> <p>■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με τις περιπτώσεις, που μπορούμε να πάθουμε καταπληξία, διαφάνειες και CD roms.</p> <p>■ Θα γράψουν εργασία σχετική με το πώς αντιδρά ο οργανισμός σε περίπτωση καταπληξίας.</p>
---	---	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ : ΒΑΣΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΝΟΗΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα κατανοήσουν με ποιο τρόπο μπορούμε να υποστηρίξουμε την αναπνοή σε βρέφη και σε παιδιά σε περίπτωση απόφραξης των αεροφόρων οδών .Θα γνωρί-σουν την τεχνική, με την οποία μπορούμε να αφαιρέσουμε κάποιο ξένο σώμα όταν αυτό εισροφηθεί μέσα στην τραχεία ή τους πνεύμονες. Επίσης θα γνωρίσουν ποιες μικροεπεμβάσεις γίνονται σε περίπτωση απόφραξης των αεροφόρων οδών ώστε να μην προκληθεί θάνατος από ασφυξία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p style="text-align: center;">ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΑΕΡΟΦΟΡΩΝ ΟΔΩΝ</p> <p>✚ Εισρόφηση ξένων σωμάτων σε τραχεία και πνεύμονες.</p> <p>✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση εισρόφησης ξένου σώματος σε λάρυγγα και</p>	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <p>■ Ποιες είναι οι αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν εισρόφηση ξένου σώματος ή τροφής σε λάρυγγα και</p>	<p>■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με την εισρόφηση ξένου σώματος σε βρέφη και παιδιά διαφάνειες και CD roms.</p>

<p>τραχεία.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Τραχειοστομία. 	<p>τραχεία.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Πώς μπορούμε να αφαιρέσουμε το ξένο σώμα από το λάρυγγα ή την τραχεία ενός βρέφους ή παιδιού. ■ Τι είναι η τραχειοστομία και πότε γίνεται. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο δράσης σε μια τέτοια περίπτωση. ■ Ακόμα θα δουν ταινία σχετικά με το πώς και πότε γίνεται η τραχειοστομία.
--	---	--

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ : ΒΑΣΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΖΩΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν ποιες είναι οι ζωτικές λειτουργίες του οργανισμού. Θα κατανοήσουν, ότι κατά την μερική ή πλήρη απώλεια της συνείδησης υπάρχει διακοπή της φυσιολογικής δραστηριότητας του εγκεφάλου, που μπορεί να είναι επικίνδυνη για τον πάσχοντα. Θα γνωρίσουν τι είναι ο σφυγμός των μεγάλων αγγείων και πως ψηλαφιέται, τι είναι ο καρδιακός παλμός και σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να έχουμε μυδρίαση και πόσο επικίνδυνη είναι για τον πάσχοντα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>ΑΠΩΛΕΙΑ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Τι είναι η απώλεια της συνείδησης. ✚ Αίτια που προκαλούν απώλεια της συνείδησης. ✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση απώλειας της συνείδησης. <p>ΑΠΩΛΕΙΑ ΣΦΥΓΜΟΥ ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΑΓΓΕΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Τι είναι ο σφυγμός. ✚ Ψηλάφηση μεγάλων αγγείων. ✚ Συχνότητα ένταση και ρυθμός του σφυγμού. ✚ Εύρεση του κερκιδικού σφυγμού. <p>ΔΙΑΚΟΠΗ ΑΕΡΙΣΜΟΥ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Σκοπός της αναπνοής. 	<p>Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Τη σχέση που υπάρχει μεταξύ του επιπέδου της συνείδησης και της φυσιολογικής δραστηριότητας του εγκεφάλου. ■ Ποια είναι τα αίτια που μπορούν συνήθως να προκαλέσουν απώλεια της συνείδησης. ■ Τι πρώτες βοήθειες μπορούμε να δώσουμε στον πάσχοντα. ■ Τη σχέση που υπάρχει μεταξύ του σφυγμού και της αντλητικής λειτουργίας της καρδιάς. ■ Πώς γίνεται η ψηλάφηση του σφυγμού της καρωτίδας και πως βρίσκουμε τον κερκιδικό σφυγμό. ■ Ποια είναι η φυσιολογική συχνότητα του σφυγμού στα διάφορα άτομα ανάλογα με την ηλικία. ■ Γιατί η αναπνοή είναι ζωτική 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με την απώλεια της συνείδησης διαφάνειες και CD roms. ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο δράσης σε μια τέτοια περίπτωση. ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με την εύρεση και την ψηλάφηση του κερκιδικού σφυγμού. ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους ως προς την εύρεση και την ψηλάφηση του κερκιδικού σφυγμού. ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με τον τρόπο που

<ul style="list-style-type: none"> ✚ Φάσεις της αναπνοής. <ul style="list-style-type: none"> ◆ Εισπνοή ◆ Εκπνοή ◆ Παύση ✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση διακοπής αερισμού των πνευμόνων (τεχνητή αναπνοή στόμα με στόμα). <p>ΑΠΟΥΣΙΑ ΚΑΡΔΙΑΚΩΝ ΤΟΝΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Καρδιακός παλμός. ✚ Σχέση καρδιακού παλμού και καρωτιδικού σφυγμού. ✚ Παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση διακοπής του 	<p>λειτουργία του οργανισμού.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ποιες πρώτες βοήθειες θα δώσουμε σε περίπτωση διακοπής αερισμού των πνευμόνων. ■ Ποιες οδηγίες θα δώσουμε στον πάσχοντα μέχρι να έρθει βοήθεια. <ul style="list-style-type: none"> ■ Πώς δημιουργείται ο καρδιακός παλμός. ■ Γιατί ο μόνος αξιόπιστος τρόπος για να δούμε αν λειτουργεί η καρδιά είναι ο καρωτιδικός σφυγμός. 	<p>γίνεται η φυσιολογική αναπνοή.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους κάνοντας τεχνητή αναπνοή. ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με τον φυσιολογικό καρδιακό παλμό. ■ Θα χωριστούν σε ομάδες και θα πειραματιστούν μεταξύ τους κάνοντας εξωτερική συμπίεση του θώρακα.
<p>καρδιακού παλμού (εξωτερική συμπίεση του θώρακα).</p> <p>ΜΥΔΡΙΑΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Τι είναι η μυδρίαση. ✚ Έλεγχος του αντανακλαστικού της κόρης (μυδρίαση - μύση) σε περίπτωση κώματος, βαρειών εγκεφαλικών κακώσεων κ.τ.λ. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Τι είναι η μυδρίαση και πως ελέγχεται. ■ Ποια σχέση υπάρχει μεταξύ της μυδρίασης και της έλλειψης των ζωτικών λειτουργιών του οργανισμού. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία σχετικά με τον τρόπο που αντιδρά ο οφθαλμός στο ερέθισμα του φωτός όταν υπάρχει έλλειψη των ζωτικών λειτουργιών του οργανισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ : ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΝΑΠΝΟΗΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν ποιες είναι οι μέθοδοι που υπάρχουν για να υποστηρίξουμε την αναπνευστική και την καρδιακή λειτουργία του οργανισμού. Θα κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται η καθεμία και ποιες ενδείξεις και αντενδείξεις έχουν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΝΑΠΝΟΗΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Πότε χρειάζεται υποστήριξη η αναπνοή του ατόμου. ✚ Υποστήριξη της αναπνοής όταν δεν έχουμε απόφραξη των ανωτέρων αναπνευστικών 	<p style="text-align: center;">Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ...</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Σε ποιες περιπτώσεις ένα άτομο χρειάζεται υποστήριξη της αναπνοής του. ■ Πώς και πότε γίνεται η τεχνητή αναπνοή και η χορήγηση οξυγόνου εάν 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία διαφάνειες και CD roms σχετικά με την τεχνητή αναπνοή, χορήγηση οξυγόνου και τραχειοστομία.

<p>οδών.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Τεχνητή αναπνοή ◆ Χορήγηση οξυγόνου <p>+ Υποστήριξη της αναπνοής όταν έχουμε απόφραξη των ανωτέρων αναπνευστικών οδών.</p> <p>+ Τραχειοστομία.</p> <p>ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ</p> <p>+ Πότε χρειάζεται υποστήριξη η κυκλοφορία του ατόμου.</p> <p>+ Υποστήριξη της κυκλοφορίας με μαλάξεις (εξωτερική συμπίεση).</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Μέθοδος με ένα ανανήπτη ◆ Μέθοδος με δύο ανανήπτες 	<p>υπάρχει.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Πώς και πότε γίνεται η τραχειοστομία. <ul style="list-style-type: none"> ■ Σε ποιες περιπτώσεις ένα άτομο χρειάζεται υποστήριξη της κυκλοφορίας του. ■ Πώς γίνεται η υποστήριξη της κυκλοφορίας με ένα ανανήπτη. ■ Πώς γίνεται η υποστήριξη της κυκλοφορίας με δύο ανανήπτες και ποια πλεονεκτήματα έχει αυτή η μέθοδος. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Οι μαθητές θα δουν ταινία και CD roms σχετικά με την υποστήριξη της κυκλοφορίας και με τις δύο μεθόδους και θα πειραματιστούν μεταξύ τους με την δεύτερη μέθοδο των δύο ανανήπτων αφού πρώτα χωριστούν σε ομάδες.
--	--	---

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΕΠΑ.Σ. ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ:

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ**

ΤΑΞΗ Β΄

ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 10

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΜΕΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Α4

Αθήνα 2007

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος Περιβάλλον Εργασίας είναι να ενημερωθούν οι μαθητές και ν' αποκτήσουν ένα υπόβαθρο γνώσεων που θα τους προετοιμάσει για την ομαλή ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Στόχος της επιχειρηματικότητας είναι να εισάγει τους μαθητές στις βασικές έννοιες, στη χρησιμότητα από πρακτική πλευρά, καθώς επίσης στη μεθοδολογία της επιχειρηματικότητας. Παράλληλα θα τους παρέχει το βασικό υπόβαθρο γνώσεων, χρήσιμων για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ
Περιβάλλον εργασίας: Το γενικό πλαίσιο
1.1 Το εργασιακό περιβάλλον
1.2 Το νέο μοντέλο εργασίας
1.3 Ευέλικτες μορφές απασχόλησης
Β΄ ΕΝΟΤΗΤΑ
Τεχνικές εύρεσης εργασίας
2.1 Τρόποι εύρεσης εργασίας
2.2 Η τεχνική ένταξης στην αγορά εργασίας: Το βιογραφικό σημείωμα – δομή βιογραφικού σημειώματος
Γ΄ ΕΝΟΤΗΤΑ
Οι εργασιακές σχέσεις
3.1 Η σύμβαση εργασίας και τα είδη της
3.2 Χρονικά όρια της εργασίας
3.3 Αμοιβή της εργασίας
3.4 Άδεια άσκησης επαγγέλματος
3.5 Βασική Νομοθεσία Ειδικότητας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α' ΕΝΟΤΗΤΑ

Η επιχειρηματικότητα

1.1 Επιχειρηματικότητα, επιχειρηματίας, επιχείρηση, διοίκηση επιχείρησης

Β' ΕΝΟΤΗΤΑ

Καινοτομία και επιχειρηματικότητα

2.1 Έρευνα και ανάπτυξη: Η δημιουργία καινοτομίας
2.2 Εφαρμογή και μέθοδοι εφαρμογής της καινοτομίας

Γ' ΕΝΟΤΗΤΑ

Τα πρώτα βήματα μιας επιχειρηματικής πρωτοβουλίας

3.1 Ποιος είναι ο τρόπος που θα οργανωθεί μια επιχείρηση
3.2 Η επιλογή της κατάλληλης νομικής μορφής και οι διαδικασίες ίδρυσης μιας επιχείρησης
3.3 Διαδικασία ίδρυσης μιας ατομικής επιχείρησης
3.4 Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας (ομόρρυθμης, ετερόρρυθμης περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμης)

Δ' ΕΝΟΤΗΤΑ

Οι επιχειρηματικές δυσκολίες

4.1 Τι σημαίνει επιχειρηματική αποτυχία;
4.2 Οι αιτίες των αποτυχιών των νέων επιχειρήσεων
4.3 Τα μέτρα αντιμετώπισης των κρίσεων

Ε' ΕΝΟΤΗΤΑ

Η Επιτυχημένη Επιχειρηματικότητα

5.1 Ηγετικά προσόντα επιχειρηματία
5.2 Ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της επιχείρησης